

št. 223 (14.619) leto XLIX.

PRIMORSKI DNEVNİK je začel izhajati 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNİK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakir nad Cerkljem, razmnožen na ciklištih od 1. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodo" v Govcu pri Gorenji Trebuli, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojškim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobodjenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNİK v zaslužni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040/7796600

GORICA - Drevored 24 maggio 1 - Tel. 0481/533382

ČEČAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432/731190

1300 LIR POSTNINA PLACANA V GOTOVINI

SOBOTA, 21. AVGUSTA 1993

BCIKB BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

BANCOMAT

Moja banka, v žepnem formatu.

ZENEVA / PREKINJENA POGAJANJA

Owen je nestrpen

ZENEVA - Mednarodni pogajalci so se, kot je videti, utrudili. Lord Owen in Thorvald Stoltenberg sta v bosansko vojno vpletenim stranem v petek namreč ponudila v razmislek zemljevide Bosne, kakršna naj bi bila videti po koncu prelivanja krvi, in globalni mirovni nacrt ter za deset dni prekinila pogajanja. Nacrt vsebuje ustavne temelje prihodnje zveze treh republik, ki naj ne bi imele velikih pristojnosti, dokumente o vojskavih vidikih ureditve prihodnje zveze, določila o statusu Sarajeva ter zemljevide ozemeljske razdelitve Bosne in Hercegovine, o katerih so se pogajali zadnja dva dni. Ob tem je lord Owen dejal, da bi zavrnitev predlaganega nacrta pomenila še hujsko vojno in je torej zadnja možnost - koliko takih

zadnjih možnosti so doslej že ponudili -, da se sovravnosti končajo. Alija Izetbegović je seveda takoj izrazil nezadovoljstvo z nacrtom etnične razdelitve Bosne, Hrvati in Srbi, ki se sicer tudi ne strinjajo z vsemi podrobnostmi, pa so predlagane delitve podprli. Tiskovni predstavnik bosanskih Muslimanov Mirza Hajrić je dejal, da namreč nacrt ne predvideva konca obleganja Sarajeva niti vračanja muslimanskih ozemelj, ki jih je zavzela srbska vojska.

Spopadi v Bosni se medtem nadaljujejo predvsem med Muslimani in Hrvati. Blizu 120 srbskih vojakov na Igmanu in Bjelasnici pa naj bi skupaj z vojniki ZN pod olimpijskimi skakalnicami prežalo na oskrbovalce muslimanskih enot. (Agencije)

Bezgunci iz vzhodne Bosne z dokazili za pomoč (AP)

BLIŽNJI VZHOD / IZRAEL TOKRAT POTRPEŽLJIVEJŠI

Hezbollahom ni uspelo izzvati splošnega izraelskega napada

Z maščevalnimi akcijami proti južnolibanonskemu civilnemu prebivalstvu bi Izrael v bistvu preprečil nadaljevanje bližnjevzhodnih mirovni pogajanj

JERUZALEM - Izraelska vojska je včeraj potrdila, da je po četrtkovem dopoldanskem atentatu proiranskih hezbollahov tudi predsinonim skupina izraelskih vojakov naletela na mino pri vasi Sihine v proiranskem južnolibanonskem varnostnem pasu, tako da je končni obračun devet mrtvih in tri ranjena izraelska vojaka.

Izrael tokrat ni odgovoril s splošnim bombardiranjem siitskih vasi v južnem Libanonu, kot je to storil julija, omejil se bo brzokone na bombardiranje vojskih ciljev in oporišč proiranskih hezbollahov, da ne bi zapetil zacetek novega kroga bližnjevzhodnih pogajanj, ki se bodo začela 31. avgusta v Washingtonu. V Jeruzalemu se jasno zavedajo, da poskušajo islamski integralisti z vsemi sredstvi preprečiti obnovitev pogajanj, napad na civilne cilje v južnem Libanonu, bi bil torej voda na mlin muslimanskim verskim skrajnežem. Kljub temu se je že začel splošni beg siitskega prebivalstva z obmejnih območij proti severu

in Tiru.

Damask je včeraj licemersko navajal, da Izrael namenoma stopnjuje napetost na celotni regiji, da bi vsaj zamrznil bližnjevzhodna mirovna pogajanja. Glasilo vladne stranke Al-Baas je včeraj navedlo, da se je verbalni sporazum iz 31. julija med vpletenimi nanašal le na napade hezbollahov na civilne cilje v severnem Izraelu in ne na vojaške akcije proti izraelskim vojakom v južnem Libanonu. Casopis pa je zapisal, da se Sirija zaveza za nadaljevanje mirovni pogajanj. Nedvomno pa je Sirija vsaj molče privolila v akcijo hezbollahov, ker ji to služi v njeni libanonski politiki, noče pa splošnega spopada, v katerem bi povlekla krajši konec. To zgovorno dokazuje včerajšnja izjava duhovnega vodje libanonskih hezbollahov, sejka Mohamada Huseina Fadlaha, ki je poudaril, da hezbollahi ne bodo kot prvi bombardirali izraelskih kibucov in druge civilne cilje v severnem Izraelu.

Da je od izraelske strpljivosti odvisna nadaljnja usoda bližnjevzhodnih pogajanj, se zaveda tudi Clintonova administracija. Državni sekretar Warren Christopher je po pozivih Izraelu tudi libanonskega zunanjega ministra Faresa Bueiza pozval k previdnosti in strpnosti. Christopher je obenem navedel, da del odgovornosti za sedanji položaj nosi tudi beirutska vlada, ki s simboličnim kontingentom 500 vojakov ne more vzpostaviti reda v južnem Libanonu. To bi lahko brez večjih težav in z znanimi sredstvi lahko naredila Sirija, a tega noče, ker bi s tem v bistvu odpadli razlogi za izraelsko prisotnost v južnolibanonskem taponemskem pasu. Po izraelskem umiku pa bi lahko zahtevali tudi umik sirske vojske iz Libanona.

Krvava atentata hezbollahov sta torej za sedaj le zamrzila vračanje palestinskih islamskih skrajnežev iz Marš el Zahurja v južnem Libanonu, saj je premier Rabin včeraj poudarjal, da se bo Izrael udeležil pogajanj z Arabci in Palestinci.

Minister Andreatta prihaja v Ljubljano

LJUBLJANA - Kot smo neuradno zvedeli v slovenskem ministstvu za zunanje zadeve, prihaja prihodnji četrtak na enodnevni delovni obisk v Slovenijo Beniamino Andreatta, zunanji minister Republike Italije. Program obiska se ni dokončno usklajen, v ospredju pogovorov pa bodo predvsem konkretna nerazrešena vprašanja v stikih med državama, saj bo Andreatta spremljala močna

delegacija strokovnjakov. Tako naj bi se pogovarjali o evropskih integracijskih procesih ter italijanskem sodelovanju pri vključevanju Slovenije vanje, v meddržavnih stikih pa bo največ govora o manjšinah na obeh straneh meje, gospodarskem sodelovanju ter seveda o najnovejših italijanskih ukrepih na državni meji. Za obisk sta se ministri Peterle in Andreatta sicer dogovorila že na julij-

skem srečanju SEP v Budimpešti, tokrat pa se bosta sestala na Bledu.

Slovenski zunanji minister Lojze Peterle pa je včeraj izjavil, da je Slovenija iz Rima prejela pojasnilo o tem, zakaj je Italija na svojo stran državne meje poslala vojsko, vendar pa z njim ni povsem zadovoljna. Pojasnilo naj bi slovenska stran dobila v okviru rednih diplomatskih stikov med državama. (B. L.)

Italijanski zunanji minister Beniamino Andreatta (AP)

Ker se je v Gradežu tričlanska družina iz Maniaga hudo zastrupila s pedom, je deželna vlada začasno prepovedala njihovo nabiranje v vsem obalnem pasu med Miljami in Devinom. Analize so pokazale, da je v morskih sadežih človeku nevaren toksin, ki ga proizvaja alga posebne vrste.

Na Trbiški cesti umrl motorist iz okolice Milana

TRST - V celnem trčenju s kamperjem pordenonske registracije je včeraj okoli 19. ure na Trbiški cesti 202 po predoru pri obvozu za Fernetice izgubil življenje 40-letni motorist Mario Nossa iz Sesta San Giovanni pri Milanu.

Nossa je s svojo hondo peljal proti Trzicu, ko je po predoru zavozil na nasprotni vozič in trčil v kamper, ki ga je vozil 42-letni Mario Gaspardi iz Pasiana di Pordenone. Ob soferju so bili v kamperju se žena Antonella, 8-letna hčerka Elisa in 4-letni sin Emanuele. Četvoro so z resili odpeljali v katinarsko bolnišnico, kjer pa so jim zdravniki ugotovili, da bodo okrevali že v nekaj dneh.

Kriza je posebno močno prizadela kovinarski sektor in z njim ladjedelnice (Foto KROMA)

KRIZA / PODATKI CONFCOMMERCIA

Trgovina bo letos izgubila 80 tisoč delovnih mest

Številke napovedujejo izjemno vročo zaposlitveno jesen

RIM - Pocitnice se iztekajo in le malo Italijanov se brezskrbno vrača domov: samo osem na sto jih ni vznemirjenih za razvoj italijanskega položaja po pocitniškem premoru. Podatek izhaja iz sondaze, ki jo objavlja danasnja številka tednika Panorama in po kateri je zaupanje Italijanov v bližnjo prihodnost zelo skromno, 46 odstotkov vprašanih je dejalo, da so glede tega, kar se bo lahko zgodilo po 1. septembru, vznemirjeni, medtem ko je prav tak odstotek sicer nekoliko bolj zaupljiv, a nič manj zaskrbljen. Med glavnimi razlogi za vznemirjenost navaja sondaza politično negotovost in strah za izgubo delovnega mesta (obojje je navedlo 34% vprašanih), nove davke (24%), nevarnost novih atentatov (21%), oprostitev protagonistov korupcije (20%) in povišanje cen (15%).

Zanesljivost podatkov potrjujejo tudi številke, ki prihajajo iz statistik stanovskih organizacij in sindikatov in ki so iz dneva v dan bolj pesimistične. Eden od tajnikov avtonomnega sindikata Cisl, Antonio Papa, je prav včeraj opozoril, da bo jesen izredno »vroča« in usodna za vlado, če ne bo sprejela nujnih ukrepov proti brezposelnosti. Po četrtkovem alarmu stanovskega združenja obrtnikov (ki je objavilo podatke o izgubi 33 tisoč delovnih mest in zaprtju 11 tisoč obrtnih podjetij v zadnjih 12 mesecih) se je včeraj z najnovejšimi podatki oglasila tudi trgovska zveza Confcommercio, po kateri bo v teku leta prenehalo obratova-

ti okrog 60-tisoč prodajaln. Od začetka leta je namreč zaprlo vrata že 40 tisoč trgovin, do konca leta pa bo ista usoda doletela se vsaj 20 tisoč obratov, kar pomeni izgubo več kot 80 tisoč delovnih mest. Splošna ekonomska kriza - ugotavlja Confcommercio - je posebno močno prizadela trgovski in turistični sektor, ki sta že sicer pod močnim davčnim pritiskom, posledice pa so že na dlani: trgovina izgublja tradicionalno vlogo najmočnejšega zaposlovalca v terciarnem sektorju.

Drastično krčenje zaposlitve je predvsem posledica upadanja prodaje v mali in srednji distribuciji - ugotavlja Confcommercio - medtem ko se krčenje zasebnih nakupov razlikuje po blagovnih kategorijah in po tipologiji prodajaln. Posebno prizadete so specializirane prodajalne neživilskega sektorja (npr. oblačila, obutev, gospodinski stroji, fotografski in optični pripomočki, pohištvo itd.), medtem ko je seveda živilski sektor v neprimerno boljšem položaju, čeprav se odjemalci pod silo razmer usmerjajo na cenejši in nepogrešljive izdelke.

Kriza se medtem nadaljuje in zaenkrat ni videti prav nobenih znakov izboljšanja. Nasplošno so ji najbolj izpostavljeni kovinarski, gradbeni, prevozniki in tekstilni sektor, ki so se tako kot trgovina znašli v začaranem krogu recesija-brezposelnost-upadanje povpraševanja. (vb)

Gorica - Poskus razreševanja krize v prazno?

Goriški župan Tuzzi je za sredo, 25. t.m. sklical sejo občinskega sveta, vendar bolj zato, da bi zadostil določilom občinskega Statuta, kakor da bi na njej izpeljali rešitev dolgotrajne upravne krize. Slišati je sicer različne predloge o oblikovanju novega odbora, vendar pa so možnosti uresničitve minimalne. Vse bolj se utirja prepričanje, da je edina konkretna možnost razpust občinskega sveta in razpis predčasnih volitev. Odločitev, taka ali drugačna, bo padla do sredine prihodnjega meseca.

stran 5

Atletika: svetovni rekord Jacksona

Na svetovnem atletskem prvenstvu v Stuttgartu je britanski tekač Colin Jackson v finalnem teku na 110m z ovirami postavil nov svetovni rekord in s časom 12,91 za stotinko sekunde izboljšal stari rekord Američana Kingdoma. Srebrno kolajno je osvojil Jacksonov rojak Tony Jarret, tretji pa je bil Američan Pierce.

stran 11

NOVICE

Rop na avtocestni postaji pri Palmanovi

VIDEM - V noci na petek je na avtocestni postaji v Palmanovi prišlo do ropa, ko se je nek moški - kot poroča prometna policija - približal postaji in z lovsko puško v rokah zahteval od uslužbenca, naj mu izroči denarni znesek (800 tisoč lir), ki ga je hranil v blagajni. Ropu ni prisostvoval nihče, tako da se je lahko malopridnež mirno oddaljil. V zgornjih jutranjih urah so karabinjerji izsledili osebo, ki naj bi bila odgovorna za dejanje in jo zasilili: preiskovalci naj bi v njenih besedah ugotovili več protislovij.

V Albaniji aretirali in izpustili italijanskega novinara

RIM - Včeraj se je iz Tirane vrnil dopisnik milanskega dnevnika »Corriere della sera« Riccardo Orizio, ki so ga predsinocno aretirale albanske oblasti. Vrnil se je po odločnem posegu italijanske ambasade v Tirani pri krajevnih oblasteh. Vodstvo milanskega dnevnika poroča, da se je Orizio že nekaj dni mudil v Albaniji za serijo reportaž o položaju v tej državi; med drugim je imel v načrtu intervju z vdovo Enverja Hoxhe in reportažo o italijanski pomoči pri kooperaciji, zaradi katere so že priprli več oseb bivše albanske vlade. Kot poročajo iz Milana, so italijanskega novinara aretirala v hotelu, ko se je pripravljaj na večerjo z ameriškim diplomatom. Brez slehernega pojasnila so ga odpeljali v zapor, kjer je ostal eno noč. Ameriški diplomat je o dogodku obvestil italijansko ambasado, ki je takoj poslegla pri albanskih vladnih oblasteh in dosegla, da so novinara izpustili.

Praznik gozda v Tipani

TIPANA - »Praznik gozda«. Takšen je naslov pobude, ki jo za danes in v nedeljo pripravljajo v Tipani v želji, da bi poletno sagra združili z razmislijanjem o bodočnosti gozdnih površin, ki v teh krajih pomenijo predvsem vir dohodka.

In prav o tem vprašanju bo tekla beseda na posvetu, ki ga prirejajo jutri s pricetkom ob 11. uri z namenom, da bi osvetlili zdajšnje stanje gozdov v Terski dolini. Pobudo za posvet, katerega se bodo udeležili strokovnjaki iz Italije in drugih držav, je dala Gorska skupnost za Terske doline. Sicer bo gozdu in gozdarjem namenjen dober del praznika, ki se bo zaključil v nedeljo popoldne z zanimivim tekmovanjem v sekanju in zaganju hlodov.(R.P.)

Ločena pogreba za zaljubljenca ki sta se skupaj samomorila

VIDEM - V Pagnaciu in v Rive D'Arcano so včeraj pokopali Barbaro Tomasini in Denisa Varuttija, ki sta napravila samomor, ker sta družini nasprotovali njuni poroki. Kljub njuni zadnji želji, da bi vsaj po smrti lahko bila skupaj, pa sta bila pokopana v rojstnih vaseh.

RIM / POTEM KO SE JE SAM JAVIL KARABINJERJEM

Wilfredo Vitalone zaprt in izpuščen

Bratu, bivšemu senatorju Claudiu (KD), naj bi pomagal izsiljevati vodjo neke zadruga

RIM - Odvetnik Wilfredo Vitalone, proti katerega je rimsko sodstvo izdalo zaporni nalog zaradi domnevnega izsiljevanja, se je po nekajmesečnem skrivanju včeraj javil karabinjerjem, ki so ga priprli, a le malo ur zatem mu je sodnik za predhodne preiskave spet dovolil na prostost, češ da bi bila omejitev njegove osebnosti svobode za zdaj brezkoristna.

Sodelovanje pri večkratnem izsiljevanju z obtežilnimi okoliscinami in pri namernem stečaju: zaradi teh prekrškov je javni tozilec Giancarlo Armati izdal nalog o sodnem postopku (ki ga bodo proučili 20. septembra) zoper bivšega demokristjanskega senatorja in ministra za zunanjo trgovino Claudia Vitaloneja, njegovega brata Wilfreda in še drugih devet oseb. To je sad preiskave, ki se je začela po 160 milijard lir vrednem bankrotu kmetijske zadruga Terre di Enea-Coate in zadeva velike podkupniške zneske, ki naj bi jih vodja zadruga Evaristo Benedetti po lastnem zatirjevanju izročil bratoma Vitalone. Zakaj? Zato, da bi mu nekdanji senator s svojim vplivom na politične in finančne kroge zagotovil večje kredite iz blagajne zavoda Banca del Cimino in finančnih družb, ki jih nadzoruje Italtrade, Bene-

detti trdi, da je samo Wilfredo Vitalone na tak način »zaslužil« 2, 5 milijarde lir! Ko je le-ta zvedel za sodni pregon, jo je mahnil neznankam, v njegovi odsotnosti pa ga je brat Claudio branil, ces, denar, ki ga je prejel Wilfredo, ni nobena podkupnina, ampak zgolj skupen honorarju za njegove odvetniške usluge Benedettiju, ki je imel opraviti s številnimi civilnimi pravdami.

V Rimu pa so sprožili še eno preiskavo in sicer o tem, ali je imel morda Wilfredo Vitalone v sodnih krogih vohljaja, ki ga

je opozoril, da ga nameravajo priprejeti, in mu s tem omogočil pravočasen pobeg. Sicer pa je imel možakar, Rimljan in 61 let star, že večkrat opravka s pravico, a se je vselej izmazal. Kljub temu, da so ga izpustili na prostost, pa se hoče zdaj še mascevat sodnikom! Pri tožilstvu v Perugii, ki je pristojno za prekrške, s katerimi naj bi se bili omadeževali sodniki rimskega prizivnega sodišča, je vložil pritožbo, v kateri dolži tožilca Armattija klevetanja, neizpolnjevanja službenih dolžnosti in zlorabe položaja.

Disciplinski ukrepi za 119 sodnikov

RIM - Tednik L'Espresso objavlja članek z imeni 119 sodnikov, proti katerim je Visji sodni svet od septembra 1992 dalje izdal disciplinske ukrepe. Zadnji je namestnik predsednika milanskega sodišča Diego Curtò (vpleten v afero Enimont), pred njim pa so bili: sekijski predsednik sodišča v Bologni Alberto Malesani zaradi sistematičnega zamujanja pri vlaganju obtožnic; sekijski predsednik sodišča v Palermu Salvatore Sanfilippo zaradi dajanja potuše kaznjencu pod strogim nadzorom; bivši predsednik I. sekcije kasacijskega sodišča Corrado Carnevale zaradi osebnih interesov pri stečaju Laurovega ladjeva; svetnik pri prizivnem sodišču v Neaplju Alfonso Lamberti, neapelski javni tozilec Ciro D'Emme, načelnik državnega pravdnstva v Bariju Michele De Marinis in svetnik pri prizivnem sodišču v Bariju Elio Simonetti zaradi dvoumnih odnosov z mafijo, bivši javni tozilec v Palermu Alberto Di Pisa zaradi posiljanja anonimnih pisem Giovanniju Falconeju, itd.

FIRENCE / DALJŠA SE SEZNAM UMORJENIH MLADIH ŽENSK

Trupli matere in sinka v zgorelem avtomobilu

Svetlolaso dekcle s plaže Torre del lago še brez imena

BARBERINO VAL D'ELSA (Firence) - Verigi umorov, katerih žrtve so mlade ženske, se je v noci med četrtkom na petek pridružil se srbiljv primer mlade matere z otrokom, ki sta zgorela v avtomobilu. Preiskovalci sicer se ne izključujejo povsem možnosti, da se je tokrat pripetila prometna nesreča, saj so fiat pando z zgoznelima truploma našli v skarpoti pod pokrajinsko cesto, ki povezuje kraj Barberino Val d'Elsa s Certaldom. Zaenkrat pa je verjetnejsa hipoteza, da so 31-letno Milvo Malatesta in njenega se ne triletnega sina Mirka ubili in nato skušali zakriti umor s sežigom avtomobila. Nobenega dvoma pa ni, da se je na pešeni plaži znanega letoviscarskega kraja Torre del lago zgodil umor, vendar pa lepo dekle s svetlimi kratkimi lasmi, ki so jo mrtvo našli v četrtke zjutraj, se vedno ostaja brez imena, kot so se povsem neznanji njeni morilci. Prav tako se še ne ve, kdo, kako in zakaj je ubil 15-letno Manuele Pettilli Marchelli, ki so jo domaći pogresali od 2. avgusta in so jo po 18 dneh mrtvo našli v zapušeni kmetiji pri zaselku Cero-

ne v občini Strambino (pokrajina Ivrea). Seznam nasilnih umorov deklet in mlajših žensk se zaskrbljujoče dalša: v slabem mesecu je nasilno umrlo sedem žensk. Psihologi, antropologi in drugi specialisti se zato začno sprasevati o vzrokih za tako zaznaven porast takšnih zločinov: kriminolog Francesco Bruno ga je utemeljeval s »termično teorijo«, antropologinja Ida Magli pa je bil prej vpleten v prometno nesrečo, posledica katere naj bi bila ranjena roka. Kako in kdaj je Milva Malatesta s sinkom zgorela v 8 metrov globok prepad ob cesti, kjer so gorec avtomobil opazili ob starih

Ostanki fiata pande, v katerem so našli ostanke Milve Malatesta in sinka Mirka (Teletoto AP)

Ce se vrnemo k posameznim primerom, je treba glede Milve Malatesta in njenega sinka povedati, da se je ženska pred

približno tremi meseci locila od moza in Mirko-vega očeta Francesca Rubbina, ki se je včeraj prostovoljno javil preiskovalcem, ko je zvedel za nesrečo. Včeraj pa so zasilali tudi ranjenega moškega, ki je imel v četrtke zvečer zmenek z Milvo Malatesta, vendar se z njo ni sestal, ker je bil prej vpleten v prometno nesrečo, posledica katere naj bi bila ranjena roka. Kako in kdaj je Milva Malatesta s sinkom zgorela v 8 metrov globok prepad ob cesti, kjer so gorec avtomobil opazili ob starih

zjutraj, je se skrivnost. Pocasi napreduje tudi preiskava o umoru na plaži v kraju Torre del lago, ki je zaenkrat izključila možnost, da so dekcle ubili na kakšni jahti in jo nato odvrgli na plažo. Do umora je namrec prišlo prav na plaži, ker so v dekletovih pljučih našli peščena zrnca. Po obdukciji trupla 15-letne Manuele Pettilli Marchelli pa se preiskovalci nagibajo k mnenju, da so dekcle ubili in jo nato izginili, se pravi le nekaj ur kasneje, ko se je poslovila od dedka, ki živi v Ivrei.

FJK za otroke iz Bosne

TRST - V zdravstvenih strukturah na območju vse dezele Furlanije-Juljske krajine je na razpolago odraslim in malim ranjenjem ter bolnikom iz Bosne natančno 296 bolnišničnih ležišč. Nahajajo se v katarinški in glavni mestni bolnišnici v Trstu, v videmski bolnišnici Santa Maria della Misericordia in v bolnišnicah v Trzicu, Gorici, Tolmecu, Huminu, Cedadu, San Vitu al Tagliamento, Spilimbergu, Palmanovi, Latisani, Pordenonu in Sacileju.

Največ postelj je na kirurških oddelkih (65), sledijo pa ortopedski oddelki (59), oddelki za splošno medicino (46), za otroške bolezni (30), urologijo (15), nosna in usesna obolenja (13), ginekologijo (10), okulistiko (9), kardiokirurgijo (6) itd.

Tem je treba pristeti še dvaindvajset ležišč v trzaski otroški bolnišnici Burlo Garofolo (splosna pediatrija, onkologija in otroška nevropsihatrija 4, kirurgija 5, okulistika 4, ortopedija 4, ozivljanje 1) in osem v onkološkem centru v Avianu (pet v kirurškem oddelku in tri v medicinskem).

NEAPELJ / KLIC NA POMOČ

Župnik pisal Scafaru: Z vojsko nad kriminal

Ercolano središče razpečevalcev mamil

NEAPELJ - »Videl sem strah v očeh mojih faranov, strah pred nasiljem in organiziranim kriminalom. Zato sem se odločil, da pisem predsedniku republike Scafaru in ga prosim, naj priskoči na pomoč našemu mestu.« Tako je včeraj msgr. Raffaele Falco, župnik Odrsenikove cerkve v Ercolanu pri Neaplju, odgovarjal na vprašanja novinarjev, ki so hoteli izvedeti, zakaj je pisal predsedniku Scafaru.

»V Ercolanu je nekoc življenje potekalo umirjeno, sedaj pa ga vse bolj dusi kriminal.« je nadaljeval župnik. V pismu je predsednika zaprosil za večjo »prisotnost« države v njegovem mestu, in to tudi s pomočjo vojske. Don Falco sicer poudarja, da

nasprotuje vsaki obliki nasilja, ob tem pa pripominja, da bi večja prisotnost vojske obzrdala razrast kriminala in zločinskih organizacij, ki se tu borijo med seboj, da bi imele monopol nad razpečevanjem mamil. Po župnikovih izjavah je Ercolano največji center za razpečevanje mamil ne samo v Kampanji, pac pa v vsem italijanskem jugu. Don Falco je obrazložil, da so katoliške organizacije že izvedle vrsto pobud, da bi mlade odtegnile od malega kriminala in od lahkega zaslužka, ki jim ga le-ta ponuja. »Uvedli smo posolski pouk, priredili druge manifestacije, a vse to ne more biti dovolj, če se tudi država ne angazira v tej naši bitki.« je bil mnenja župnik iz Ercolana.

Župnik Emanuele Falco

VIDEM / PO ODSTOPU ŽUPANA ZANFAGNINIJA

Morda v ponedeljek konec večmesečne krize videmske občinske uprave

VIDEM - Dolgotrajna kriza na videmski Obcni naj bi se zaključila v ponedeljek. Na seji občinskega sveta bodo imenovali novi odbor in s tem sklenili večmesečno brezvladje, ki se je začelo z odstopom socialističnega župana Piera Zanfagninija.

Resitev vsekakor ne zadovoljuje vseh skupin v občinskem svetu, predsem opozicije ne, saj so si marsikateri nadejali, da bi prišlo do predca-snih volitev. To zahtevajo so utemeljevali z dejstvom, da je sedanja vecina, sprico zadnjih poli-

tičnih in upravnih volitev, povsem delegitimirana in da ne predstavlja več tolikšnega stevila volilcev, kot je stevilo njenih svetovalcev.

Na videmski občini je vladno ekipo sestavljala koalicijska KD, PSI, PSDI in PLI. Takšna koalicijska, z dodatkom Furlanske avtonomistične lige, pa naj bi nadaljevala na celulo občinske uprave vse do normalnega poteka upravnega mandata.

Novost pa naj bi bila v izbiri odbornikov, ki naj bi ne bili več izključno člani občinskega sveta, marvec takoimenovani

tehnik. Takšna izbira pa je zahtevala nekaj tednov preverjanj in dogovarjanj med strankami. Se najbolj se je zapletlo pri vprašanju župana. Nazadnje so koalicijske stranke prisle do sporazuma in podprle kandidatura odvetnika Mussata, ki ga je predlagala Krcsanska demokracija. Ob njem naj bi bilo v odboru se pet predstavnikov PSI, stiri KD, po enega naj bi dobili PSDI, PLI in Laf. Dosedanji župan Piero Zanfagnini pa bo v občinskem svetu ostal le kot svetovalec. (R.P.)

NAVIKA / ITALIJA V MOČNEM ZAOSTANKU ZA NEPOSREDNIMI KONKURENTI

Furlanija-Juljska krajina najbolj »navtična« dežela

MARKO WALTRITSCH

LIGNANO - »Un popolo di navigatori« je zapisano na pročelju velike palače v naselju EUR v Rimu, kjer so leta 1942 nameravali prirediti svetovno razstavo, ki je zaradi vojne šla po vodi. Italijanski polotok obkrožajo različna morja, pomembna italijanska mesta so na morski obali, Italija je svetovni zgodovini dala veliko znanih pomorščakov, Italijani so zelo dovzetni za dogajanje na morju. In vendar Italija ni pravilno razumela pomena, ki ga ima sodobni navtični turizem. Veliko je namrec vlagala v gradnjo hotelov ob morju, Rimini in Viareggio sta postala sinonim za počitnice povprečnega Italijana, marin ali turističnih pristanov pa so Italijani zgradili bolj malo.

Alpe niso dalec od Jadranskega, Tirenskega in Ligurijskega morja, navdušenje cezalskih prebivalcev za vožnje z jadrnicami pa je veliko. Ob severnih obalah Nemčije, Danske, Švedske in Finske v vsakem vremenu mrgoli jadrnic in motornih plovil. Dober del dneva in večino počitnic tamkajšnji prebivalci preživijo na barki. Mnogi gredo na daljše počitnice na Florido: samo v kraju Fort Lauderdale, nekaj kilometrov severno od Miami, imajo kar 40 tisoč privezov, več kot v vsej Italiji. Za navtični turizem je zelo dovzetna tudi Francija, predvsem zaradi domaćih ljubiteljev morja. Na vseh francoskih obalah, od Normandije in Bretagne na severozahodu pa do Biskajskega zaliva in seveda tudi na sredozemskih obalah je polno navtičnih pristanov, ki so jih uredili že med vojnama in takoj po drugi vojni, v zadnjem času pa se je njihovo stevilo še povečalo. Na Azurni obali je prvi tak portič ze streljal po meji z Italijo, v Mentonu, tudi najmanjši pa imajo po več sto privezov. Ob pristaniščih se vrstijo delavnice in stanovanja, v katerih občasno bivajo lastniki plovil, ki prinašajo veliko denarja tudi v trgovine in gostišča.

Tudi v Miljah je povpraševanje večje od števila privezov

(Foto Krizmancic/KROMA)

Italija, »dežela mornarjev« pa ni razumela, kaksno korist bi ji prinesel navtični turizem. Marine, kakršna je npr. v Porto S. Margherita pri Caorlah ali Hannibal v Trzicu, so bile za Italijane dolgo casa pravo čudo. V zadnjem času se je položaj spremenil in Furlanija-Juljska krajina je postala s tega vidika prva med italijanskimi deželami. Na njenih obalah so v zadnjih 15 letih uredili številne marine, deželna vlada pa je v ureditev plovniških kanalov, pomolov in drugih infrastruktur vložila veliko sredstev. Logično je, da so v teh primerih podjetni ljudje,

ki so investirali tudi veliko svojega denarja, marsikaj pridobili in zaslužili, predvsem pa ne gre zanemariti dejstva, da tovrstna vlaganja prinašajo nova delovna mesta.

Največje navtično središče je v Lignanu oziroma v njegovi neposredni okolici. Tam imajo prostora za skoraj 5.000 plovil raznih velikosti. Ob tistih, ki so jih zgradili že pred leti, se sedaj poraja novo središče na obalah reke Tilment. Največja marina je Aprilia Martittima. Urejena je ob državni cesti, ki povezuje avtocesto z Lignano. Stoji na zemljiscu dveh občin, Lati-

sana in Marano Laguna-re, zato včasih prihaja tudi do nesporazumov upravne narave. V Aprilii Marittimi imajo prostora za 2.000 plovil, 80 odstotkov njihovih lastnikov pa je tujcev, v glavnem Nemcev in Avstrijcev. Ti so v neposredni okolici kupili kar 900 stanovanj. Izkušnje kažejo, da turisti prihajajo v ta kraj ob Jadranskem morju skozi vse leto in ne samo v poletnih mesecih. Kraj je tako z Münchna kot z Dunaja po avtocesti Alpe Adria dosegljiv v piclih petih urah. V tem pristaniscu je stalno zaposlenih nekaj sto ljudi, zanj pa dela tudi približno 200 malih obrtnih podjetnikov.

Podobna pristanišča so v zadnjem času nastala tudi v Gradezu, pa ceprav so lastniki v glavnem domaćini. Do večjega razvoja bil lahko prišlo v raznih krajih sredi lagune ali ob morju. Ze vrsto let se govori o načrtu za marino pri Starancanu, v zadnjem času pa se nekaj premika v Trzicu. Na Trzaskem imajo v majhnih pristanih plovila v glavnem domaćini. Po vodi je sel načrt večje marine v Sesljanu, tisti za Milje pa je že dolgo leta ustavljen. Nekaterim očitno manjka podjetnosti, saj je imela Dezelna pred leti, v času debelih krav, v te namene kar precej denarja. Vsaka marina pa je tudi gospodarsko donosna, saj na razne nacine daje delo prav tolikim ljudem kot tovarna srednjih dimenzij.

ŠOLSTVO / PROF. PEČENKO

Seminar za šolnike: poseg na ministrstvu

Član Vsedržavnega šolskega sveta zahteva dovoljenje za izvedbo seminarja

Včeraj smo pisali o programu letosnjega seminarja za slovenske šolnike na Trzaskem in v članku opozorili, da ministrstvo za solstvo seminarja se ni uradno odobrilo. Danes beležimo poseg predstavnika sol s slovenskim učnim jezikom v Furlaniji-Juljski krajini v Vsedržavnem šolskem svetu prof. Josipa Pečenka pri ministrstvu za solstvo, da bi čimprej izdalo dovoljenje za izvedbo seminarja, da se ne bi ponovili lanski primer, ko je seminar prav zaradi »zamude« rinskih šolskih oblasti odpadel in ga ni bilo mogoče naknadno izvesti.

Prof. Pečenko je pisal sefu kabineta ministra za solstvo, v pismu pa je poleg vprašanja seminarja za slovenske šolnike izpostavil še drug aktualen problem: poklicno izpopolnjevanje slovenskih šolnikov v matični domovini.

Slovenski profesor obrazloži sefu kabineta ministra za solstvo, da bi potekal letosnji seminar za slovenske šolnike na Trzaskem od 2. do 10. septembra. Tu bi morala biti že 29. izvedba seminarja, dejansko pa bo slo za 28., ker seminarja lani niso izvedli, in to zato, ker je ministrstvo izdalo dovoljenje zanj šele 31. oktobra lani, dober poldrugi mesec po predvidenem programu. Zaradi drugih razumljivih obveznosti

Prof. Josip Pečenko

poročevalcev ga zato ni bilo mogoče izvesti v drugem terminu.

Prof. Pečenko opozarja, da sodelujejo na seminarju docenti z ljubljanske univerze. Dovoljenje ministrstva je nujno potrebno za izvedbo in za kritje stroškov, sicer slovenska sola ze spet tvega, da ostane drugič zaporedoma brez tega pomembnega izpopolnjevalnega instrumenta. Slovenski predstavnik v Vsedržavnem šolskem svetu utemeljuje svojo zahtevo sklicujoč se na zakonska določila, ki predvidevajo seminarje za slovenske šolnike v Italiji in italijanske v Sloveniji. »Vsako zaporedno odločitev ministrstva

zato ne bi mogli drugače oceniti, kot poskus enostranske kršitve sporazumov in dogovorov in ukinitve že pridobljene pravice slovenske jezikovne manjšine,« opozarja prof. Pečenko.

Glede drugega aktualnega vprašanja - poklicnega izpopolnjevanja slovenskih šolnikov v matični domovini - slovenski profesor spominja na dvostranski dogovor o dodelitvi stipendij tistim učiteljem in profesorjem, ki zaprosijo za študij v matični domovini za izpopolnitev znanja materinega jezika in književnosti. Dogovor velja za slovenske šolnike v Italiji in za italijanske v Sloveniji; do 1989 leta je vsak podpisnik dogovora dal na razpolago 3 stipendije, od tistega leta dalje pa prejme lahko stipendijo po osem šolnikov.

Prof. Pečenko ugotavlja, da je izpopolnjevanje v matični domovini ključnega pomena za kvaliteto rast manjšinskih sol. Vsaka okrnitev bi zato negativno vplivala in povzročila nepopravljivo škodo manjšinskim solam in njenim skupnostim, poleg tega pa bi pomenila tudi kršitev dosedanjih dogovorov, zaključuje svoj poseg pri sefu kabineta ministrstva za solstvo slovenski član Vsedržavnega šolskega sveta prof. Josip Pečenko.

ZDRAVJE / KER VSEBUJEJO ČLOVEKU NEVAREN TOKSIN

Dežela prepovedala nabiranje klapavic

V Gradežu se je z njimi zastupila tričlanska družina

Predsednik deželne vlade Pietro Fontanini je izdal včeraj na opozorilo odbornika za zdravstvo Gianpietra Fasole odredbo, ki zaradi previdnosti začasno prepoveduje nabiranje, predelavo, konzerviranje in prodajo klapavic, ki jih gojijo vzdolž vsega obalnega pasu med Miljami in Devinom. Ukrep, ki je bil sprejet v smislu deželne zakona št. 43 iz leta 1981, bodo preklicali, brz ko bo morsk voda na omenjenem območju spet biološko neoporečna - neoporečnost pa se po zadevnem dekretu ministrstva za zdravstvo iz leta 1978 lahko razglasi šele po treh zaporednih in seveda zadovoljivih analizah v teku petnajstih dni.

Na oporečnost morske vode in s tem na nevarnost uživanja klapavic (mytilus species) je opozorila biotoksikološka služba multiconskega preventijskega prezidja Goriske krajevine zdravstvene enote. Njena analiza je pokazala, da je v klapavicah prisoten toksin Dsp - Diarrhetic shellfish poisoning; pri analizi so uporabili tako metodo Yasumoto kakor neko drugo imunoenzimsko metodo, a obe sta omogočili izsleditev toksične alge vrste dinophysis, ki proizvaja ravno gori omenjeni biotoksin.

Gojišča školjk v Trzaskem zalivu (foto Križmancić/KROMA)

toksin.

Analizo, kakršne si sledijo enkrat tedensko, je sprožila menda okolščina, da se je v Gradežu zastupila s klapavicami cela družina iz Maniaga, ki je bila tam na počitnicah. Francesco Lot (45 let), njegova žena Graziella (41) in hčerka Valentina (13 let) ležijo zdaj v bolnišnici s pragnostjo okrevanja v 40 dneh! Klapavice je družina kupila v gradeški ribarnici Lagunare na Trgu XXVI. maja, so

dile pa so v posiljko 100 kilogramov, od katerih so jih 80 že prodali, kar pomeni, da se utegne se kdo zateci po zdravniško pomoč... »Zloglasne« klapavice so bile shranjene v tradicionalni vrečki z napisom, da je bila njena vsebina primerno »kontrolirana«. Lotovi, ki imajo menda v najemu stanovanje, so morske sadeže najprej lepo oprali s tekoko vodo, potem pa skuhalo za kosilo. No, nekaj ur pozneje je vso družino obsla

slabost in nemudoma so jih odpeljali na oddelek za prvo pomoč v Trzicu, kjer so jim ugotovili hudo zastupitev. Krajevna zdravstvena enota je zadevo prijavila gradeskemu komisariatu, ki je uvedel seveda strogo preiskavo, hkrati pa dal zapleniti preostale klapavice v omenjeni ribarnici.

Deželna oblast je začasno prepovedala nabiranje in prodajo klapavic že v letih 1989-1990 in lani poleti.

Nadzor na meji: doslej nobene aretacije

Odkar so italijanski vojaki 18. avgusta začeli z nadzorom na meji s Slovenijo, so pregledali več kot 750 ljudi in 570 vozil, niso pa aretirali nobene osebe, ne zaplenili nobenega vozila, niti »sumljivega materiala«. Nadzor opravljajo 160 patrulji, ki so organizirale več kot sto izvidniških točk. Dnevno so uporabili kakih 60 vozil, ki so prevozila doslej kar 24.000 kilometrov. Vojaki opravljajo preglede v družbi agenta sodne policije, ker vlada se ni odobrila dekreta, ki naj bi poveril vojski pristojnosti za opravljanje policijskih nalog, kot se je to dogodilo ob uporabi vojskih sil na Siciliji.

Listi za Trst ne ugaja Fontaninijeva telefonska tajnica

Deželni svetovalec Liste za Trst Gianfranco Gambassini je na predsednika deželne vlade Pietra Fontaninija naslovil svetovalsko vprašanje, v katerem ga vabi, naj javno pojasni, zakaj njegova zasebna in torej družinska telefonska tajnica odgovarja s tonskim posnetkom v furlanscini in angleščini, ne pa tudi v italijanscini. Izključitev italijanskega jezika - ugotavlja Gambassini, ki se je sicer v zadnjem času »specializiral« v napadih na Severno ligo in na predsednika Fontaninija - seveda ni naključna, ampak hotena, to pa pomaga k boljsemu razumevanju osebnosti predsednika deželne odbora, njegove miselnosti in politične usmeritve. Do tega poznavanja - zaključuje listar - ima javno mnenje vso pravico, saj mora vedeti, kdo so nove osebnosti, ki so jih zadnje deželne volitve pripeljele na vodilne položaje v Furlaniji-Juljski krajini.

Sindikat CGIL o problemih občinskega osebja

Trzaska sindikalna zveza CGIL se je včeraj s tiskovno noto vrnila k problemu preustroja občinskega osebja, ki je bil med njenimi zadnjimi ukrepi deležen tudi pozornosti Staffierjeve uprave. Ker pa problem ne zadeva samo sindikalne plati zaposlenih, ampak tudi učinkovitost občinskih služb in torej storitev za občane, izraza CGIL upanje, da se bo zadeva sedaj lotil komisar Občine Trst Francesco Larosa in tako pripravil teren za uspešnejše delo prihodnje občinske uprave.

V Štamaru olje na cesti zaradi okvare na ceveh

Miljski in trzaski gasilci so včeraj malo po 13. uri posegli v Štamaru pri Zavljah, da bi popravili okvaro na ceveh, po katerih se pretaka olje v bivšo cistilnico. Zaradi razpoke na eni od cevi je začelo olje odtekati na cesto, ki pelje na Dolgo krono. V kratkem je oljnat madež prekril obsežen del ceste, kar je postalo zelo nevarno za promet, saj je bilo cestnice vse bolj spolzke. Gasilci pod vodstvom častnika Lorenza Pecorelle so najprej zadelali razpoko na cevi, nato pa so posuli cestnice s peskom, da bizagotovili voznikom varno vožnjo.

SREČANJE / TOMBESI PRI KOMISARJU LAROSI

V ospredju navtični pristan in projekt Polis

Velike zamude po krivdi Staffierjeve uprave

Nujnost čimprejšnje realizacije navtičnega pristanišča v Barkovljah in prav tako hitrega posega za rešitev zadeve Polis sta bili osrednji temi, o katerih je tekla beseda na včerajšnjem srečanju med komisarjem Občine Trst Francescom Laroso in predsednikom Trgovinske zbornice Giorgiom Tombesijem. Kot znano, je bil odnos med Zbornico in Staffierjevo upravo več kot težaven, tako da je sklepati, da bosta ustanovi odslej boljše sodelovali pri reševanju nujnih in številnih problemov mesta.

Tombesi je komisarju brez ovinkov povedal, da je Občina vprašanje navtičnih privezov in povpraševanja po tranzitnih postankih plovil dolga leta povsem zanemarila, kadar pa se je vendarle zganila - je podčrtal - pa sploh ni upoštevala možnosti finansiranja, ki jih je občinski upravitelj namenjal deželni zakon št. 22/87. Trgovinska zbornica je zato prek svojega združenja Assonautica - in glede na številne spodbude, ki so prihajale iz različnih sredin, zainteresiranih za razvoj turizma v našem mestu - določila lokacijo za urednitev strukture,

ki bi zadovoljila povpraševanje po privezih, po zaslugi komisarja Ravallija pa je Občina maja 1992 končno vložila prošnjo za deželni prispevek v ta namen. Tombesi je sedaj komisarja Laroso povabil, naj nadaljuje prizadevanja v tej smeri, da bi odpravili zamudo, ki jo je bila nakopila Staffierjeva uprava.

Druga tema razgovora je bila projekt Polis in perspektiva njegove povezave z nactrom, da bi v Trstu ustanovili World Trade Centre. Ta zanimiv predlog je prišel od neke švicarske grupe, ki upravlja tak center v Zenevi, za njegovo uresničitev pa bi potrebovali strukturo, ki bi ustrezala standardom združenja WTC Association iz New Yorka. Ta struktura bi lahko bila bodoči Polis, zato je Tombesi tudi glede tega pozval Laroso, naj se za zadevo zavzame, kot je to že obljubil tudi predsednik deželne vlade Fontanini.

Tombesi in Larosa sta se ob koncu dotaknila še nekaterih drugih problemov, kot npr. uporabe bencinskega sklada, uporabe območja Stocka in položaja v trgovinskem sektorju.

ČRNA KRONIKA / V ČETRTEK

Senegalec posilil in oropal prostitutko v Ul. Machiavelli

Mlad Senegalec sedi od četrtega večer v koronejskem zaporu pod obtožbo ropanja, groženje in posilstva. Policijski agenti so ga aretirali malo pred polnočjo, potem ko jih je posiljenka obvestila o nasilnem dejanju.

Prizorišče posilstva je bila središčna Ul. Machiavelli. Tu se je približno ob 21.30 25-letni Sidy Gueye iz Senegala, a s stalnim bivalisem v Trstu, srečal s prostitutko, ki je čakala na cesti klienta, da bi mu ustregla s svojimi »uslugami«. Po njenem pričevanju policij naj bi jo Senegalec prisilil v spolni odnos, za-

tem pa naj bi ji tudi grozil, ces, da ima v zepu nož in da ga bo »uporabil«, ce se mu bo skušala izviti. Pod grožnjo skritega rezila ji je moski strgal nekaj oglic in brzo odšel.

Zenska se je obmila na policijo, ki je izvedla hitro in kar se da učinkovito akcijo. Cez nekaj časa je izsledila Senegalca in ga odpeljala na kvesturo na zaslišanje. Med osebним pregledom pri moskem niso našli ukradenih predmetov. Po vseh opravljenih obveznostih so ga prepeljali v koronejski zapor, kjer je na razpolago sodnim oblastem.

Kdo ga je videl? To vprašanje zastavljajo svojci Mitje Špacapana iz Renc - Zigoni 36, v območju Nove Gorice. Oglasili so se nam in nas zaprosili za pomoč. »Morda pa bo le kdo med vašimi bralci videl našega sina, opazil njegov avto, ali nam bo lahko dal kakršnekolik podatke o njem,« so nam dejali.

Mitja je odšel zdoma 16. julija s svojim avtom znamke škoda, z registrsko tablico GO-J2-031 zelene barve. Staršem se je prvič oglasil 17. julija iz Pise. V tem razgovoru je povedal, da ima pokvarjen avto in

da se bo naslednjega dne se javil.

Svojim se je javil se 30. julija z obvestilom, da ima se vedno pokvarjen avto in navedel kraj na cesti od Pise proti Livornu, kjer naj bi jih čakal v bližini gostišča na gricu, kjer so v bližini tudi vojašnice. Domači so se odpravili na pot in ga iskali na območju, kjer so mislili, da jih čaka, pa ga niso našli. V Pisi so jim na postaji karabinerjev povedali, da so opazili podobnega avto v bližini neke črpalke. Tudi tja so se svoji podali, a avta ni bilo več.

Se 9. avgusta je mati prejela telefonski poziv in

spoznala glas sina Mitje, preden je bila zveza prekinjena.

Mitja je bolj zaprtega značaja in se težko obrača za pomoč tujim osebam, razen tega pa zna le malo italijansčine; star je 33 let, visok 180 cm, ima nekoliko daljše svetle lase in oči ter je v tujino potoval prvič. Ce ga je kdo videl, naj pokliče na domačo telefonsko številko 003865/53676 ali naj obvesti policijske oblasti.

Vse podatke je družina posredovala tudi Ministrstvu za zunanje zadeve, oziroma Konzularnemu oddelku v Ljubljani. (N.L.)

IZGINITEV / POZIV STARŠEV

Ali je kdo videl Mitjo?

33-letnega Špacapana iz Renc pogrešajo že več kot mesec dni

NOVICE

Acega pojasnjuje odnose z železamo

Upravna komisija občinskega podjetja za elektriko, vodo in plin Acega je prek svojega najstarejšega člana Arnalda Rossija izčrpno odgovorila na vprašanje, ki ga je bil pred dnevi - z vprašanjem na predsednika deželne sveta - sprožil deželni svetovalec SKP Monfalcon. Slo je za odškodnino, ki jo je Acega izplačala skedenjski železarni za cas, ki ga njen uslužbenec Sergio Covi porabi za izvajanje funkcije predsednika tega občinskega podjetja in ki ga torej »odvzame« svojim delovnim dolžnostim v železarni. Rossi v daljšem zapisu opozarja, da je tovrstna odškodnina (ki za prvih šest mesecev letos znaša nekaj več kot 18 milijonov lir) predpisana z zakonom in torej povsem legitimna, kar zadeva Monfalconov predlog, da bi jo preprosto odsteli od zaostalih železarninih dolgov do Acege, pa dodaja, da to ni mogoče. Dolgovi so namreč iz časa pred uvedbo nadzorovane uprave v železarni, medtem ko odškodnina za Covo sodi v cas te uprave. Rossi zaključuje svoj dopis z informacijo, da iz pasivnega stanja, deponiranega v stecajnem uradu trzaskega sodišča izhaja, da je bil dolg, ki ga ima železarna do Acege skoraj v celoti določen za izplačilo in da se torej problem končno bliza k toliko pričakovani pozitivni rešitvi.

Objavljene začasne lestvice natečaja za vstop v stalež

Sindikat slovenske sole sporoča, da so z današnjim dnem razobesene na deželnem šolskem uradu zacasne lestvice natečaja po naslovih za vstop v stalež. Za morebitne pisne pritožbe nudi informacije SSS, ulica Carducci 8 II. nadstropje danes med 11.30 in 13.00, naslednji teden pa v torek in četrtek od 9.30 do 11.30.

Glasba pod zvezdami v ponedeljek na Trgu Unità

V ponedeljek bo v okviru revije Glasba pod zvezdami na Trgu Unità koncert mestne godbe Giuseppe Verdi. Izvedla bo skladbe, ki jih je izbral kapelnik Lidiano Azzopardo, in sicer: Mascoslov Fascino esotico, Mascagnijeve Le maschere, Giordanovo Fedora, Edmondsonove Cats, Lombardijev Notturmo romantico, Inno al sole iz Mascagnijeve opere Iris ter odlomek iz Wagnerjevega Tannhauserja. Za ljubitelje klasične glasbe bo to nedvomno prijeten večer. Ponedeljkovi koncerti 1993 se bodo zaključili s 30. avgustom.

Praznika SKP v Podlonjerju in pri Sv. Sergiju

Drevi, ob 18. uri, bodo v Ljudskem domu v Podlonjerju v Ul. Masaccio 24, odprli praznik glasila Stranke komunistične prenovali Liberazione. Delovali bodo dobro založeni kioski, v večernih urah pa bo tudi ples.

V Ljudskem domu pri Sv. Sergiju v Ul. Peco 7, pa bodo ob 18. uri otvorili ljudski praznik. V večernih urah boples ob zvokih ansambla Barbanera.

V Miljah razstava mladega bosanskega umetnika

V petek, 27. t. m., bo ob 18.30 v občinski dvorani G. Negrin v Miljah otvoritev razstave mladega bosanskega umetnika Emila Konjhodžica. Nastopila bo tudi igralka Snjezana Martinović. Razstava spada v program cikla Minimi intenti na pobudo miljske občinske uprave. Organizirata pa jo združenje Juliet iz Trsta v sodelovanju z Obalnimi galerijami iz Pirana in Kopra, katerih direktor je Toni Biloslav. Majda Bozeglav-Japelj je v svoji predstavitvi opisala umetniškovo slikarsko tehniko. Konjhodžic se pri svojih slikah poslužuje več barvnih plasti, ki jih potem v teku nadaljnega slikanja spraska. Na tak način se na platnu harmonično prepletata barva in forma. Razstava bo odprta ob delavnikih od 10. do 12. ure zjutraj in od 17. do 19. ure popoldne, ob praznikih pa samo zjutraj od 10. do 12. ure. Zaključila se bo 8. septembra.

Predstavitev tečajev ekonomske fakultete

31. avgusta bo ob 10. uri v konferenčni dvorani trzaskе ekonomske fakultete predstavitev letosnjih tečajev na fakulteti. Profesorji bodo seznanili zainteresirane glede datumov vpisov, programov za prihodnje leto ter možnosti zaposlitve. Predpise sprejemajo letos do 6. septembra, kar pomeni, da morajo tisti, ki se nameravajo vpisati v prvi letnik, pohiteti. Do omenjenega datuma se lahko javijo v tajništvo. Studenti imajo različne možnosti, saj je fakulteta rdeljena v več smeri. Poleg tistih, ki obstajajo že več let, bodo letos uvedli se Ekonomijo mednarodne trgovine in valutarnega trga ter Statistiko in informatiko podjetja.

Primorski dnevniki

Lastnik: ZTT d.d. Založništvo trzaskе tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - PRA.E d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Fotostavek: ZTT, Trst
Tisk: VITA, Videm

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR
Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, NIA, Slovenska 54, tel. 061-113121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročninska služba
Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533723 fax 0481-532958
Ekonomska propaganda: Trst in Gorica: Publist
tel. 040-7796611, fax 040-768697

Italija: podružnice SPI
Slovenija: Studio Vista - Ljubljana
tel. 061-153244 int. 38, fax 061-224943

Cene oglasov
Italija: 1 oglasni model (širina 1 stolpec, višina 42 mm) 80.000 LIT,
financi in legalni 120.000 LIT, ob prazniški povisok 20%; mla oglasi
850 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu: IVA 19%

Cena: 1.300 LIT - 45 SIT
Naročnina za Italijo: letna 315.000 LIT
za Slovenijo: mesečna 1.300 SIT, plačljiva preko DISTRIEST,
Partizanska 75, Sezana, tel. 067-73373

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948
Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

ŠE ZADNJE POLETNE POBUDE

Sončni žarek vabi otroke na kopanje

Poletni center v Brojenci

V poletnem poletnem obdobju se je v zadnjih letih krepko razvila hvaljevredna praksa prirejanja taksnih in drugih oblik poletnih centrov za so- loobvezno in pred- solsko mladino. Dejansko skoraj ni kraja, oziroma obdobja, v katerem ne bi razna društva, ustanove oziroma organizacije izpeljale kako razvedrilno in sprostitveno pobudo, ki ima tudi pomenljiv socialno družbeni pomen.

V krog teh institucij, ki aktivirajo svoje kadrovske, ekonomske in organizacijske potencialne v funkciji mladoletnikov, se vse bolj zavzeto vključuje Zadruga center za socialno dejavnost, ki ima svoj sedež v Trstu v ulici Cicerone 8/b. Ta socialna struktura se že vrsto let ukvarja s spremstvom otrok s posebnimi potrebami, tako pri rednem obiskovanju solskega pouka, kot pri razvijanju izvensolskih dejavnosti. Poleg profesionalnega pristopa sta neobhodno potrebni tako rahlostnost, kot sposobnost navezovanja zaupnega odnosa, kar spodbuja otroke k sodelovanju in pridobivanju novih izkušenj.

Delovna skupina fantov in deklet Sončni žarek, ki deluje v okviru Zadrugnega centra za socialno dejavnost, je v tem poletnem obdobju pripravila dve pobudi. Pred časom je v Sesljanu v obmorski postojanki jadranskega kluba Čupa Sončni žarek z uspehom organiziral dvotedensko letovanje.

Udeležilo se ga je sedem mladih s posebnimi potrebami, ki so ob pristni gostoljubnosti gostiteljev preživeli skupaj vsak dan od 8. do 16. ure in pripravili so jim tudi kosilo. Ob večem in skrbnem varstvu prizadevnih spremljevalcev in spremeljencev so se kopali, igrali in zabavali. Opravili so tudi tečaj ribolova pod mentorstvom Vojka Breclja, ki vodi odsek sportnega ribolova pri barkovljanski Sireni. Veliko je bilo veselje udeležencev letovanja, ko so s trnkom ulovili prvo ribo, ki pa so jo takoj zatem spustili v morske valove. Ko je bilo vreme nenaklonjeno se je poletni center začel preseliti na Božje polje, kjer so jih člani skupnosti Družina Opcine sprejeli z odprtimi rokami in pripravili otrokom res enkratno sprejem.

Sedaj se operaterji Sončnega žarka pripravljajo na novo pobudo, ki bo stekla tik pred pricetkom solskega leta. Od 30. avgusta do 10. septembra bo namreč v obmorski strukturi pri Brojenci pod Krížem potekal poletni center, ki bo ob ugodnih vremenskih pogojih posvečen v prvi vrsti kopanju. Prijavilo se je že lepo število tečajnikov, med katerimi so tudi otroci s posebnimi potrebami, ki so se že lani zelo dobro počutili v tej prijazni sredini. Na razpolago je še nekaj prostih mest in zainteresirani se lahko prijavijo v jutranjih urah v uradu Zadrugnega centra za socialno dejavnost. (B)

ZGONIŠKA OBČINA / DRAGOCENA KULTURNA STRUKTURA

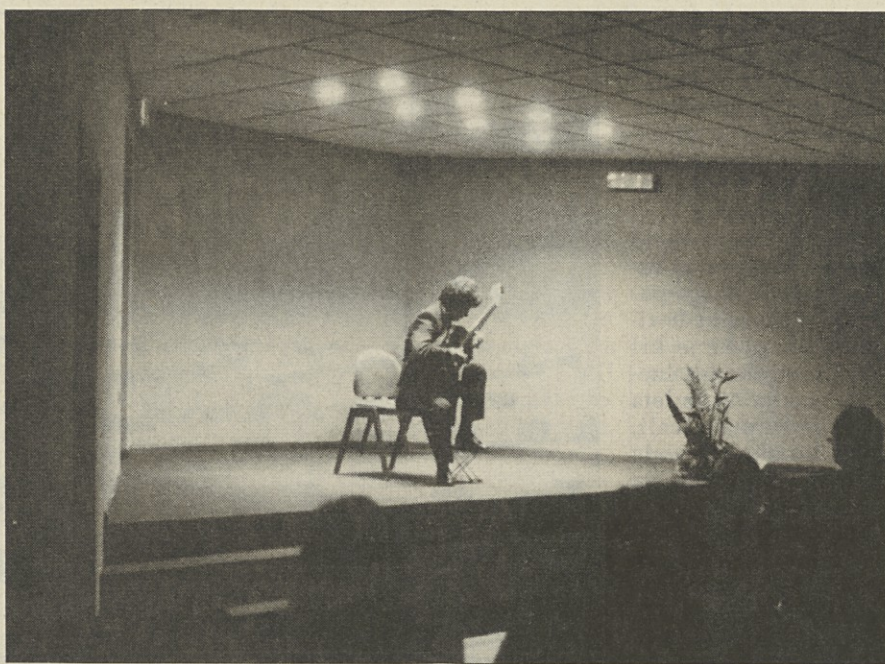
Knjižnico v Saležu obiskujejo zlasti mladi

V štirih letih delovanja vrsta pomembnih pobud

BISERKA SIMONETA

V Saležu ze od jeseni leta 1989 deluje knjižnica. Prostore je dala na razpolago zgoniška občina, ki pri upravljanju knjižnice tudi stalno sodeluje. Ob tej priliki je bila ustanovljena posebna komisija, ki odloča o izbiri knjig ter o raznih pobudah. Sestavljajo jo člani raznih kulturnih in sportskih organizacij iz občinskega območja, razni strokovnjaki na literarnem področju ter občinski svetovanci, predseduje pa ji občinska odbornica za kulturo Tamara Blažina. Občina je pred kratkim prejela prispevke od Pokrajine ter opremila dvorano z videoprojektorjem. V bližnji prihodnosti bo poskrbelo tudi za računalnik. Tako bo lahko upravljanje knjižnice informatizirano. Poleg knjižnice se v istih prostorih nahaja tudi dvorana, ki jo upravlja Kulturno društvo Rdeca zvezda. Tu je domače društvo organiziralo več razstav, srečanj in kulturnih prireditev.

Honorarno je v knjižnici zaposlena Sandra Milic, ki natis je podrobneje seznanila z njenim delovanjem. Knjižnica je obiskovalcem na razpolago dvakrat na teden, in sicer ob torkih od 15. do 18. ure in ob petkih od 16. do 19. ure. Vse skupaj šteje približno 2000 knjig, doslej pa jih je inventariziranih 1600. Najbolj brane so predvsem otroške in mladinske knjige, zadnje case pa zahajajo v knjižnico tu-

Ena tolilkih kulturnih prireditev v knjižnici v Saležu (foto Ferrari/KROMA)

di visješolci, ki se posvečajo predvsem branju bodisi slovenskih kot italijanskih klasikov. Sandra je izjavila, da uspeh pri mlajših bralcih izhaja predvsem iz dejstva, da med solskim letom knjižnica v sodelovanju s KD Rdeca zvezda organizira Uro pravljic. Namenjena je otrokom, ki obiskujejo vrtec in prve razrede osnovne šole. Razdeljeni so v manjšo in starejšo skupino, vsaka se Ure pravljic udeležuje dva meseca po enkrat na teden. Otroke vodi več animatork. Nad Uro pravljic so otroci zelo navdušeni, zato se ta pobuda ponavlja že nekaj let. Na tak način imajo tudi najmlajši možnost segati po knjižnih polkah ter se v mladih letih vzljubiti branju.

Knjižnica razpolaga tudi z nekaj znanstve-

nimi knjigami in enciklopedijami, katerih se poslužujejo predvsem srednješolci za razne solske raziskave. V teku tega solskega leta je knjižnico obiskala osnovna sola "1. maj 1945" iz Zgonika. Obisk je bil informativnega značaja, učenci so izpeljali intervju, ki so ga objavili v svojem solskem časopisu Veverici. V nacrtu so bili tudi stiki z osnovno solo "Lojze Kokoravec Gorazd", ki pa žal niso bili izpeljani. Vsekakor bo knjižnica skušala v prihodnosti te stike s solami se popestriti. Lani je bilo v knjižnici tudi srečanje z Janezom Bitencem za osnovnosolske otroke, ki je bilo zelo uspešno. Zato je za prihodnje leto v nacrtu predstavitev knjige "Tri pravljice", ki jo je napisal Marko Kravos, ilustriral pa Klavdij Palcic.

KONCERT / NA GRADU SV. JUSTA

Angažiranost in energičnost s Casino Royale

Slikovito opravljeni člani Casino Royale

V okviru posebnih poletnih prireditev na Gradu svetega Justa je v certrku nastopila enajstčlanska milanska skupina Casino Royale, eden najbolj cenjenih ansamblorov italijanske »underground« glasbene scene. Kot je na začetku ugotovil eden od dveh pevcev, tokrat občinstvo ni povsem zasedlo ogromnega dvorišča, je pa zato bilo posebno goreče, saj so bili poslušalci v glavnem navdušeni območevalci ansambla, celo občleni so bili v istem stilu kot njegovi člani, med koncertom pa so plesali s skoraj enako energijo kot izvajalci na odru.

Casino Royale se posveča glasbeni zvrsti ska s primesmi ragga, funkja, rapa ter celo rocka in jazza. Besedila v italijanscini in angleščini pripovedujejo o vprašanih današnjega časa, zlasti z zornega kota zatiranih in ljudi z obrobja, kot so pomanjkanje pravičnosti, odnos razvitih držav do tretjega sveta, vojna, ki divja nedaleč od nas, rasizem - ob tej temi je pevec omenil tudi odnos nekaterih Italijanov iz Trsta do sosednjih Slovanov. Vecina pesmi iz četrtkovskega koncerta je bila iz njihove zadnje plošče Dainamaita. (vat)

Slovenska Skupnost
sekcija v občini Dolina

priredi danes, 21., jutri, 22. in v ponedeljek, 23. t. m.

NAŠ PRAZNIK

v Zatrezu pri Borstu

Danes, 21. t. m., ob 18. uri odprtje kioskov ob 20. uri dalje ples z ansamblom Tams - Adria kvintet

Jutri, 22. t. m., ob 15. uri odprtje kioskov ob 18. uri kulturni program:
• koncert godbe na pihala Breg
• pozdrav in politični govor ob 20. uri dalje ples z ansamblom Krt iz Strani pri Kamniku

V ponedeljek, 23. t. m., ob 20. uri dalje igra ansambel California iz Kranja

Vse tri dni bodo delovali dobro založeni kioski z jedmi na žaru in domačim vinom.

Vabljeni!

Urad za informacije KZE deluje od ponedeljka do petka od 8. do 13. ure. - tel. 573012.

Zdravstvena dežurna služba

Nočna služba ob 20. do 8. ure, tel. 118, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.
Hitra pomoč tel. 118.
Telefonska centrala KZE-USL: 399-1111.

KINO

ARENA ARISTON - Poletno predvajanje filmov (v slučaju slabega vremena v dvorani): 21.00 »L'ultimo dei Mohicani«.

EXCELSIOR - Zaprti zaradi dopusta.

EXCELSIOR AZZURRA - Zaprti zaradi dopusta.

NAZIONALE 1 - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Cimite-ro vivente 2« prepovedano mladini pod 14. letom.

NAZIONALE 2 - 17.00, 18.40, 20.30, 22.15 »Ultra corpi, l'invasione continua«.

NAZIONALE 3 - 16.30, 17.55, 19.20, 20.40, 22.15 »FenGully - Le avventure di Zak e Crysta« risanka.

NAZIONALE 4 - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Come l'acqua per il cioccolato«, r. Alfonso Arau.

GRATTACIELO - 18.00, 20.00, 22.00 »Dragon«, i. Jason Scott Lee, Lauren Holly.

MIGNON - Zaprti zaradi dopusta.

LJUDSKI VRT - Poletno predvajanje filmov - 21.15 »Proposta indecenti«, i. Robert Redford.

EDEN - 15.30 - 22.00 »Dietro con fuoco, davanti con calore«, porn., prepovedano mladini pod 18. letom.

CAPITOL - 18.30, 20.20, 22.10 »Lo spacciatore«, i. Willem Dafoe, Susan Sarandon.

ALCIONE - Zaprti zaradi dopusta.

LUMIERE - Zaprti zaradi dopusta.

RADIO - 15.30 - 21.30 »Godurie di una moglie spregiudicata«, porn., prepovedano mladini pod 18. letom.

PRIREDITVE

ZUPNIJA SV. JERNEJA ap. na Opcinah vabi na slovesno praznovanje svojega zavetnika sv. Jerneja. Jutri, 22. t. m. bodo pri slovesni sveti masi ob 9. uri sodelovali CPZ Sv. Jernej, DPZ Dubna in mešani komorni zbor Virtuos iz Dubne (Rusija). Ob 20. uri bo v cerkvi koncert gostujočih ruskih zborov, ki ju vodita Olga in Alena Ionova. V pozdrav pa bo zapela DPS Vesela pomlad pod vodstvom Franca Pohajaca. V ponedeljek, 23. t. m. bo ob 19. uri sv. masa, ob 20. uri pa orgelski kon-

cert prof. Huberta Berganta. V torek, 24. t. m. bo ob 19. uri sv. masa, ob 20. uri pa koncert uencev orgelskega tečaja, ki ga je vodil prof. Hubert Bergant.

KUD PEČPA CEHOVIN Tatjana - Senozoce in Klub Kraska harmonika prirejata ob sezanskem občinskem prazniku 8. TRADICIONALNO SREČANJE HARMONIKASEV PRIMORSKE jutri, 22. t. m., ob 17. uri. Nastopilo bo 33 prijavljenih harmonikasev. Gost srečanja bo znani virtuoz na harmoniko iz Sempolaja Zoran Lupinc, program bo povezoval Ivan Bizjak - Giovanin. Nagrajevanje in spominska darila. Ples z nasamblom Tams.

OBVESTILA

FC PRIMORJE obvesča svoje nogometase letnik 1984-1986, da je trening vsaki dan na nogometnem igrišču na Proseku od 18. ure dalje.

SKUPINA SONČNI ŽAREK Zadrugnega centra za socialno dejavnost prireja od 30. avgusta do 10. septembra v Brojnci pri Krizu poletni center ob morju.

Center je namenjen mladini s posebnimi potrebami. Vpisovanje pa je odprto vsem, ki si želijo sonca, morja in prijetne družbe. Za vpisovanje in informacije na tel. st. 360324 ali na sedežu Zadrugne v Ul. Cicerone 8.

CLUB 14 JULIET priredi od 14. septembra 1993 do 31. maja 1994 tečaje francoskega jezika ter tečaje konverzacije za zacetenike, srednji tečaj in visji tečaj z metodo »Francoscina, tu j- zik«. Tečaje vodi profesor materinje jezika. Cena 249.000 lir vključuje vpisnino in tečaj. Vpisovanje do 10. septembra (omejeno število). Za vse informacije tel. na st. (040) 660251 ponedeljek-petek od 18.30 do 21. ure, ob sobotah od 10. do 12. ure.

V NEDELJO, 29. t. m., ob 11. uri vabljeni na predavanje o vzhodnih zdravilnih masazah s praktičnimi vajami (akupresura, shiatzu, refleksna masaža stopal, rejki energija, naravno zdravljenje po Usuejevem sistemu). Predavanje bo v Domu na Brdini, Proseška 109 na Opcinah.

IZLETI

KMETIJSKA ZADRUGA v Trstu obvesča vse udeležence izleta v Gornjo Radgono, da so odhodi avtobusa sledeči: ob 5.30 Boljunec (na Gorici), ob 5.40 Borst (avobusna postaja), ob 6. uri Padrice (Bar Carlo) in ob 6.10 Opcine pri stari banki HPO).

DRŽAVNI POKLICNI ZAVOD J. STEFAN organi-

zira v okviru izvensolskega delovanja trodnevni izlet na Triglav dne 11., 12. in 13. septembra 1993 v spremstvu profesorjev in vodici mladinskega odseka SPDT. Vpisovanje v tajnistvo sole do vključno cetrtka, 2. septembra 1993.

ČESTITKE

Ob rojstvu male IVANE iskreno čestitajo Liza, Veronika, Jan, Igor, Vesna, Livio, Irena, Anamarija, Roberto, Franko in Rossana.

MALI OGLASI

OSMICO je odprla Sonja Strain, Mackolje - Krizpot 84.

V DOLINI sta odprla osmico Boris in Pepi Santic. Tocita belo in črno vino.

OSMICO je odprl Mario Milic, Repnic 39.

OSMICO imata Marcelo in Ervin Doljak v Samatorci st. 22.

OSMICO ima odprto Milic v Zagradcu do 22. t. m.

OSMICO ima odprto Stojan Stubelj v Salezu.

OSMICO so odprli pri Batkovich, Repen 32.

OSMICO ima Ivan Tercon, Mavhinje 42.

V OMEJENEM PASU LIPICA, prodam hiso 196 kv. m stanovanjske površine, dvorišče in vrt skupno 1.547 kv. m. Cena 160.000 DM. Tel. st. (003867) 67084.

PRODAM navaden hladilnik bele barve v dobrem stanju, visok 117 cm. Tel. st. (040) 732635 od 14. do 17. ure.

PO UGODNI ceni prodam avtoradio CB Elbec z mikrofonom, compact disk Philips, avtoradio Kessel Roadstar in televizor Graetz. Tel. po 13. uri na st. 364499.

PRODAM motor honda XR 600 kub. cm, letnik 1990, malo rabljen in v dobrem stanju, cena zanimiva. Tel. st. (0481) 32629 ob 20. uri.

STISKALNICE ZA GROZDJE - 40 litrov, v odličnem stanju, ugodno prodam. Tel. 040/53893.

HARMONIKI scandalli, 120 basov standard, v dobrem stanju in weltmeister, 48 basov, skoraj nova, prodam. Tel. 040/53893.

POPAVNI IZPIT? Lekcije iz matematike in fizike za vse višje sole na razpolago. Tel. st. 43176.

LEKCIJE IZ NEMSCINE nudi student po enoletnem univerzitetnem študiju v Nemčiji. Tel. v večernih urah na st. 200115.

NARODNA IN STUDIJSKA KNJIZNICA obvesča, da se je naročila na publikacijo Gazzetta ufficiale della Repubblica italiana - Corsi ed esami.

RESNA, profesionalna instruktorka plavanja s 6-letno izkušnjo nudi individualne in skupinske lekcije plavanja. Tel. st. 425220.

RIBOGONJICA AGROITICA GLINSICA iz Boljunca nudi kanadske losose vsak petek in soboto od 8.30 do 12.30. Tel. st. 228297.

V SESLANU sem 3. avgusta izgubila zlato zapestnico z imenom in datumom rojstva. Ker je zapestnica drag spomin na krst prosim poštenega najditelja, da klice na tel. st. 226717.

42-LETNI TRZACAN, dobro situiran, ločen, bi rad spoznal žensko do 35 let, brez otrok za skupno življenje. Ponudbe pod šifro "Resno" poslati na Publist SrL, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst.

PRISPEVKI

Namesto cvetja na grob Marcela Nadliška darujeta družini Svetka in Disle 30.000 lir za Dijasko matico.

V spomin na Iztoka Grigica daruje družina Rismond 50.000 lir za SZ Gaja.

V spomin na Marijo Gerlanc vd. Puric daruje Dragica Kavalič 20.000 lir za Skupnost Družina Opcine.

+

Mirno je zaspala naša

Danica Schmidt

vd. Giorgi

(Jurkič)

Pogreb bo v ponedeljek, 23. t. m., ob 9.30 iz cerkve Sv. Ivana.

Zalostno vest sporočajo sinova Aleksandar in Andrea, snahi, vnuki in pravnuiki.

Trst, 21. avgusta 1993 (Pogrebno podjetje Zimolo)

IZKORISTITE VAŠE BIVANJE V ITALIJI ZA DONOSEN POSEL

HRANILNA PISMA
V ITALIJANSKIH LIRAH
ZA NEREZIDENČNE OSEBEOBRESTI OD 8,25% DO 8,75%
DONOSI DO 9,04%

Z ZAPADLOSTJO 3 - 6 - 12 MESECEV

SVEŽNJI PO 1 IN 100 MILIJONOV
OPROŠČENI VSAKRŠNEGA
ITALIJANSKEGA DAVKA

Hranilna pisma lahko kupite v gotovini neposredno pri naših bančnih okencih, kjer vam bodo nudili nadaljnja pojasnila in vam predstavili ostale zanimive možnosti investiranja.

CASSA DI RISPARMIO DI TRIESTE BANCA SPA

KRIZA / BOLJ ZARADI FORMALNOSTI

Občinski svet se sestane v sredo

Konkretna rešitve ni videti, razen volitev - V torek seja pokrajinskega sveta

VLADO KLEMSE

Strah ima velike oči, pravi ljudska modrost. In v takem stanju je težko trezno razmišljati. V takem stanju se nahajajo, kot kaže, predstavniki nekaterih strank nekdanje večine na občini, pa tudi predstavniki nekaterih strank, za katere ni jasno, če se podpirajo nekdanjo večino, če so v opoziciji, ali čakajo na ugodni trenutek, da bi skočili na vlak. Vsi bi radi preprečili predčasni razpust občinskega sveta in nove upravne volitve, vse pa kot kaže, muči sindrom, ki ga posebej Severna liga. Tako se nekaj tednov poslušamo predloge o različnih možnih kombinacijah, časovni rok v katerem je treba obnoviti upravo pa se ne zadržuje večino, če govori o strahu pred Severno ligo, potem je treba zapisati tudi drugo ugotovitev. Vedno več je namrec občanov, ki menijo, da je iskanje take ali drugačne rešitve, le da ne pride do razpusta občinskega sveta in predčasni volitev, voda na mlin Severne lige. Zal se tega kot kaže ne zavedajo predstavniki tistih političnih strank in gibanj, ki se zmeraj vztrajajo pri nacrtnu, da je treba za vsako ceno zagotoviti občini upravo in pozabljajo, da

bodo v končni fazi odločili volilci, preprosti ljudje, ki imajo o sedanji vodilni strukturi zelo jasno oceno in ki jo bo najbrž zelo težko spremeniti.

Bomo v sredo v občinskem svetu slisali kaj novega? Zupan Tuzzi je namrec v smislu zakona 142/90 in ob spopostovanju določil občinskega Statuta, sklical sejo občinskega sveta. Razpravljali naj bi pač o sestavi novega odbora. Z ozirom na počitniško vzdušje ni težko napovedati, da bo udeležba svetovalcev bolj skromna in da je do sklica seje prišlo predvsem iz formalnih razlogov, da se zadosti določilom Statuta. Zgoraj omenjeni zakon namrec (142/90) ne določa posebnih terminov za sklic seje, marveč samo, da mora do imenovanja nove uprave priti v roku 60 dni od odstopa, oziroma sprejema odstopa zupana in da se mora občinski svet, pred razpustom, sestati najmanj na treh sejah.

V kolikor nam je znano, zadnji teden ni bilo bistvenih novosti glede dogovorov med predstavniki različnih skupin. In jih pred napovedano sejo, v sredo, tudi ni pričakovati. Tudi zaradi odsotnosti predstav-

nikov, nekaterih strank (konkretno DSL), brez katerih si je težko, če ne mogoče, zamisliti reševanja vsak dan bolj zapletenega položaja na občini.

Sicer pa se z zakonom določeni termin hitro izteka in tja do sredine septembra, ko bo konec slepomisenja, res ni več daleč.

Bolj kakor napovedana seja občinskega sveta, utegne biti razgibana seja pokrajinskega sveta. Sestal se bo v torek ob 9. uri. Na dnevnem redu bodo predvsem imenovanja predstavnikov Pokrajinske uprave (Severne lige) o ohranitvi Goriske proste cone ter o zagotovitvi popolne operativnosti Goriskega sklada. Gre za vprašanja, ki so pred kakšnim tednom povzročila plaz polemik in kritik v odnosu do pokrajinske uprave in najbrž se bo to ponovilo tudi v pokrajinskem svetu. Seveda, ko bo o tem tekla razprava.

GORICA

Bodo Verdi spet odprli?

Verdijevo dvorano naj bi, sicer začasno, ponovno odprli za gledališke in filmske predstave. O tem prav te dni razmišljajo tako na Občini, kakor pri ustanovi EMAC. Dejavnost v Verdiju so prekinili spomladi, v pričakovanju začetka gradbenih del za preureditev in prenovno celotnega objekta. Podjetje, ki je predložilo najugodnejšo ponudbo in zmagalo na licitaciji, pa se je pred kratkim odpovedalo zakupu. Treba bo ponoviti celoten postopek licitacije, kar pomeni, da se dela na gradbišču, oziroma objektu, tudi v najboljšem primeru, ne bodo začela pred pomladjo. Občinska uprava je Deželo že zaprosila za podaljšanje roka uporabe že dodeljenih finančnih sredstev, pri ustanovi EMAC pa, sprico nastalega položaja, resno razmišljajo, da bi gledališko sezono 1993/94 spet priredili v tej dvorani. Prav tako naj bi dvorano začasno odprli za filmske prireditve. Slisati je, da naj bi bile prve filmske predstave že sredi prihodnjega meseca. Nekaj več težav pa bo s ponovnim odprtjem gostinskega lokala, saj bo menda težko najti najemnika, ki bi lokal prevzel v upravljanje samo za nekaj mesecev.

LOKVE / OB TEDNU OGLARSKO KOPE

Odprli so lepo Ojstriško jamo

Sklop prireditev za številne goste

Lokve in okolica so se vedno prav prijazno zatele pred vročino. Posebno radi prihajajo sem Goricani pa tudi Videmčani in Pordečani, da o Trzancanih ne govorimo posebej. Zelo radi se zadržujejo na prostorih za piknike, ki jih v Trnovskem gozdu ni malo. Pod Ojstričko, kake tri kilometre oddaljenim hribom, so že leta 1975 odkrili manjšo krasko jamo z lepimi kapniki. Zaradi obilice snega ni bila dosegljiva niti jamarjem. Letos, po zaporednih setih "zelenih zimah" se je jamarjem lovčarskega kluba Bojan Krivec posrečilo odpreti njen

vhod in jo predstaviti turistom. To so naredili v nedeljo, 15. avgusta. Ogled kakih 40 metrov dolge Ojstriške jame, ki so jo primerno osvetlili, si je privoščilo kakih sto radovednežev. (na sliki V. Cudra: pred vstopom v jamo). Mimogrede pomenimo, da si je moč jamo ogledati kadarkoli, le oglasite se na turističnem društvu ali v gostilni Paradis, kjer bodo poskrbeli za prevoz do jame in vodiča.

Za turistično ozivitev Lokvi so letos priredili "Teden oglarske kope". Razvrstilo se je cel kup prireditev. V prvi vrsti gre za prikaz "kuhanja" oglja, kakor so to

počernali nekdanj. Zgradili so veliko oglarsko kopo in v njej skuhalo nekaj stotov bukovega oglja. Čast predrtja kope je pripadla slovenskemu zunanjemu ministru Lojzetu Peterletu, ki je v teh dneh obiskal Lokve (po njih se Banjsko planoto in Cepovan). Organizirali so tudi turnir v malem golfu, predstavili v prostorih nekdanje lokvarske osnovne šole maketo Lokvi in okolice, razstavili fotografije Mirka Bjukica itd. Zal so morali zaradi pomankanja malin - te je letos pobrala suša - odpovedati praznik obiranja tega gozdnega sadeža. (V.C.)

NOVICE

V Fari odpirajo Muzej kmečke kulture

V kratkem bodo v Fari odprli Muzej kmečke kulture. Datuma slovesnosti se niso natančno določili, omenjajo pa začetek, oziroma prvo polovico septembra. Za ustanovitev Muzeja kmečke kulture so se odločili že pred več kakor desetimi leti. Z obnovitvenimi deli so začeli sredi osemdesetih let, potekala so postopoma, v odnosu na razpoložljivost finančnih sredstev. V zadnjem času so največ pozornosti namenili urejanju eksponatov. Za sedaj bodo za obisk odprli le pritličje stavbe, ki je namenjena za muzej. Tu bodo prikazali kmečko kuhinjo, klet, poseben prostor bo namenjen utežem in meram, ki so jih naši kmečki predniki rabili pri svojem delu, potem bo tu se mizarska delavnica, katero je imela vsaka kmetinja in tudi kovarska delavnica, poseben prostor pa bo prikazoval življenje na kmetih v preteklosti.

Salzburški trio nastopa drevi v vili Codelli v Mošu

Drevi ob 21. uri bo v kapeli vile Codelli v Mošu prvi koncert klasične glasbe, ki ga prireja kmetijsko posestvo Codelli in občinska uprava iz Moša. Igrali bodo skladbe Beethovena, Mozarta, Schuberta in Mendelssohna. V soboto, 28. avgusta, pa bo v prijetnem okolju vile Codelli koncertiral violinist Dejan Bravničar, ki ga bo na klavirju spremljala Mojca Pucelj.

Lestvici za učno osebje v vrtcih in osnovnih šolah

Pokrajinsko solsko skrbništvo obvešča, da je od četrta, 19. t.m. na oglasni deski skrbništva, razglašena prednostna lestvica natečaja za učno osebje v otroških vrtcih. Natečaj je bil izveden na podlagi naslovov in to v smislu ministrskih odlokov 12.7.1989 in 22.6.1990. Lestvica bo razglašena za dobo desetih dni. Morebitne prizive je treba predložiti do vključno 30. avgusta letos. Solsko skrbništvo obenem obvešča, da je na oglasni deski razglašena tudi prednostna lestvica za učno osebje na osnovnih šolah. Natečaj je bil opravljen v smislu določil ministrskih odlokov 12.7.1989 ter 23.11.1990. Lestvica bo razglašena za deset dni (od 17. avgusta), do vključno 27. avgusta pa je treba predložiti morebitne prizive.

Tridnevni praznik športa v Sovodnjah

Od 4. do 6. septembra se bodo v Sovodnjah odvijale številne športne, kulturne in zabavne prireditve ob vašem prazniku, ki ga pripravljata tamkajšnje športno društvo. Večina prireditev bo na odprtem, podrobnega programa pa nam prireditelji se niso sporočili.

DOBERDOB / ŠTEVILNEJŠE SO JUBILANTKE

Skupno praznovanje občanov rojenih 1928

Rodili so se leta 1928, ki je, kakor tudi naslednje leto, znano po izredno hudi zimi. Mogoče jih je prav to utrdilo in ohranilo, da so petinšestdeset let dočakali mladostno razpoloženi. Govor je seveda o 65-letnikih iz doberdobske občine, ki so se odločili za skupno praznovanje življenjskega jubileja. Družba, v kateri so prevladovali jubilarke, pridružili pa so se tudi trije Vrhovci, se je zbrala v Jamljah. Po masi v tamkajšnji cerkvi so priredili zakusko pri Juhcu, prava družabnost s skupnim kosilom in zabavo pa je bila poteh v Gabrjah. Pred gostilno v Jamljah so poskrbeli za spominski posnetek.

ŠOLA / POČITNICE SE IZTEKAJO

Popravni izpiti 1. septembra

Popravlja nad sto dijakov

Stara slovenska dijakom sicer nepriljubljena pesem, ki gre nekako takole: "Celo leto je lenaril, si počitnice pokvaril..." postaja aktualna v teh dneh. Poletje se je nagnilo v drugo polovico, počitnice se izteka, blizu se prvi dan pouka. Se pred tem pa čaka kar precejšnje število dijakov težka preizkušnja. Pred vrati so popravni izpiti, ki se bodo začeli 1. septembra. Počitnice so torej za dijake, ki bodo popravljali, precej krajše, saj se te dni že bolj ali manj skrbno pripravljajo na vnovično srečanje s šolo, pardom, profesorji.

Na učiteljsku - pedagoškem liceju Simon Gregorcic bodo začeli s

popravnimi izpiti v ponedeljek, 1. septembra. Do 6. septembra naj bi z izpiti končali. Popravlja pa devetnajst dijakov. Na državnem tehničnem zavodu za zunanjo trgovino Ziga Zois se bo prvega septembra predstavilo na soli 41 dijakov, od tega 27 deklet in 14 fantov, na trgovski soli Ivan Cankar bo popravljalo 32 dijakov, na poklicnem zavodu ITI-slovenska sekcija, bo opravljalo popravne izpite 14 dijakov. Najmanj kandidatov za jesenski, popravni rok, imajo na gimnaziji - liceju Primož Trubar, vsega osem. Do prvega septembra je sicer še dober teden, ki ga velja dobro izkoristiti, kljub poletni vročini.

GRADEŽ / PREPLAH NA PLAŽI

Zgorela je kabina

Domnevajo, da gre za požig

Precejšen preplah so v prvih jutranjih urah zaželeli v Gradežu, kjer je ogenj povsem unicil eno od kabin na glavni plaži. Poleg objekta, vrednega nekaj nad tri milijone lir, je ogenj unicil tudi nekaj osebnih stvari najemnika. Goreti je začelo okrog pol starih. Hiter poseg gasilcev in pripadnikov varnostnih sil je preprečil obsežnejšo škodo. Obstaja utemeljen sum, da gre za namerno dejanje, torej za požig. Toliko bolj, ker je kabina na kraju, ki je razmeroma lahko dosegljiv z drevereda Regina Elena. Tudi

v prejšnjih letih so zabeležili nekaj podobnih vandalskih dejanj, kar seveda samo potrjuje sum, da gre za namerno dejanje.

Sicer pa je požar sredi noči in poseg gasilcev ter pripadnikov varnostnih sil privabil v bližino precej radovednežev, ki so zamenjali noc za dan in obratno. Med radovedneži pa je se našel tudi štiridesetletnik iz Gradeža, ki je najbrž pregloboko pogledal v kozarec in to je bil tudi vzrok spora in zapleta s predstavniki varnostnih sil, ki so napisali ovadbo.

ČRPALKE

Danes popoldne in jutri bodo na Goriskem obratovalce naslednje bencinske črpalke.

GORICA
IP - Ul. di Manzano
ESSO - Ul. Aquileia
ESSO - Ul. Trieste
MONTESHELL - Trg Municipio
AGIP - Ul. Lungo Isonzo

TRZIC
MONTESHELL - Drevored S. Marco
AGIP - Ul. Valentini
IP - Ul. 4. novembra
KRMIN
ESSO - Drevored Venezia Giulia

FOLJAN
IP - Ul. III Armata
GRADISČE
ESSO
Trg Unità
SKOČJAN
ESSO - Trg Libertà
STARANČAN
ERG - na glavnem trgu
SLOVRENC
AGIP - na državni cesti št. 56

MEDEA
TEXACO - na državni cesti št. 305
KOPRIVNO
MONTESHELL - Ul. Verdi

FARA
ERG - Ul. Gorizia
ROMANS
AGIP - Ul. Aquileia
MARIANO
IP - pri mostu preko Idrije.

IZLETI

REKREATIVNI KROŽEK ANSALDO iz Trzica obvešča, da prirejajo tridnevni izlet na jezero Lago Maggiore v dneh od 11. do 13. septembra. Informacije in vpisovanje, po telefonu 0481/491261 med delovnim časom in 040/299072 v večernem času.

POGREBI

Ob 10.25 Francesco Mauri iz splosne bolnišnice v Gradisce.

OBVESTILA

SEKCIJA VZPI/ANPI DOL/JAMLJE obvešča udeležence izleta 28. t.m., v Veneto, da bo avtobus odpeljal po sledenem razporedu: Devetaki ob 6. uri, Poljane, Doberdob, Palkisce, Boneti, Jamlje. Priporoča se točnost.

KOMISIJA ZA SOCIALNA VPRAŠANJA PRI PO SKGZ v sodelovanju s krožkom KRUT prireja 10-dnevno zdravljenje v zdravilišču Radenci od 22. septembra do 2. oktobra. Informacije in prijave na sedežu SKGZ.

KINO

GORICA
CORSO 18.00-20.00-22.00»Dragon. La storia di Bruce Lee».
VERDI Zaprt zaradi dopusta.
VITTORIA Zaprt zaradi dopusta.

LEKARNE

DEZURNA LEKARNA V GORICI
BASSI RITA, Ul. don Bosco 175, tel. 32515
DEZURNA LEKARNA V TRZICU
RISMONDO, Ul. E. Toti 52, tel. 410701

SLOVENSKI CENTER ZA GLASBENO VZGOJO

EMIL KOMEL GORICA

V okviru kulturnih izmenjav bomo imeli v gosteh dva ruska mladinska zbora:

DEKLIŠKI PEVSKI ZBOR IZ DUBNE

KOMORNA PEVSKA SKUPINA »VIRTUOSI«

Na tem izrednem srečanju bomo poslušali skladbe iz bogate ruske zakladnice

Župniška cerkev v Števerjanu

Danes, 21. avgusta 1993 ob 20.45

OBVESTILO

Naročnike Primorskega dnevnika, ki so se v začetku leta odločili za plačilo letne naročnine v treh obrokih, prosimo, da poravnajo tretji obrok 105.000 lir najkasneje do konca tega meseca.

Dolžni znesek lahko izročite našim raznašalcem ali položite v blagajno Primorskega dnevnika v Trstu in Gorici. Pravtako se lahko poslužite tudi okenc pri slovenskih denarnih zavodih na Tržaškem in Gorškem s pologom na tekoči račun PRAE - DZP.

NOVICE

IRA spet napadla

NEWRY - Pripadniki Irske republikanske vojske so v petek pred sodišče v mestu Newry odvrgli dve bombi, vendar pa je eksplodirala le ena, ki je ranila sedem ljudi, med njimi dva policista. Kot je povedala predstavnica policije, je bomba, ki naj bi jo, sodeč po izjavah očitcev, odvrгла dva neznanca iz vozečega avtomobila, poškodovala precej avtomobilov, razbitih pa je tudi nekaj izložbenih oken. (Reuter)

Hitra hrana tudi za Romune

BUKARESTA - Ameriško podjetje Pizza Hut International se je odločilo vložiti 12 milijonov dolarjev za izgradnjo mreže lokalov s hitro hrano. V petih letih naj bi tako v Romuniji zraslo 30 restavracij, kjer bodo Romuni lahko na hitro potešili hrano. Prvo restavracijo naj bi odprli v Bukaresti v začetku prihodnjega leta. (Reuter)

Češka vojska se je opravičila

PRAGA - »Moja dolžnost je, da se v imenu poveljstva češke vojske opravičim za posredovanje českih varnostnih sil avgusta 1969, leto dni po sovjetski zasedbi Českoslovaske«, je dejal poveljnik vojske generalmajor Jiří Nekvasil. V demonstracijah, ki so jih tedaj pripravili v Pragi in Brnu leto dni po Praski pomladi, so bili v posredovanju vojske, ki je uporabila tudi tanke, ubiti stirje demonstranti. Opravičilo Nekvasila je objavil časopis Mlada fronta, ki je zapisala, da je v posredovanju sodelovalo skoraj 20 tisoč vojakov s 300 tanki in 200 oklepnimi vozili. (Reuter)

Odstopil minister za informiranje

MOSKVA - Kot je sporočila agencija Itar-Tass, je v petek odstopil ruski minister za informiranje Mihail Fedotov. Poznavalci razmer trdijo, da jeministrsko mesto zapustil zaradi kritik sredstev javnega obveščanja, da se ni uspel borovati proti nenehnim napadom parlamenta in njegovim zahtevam po večjem vplivu na medije. Reuter)

Odstopil član izvršnega komiteja PLO

TUNIS - Palestinski viri so v petek sporočili, da je iz izvršnega komiteja Palestinske osvobodilne organizacije izstopil Mahmud Darwis. Pesnik in priznani član komiteja se je za to odločil zaradi nestrinjanja s finančno politiko PLO in »nevarne« odločitve PLO glede bliznjevzhodnih mirovnihih pogajanj. (Reuter)

MODRI TRAMVAJ

Nočni klic in tanki nekje v Evropi

BRANKO ŠOMEN

- Halo! Dobro, da smo vas našli, kajti nujno je. A kadar je nujno, je nujno.

Našel sem zaspano uho in skušal prepoznati glas. Bil je samovšečen, izurjen, anonimen.

- ... Dolgo smo razmisljali, slednjic smo se z večino glasov odločili: ponujamo vam predsedniško mesto. Da, prav ste slisali. Izbrali smo vas ali bolje receno, določili smo vas, da nas vodite, zastopate, kazete pot v boljše prihodnost...

- Hejhej... - sem spravil iz sebe, ne da bi verjel svojim usedom. - To je pomota. Jaz...

- Da. Prav vi. Cestitamo vam in vas prosimo, da se takoj oblečete. Službena limuzina je že na poti k vam.

- Jaz... - sem znova zaceal, da bi se tako preprical, ali je z mano vse v redu.

- Iz vas bomo naredili državnika novega kova. Dovolj nam je bivših in sedanjih generalov, dovolj zgodovinarjev in lažnih disidentov, siti smo neodgovornih obljub. Hocemo...

- Tudi jaz bi rad mirno spal... - sem znova zaceal, kajti hotel sem reči, da gre za pomoto, mogoče celo za zgodovinsko pomoto. Kajti dokler se tukaj, sredi noči pogovarjajo in napacnemu človeku ponujajo predsedniško funkcijo, lahko ta nesrečna država doživi najhujše trenutke svoje državnosti. Če se je ljudstvo odločilo za novega duhovnega vodjo, je moral prejšnji bodisi odstopiti bodisi so ga potopili kot pontonski most...

- Za nikakršno pomoto ne gre. Imamo dokaze. Se spominjate, kaj ste govorili v lokalu Dva golobčka? Da bi z eno potezo rešili vse naše politične probleme.

Da bi odšli v Knin, sklicali vse ljudi na trg in jim rekli, naj gredo eni na eno stran, drugi na drugo, potem bi tistim na levi dali mesečno plačo sedem mark, tistim na desni pa trinajst mark, nato pa bi odšli, kajti kninski Srbi, ki imajo po pet mark mesečne plače, bi se med sabo do zadnjega poklali in pobili in HVO bi lahko mirno vkorakala v Knin in izobesila hrvasko zastavo...

vo... Treba je igrati sah, ne »stalinovih orglic«, ste vpili. Se spominjate? Navdušili ste nas. Taksne domoljubne potrebujemo. Državnike novega kova. Zato slecite pizamo in oblecite smoking.

- Tu, v podstrešnem stanovanju je tako vroče, da sem brez pizame. To reč je ne morem sleci, zato nikamor ne bom sel...

Zdelo se mi je, da sem se imenitno uprl.

- Gospod predsednik, zresnite se! Smejali se bomo kdaj drugič, me je opomnil glas v slušalki in dodal se eno spoznanje.

- Upamo, da se zavedate, da je konec z vašimi tramvajskimi voznjaki.

Namenoma smo podrazili tramvaj za sedemdeset odstotkov, da bi vam ga priskutuli. Kot vidite, mislimo na vse. Ste se že obrekli?

- Smoking imam v čistilnici.

stilnici.

- Nic hudeta, sofer vam bo posodil svojega, dokler vam ne vzamemo mere. Cez pol ure imate nastopni govor. Tistega iz bara Evrope. Upamo, da boste tokrat trezni. Napadli boste opozicijske stranke kot sekte, lahko jim očitete, da so jugonostalgiki, celo prostozidari, to je zdaj v modi, odklonili boste vse Alijeve predloge, na nič ne boste pristali med kramljanjem z Milosevicem in med pogovorom s Karadžićem, iz države boste pregnali Unprofor... S pestjo boste udarili po konferenci miži, korupciji boste stopili na prste...

- Jaz... jaz nisem pripravljen na samomor iz zasede, sem zjavkal in se zastrmel v gluho podstrešno noč.

Na drugi strani je anonimni glas anonimno pomolcal.

Aha, sem pomislil, zdaj sem jim dal vetra. Naleteli so na lojalnega državljanja, ki zna tudi sredi noči reči ne.

- Gospod predsednik, ste se tam? Nas slišite?

Zdaj sem jaz molcal. Obsedel sem v postelji ves prepoten in buden kot zagorski zajec.

- Smo vas zbudili? Odgovorite z da ali z ne, ker vse kaže, da smo se zmotili.

- Ne! - sem zamagoslavno zavpil. - Ker imam že nekaj dni pokvarjen telefon.

- Hvala bogu, tudi mi! - sem zaslišal hadezejevski vzdih in potem sem namesto službene limuzine, ki naj bi prišla pome, zalasil tanke, ki jih že petindvajset let sanjam ali pa vsakega enaindvajsetega avgusta razmišljam o njih, ker so se vedno aktualni in nekje v Evropi prekleto navzoči.

LIBIJA / AFERA LIKERBIE

Osumljenima atentatorjema naj bi sodili na Škotskem

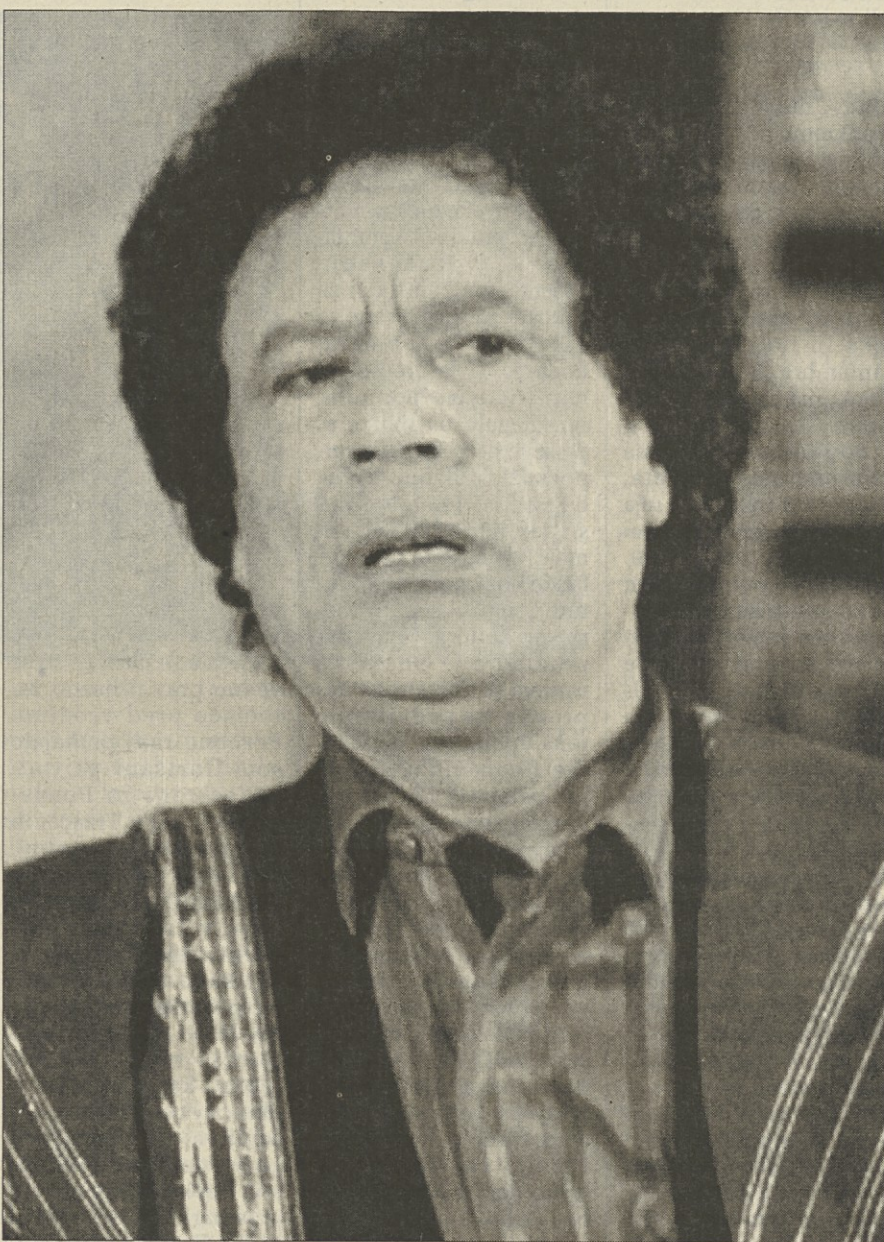
Gadafi za navezavo diplomatskih stikov z Londonom in Washingtonom

EDINBURGH - Libijskima državljanoma, osumljenima atentata na ameriško potniško letalo, ki je decembra 1988 strmoglavilo nad škotskim mestom Likerbie, naj bi zagotovili, da ju ne bodo predali Združenim državam, če bosta pristala na sojenje, ki naj bi potekalo na Škotskem, piše škotski časopis Scotsman. Casopis namreč trdi, da se je s predstavniki osumljencev v Bruslju na skrivnem sestanku srečal eden od pomembnejših škotskih branilcev, ki naj bi osumljencema svetoval. Branilec lord Macaulay, tiskovni predstavnik liberalne stranke v lordski zbornici, naj bi po pisanju časopisa v Bruslju odšel po poprejšnjem srečanju z odvjetnikom Alistair Duffom. V Kraljevem uradu, ki je del vladnih pravosodnih ustanov, so povedali, da so za Macaulayevo potovanje vedeli že vnaprej, poznali pa so tudi namen njegovega potovanja. »Slo je za zasebno potovanje,« trdijo v Londonu. Scotsman trdi, naj bi libijskemu predsedniku Gadafiju med drugim zagotovili, da bodo v skupini branilcev lahko sodelovali tudi libijski odvjetniki.

Ceprav so ZDA, Francija in Velika Britanija

od Libije zahtevale predajo osumljencev do 1. oktobra in v nasprotnem primeru Gadafiju zagrozile z zaostrojitvijo ukrepov proti Libiji, je general Moamer v intervjuju novinarju škotske televizije dejal, da niti vse mogoče sankcije mednarodne skupnosti ali celotnega vesolja Libije ne bodo prisilile k vdaji. Tripoli se naprej zavrača vsakršno vpletenost v atentat in predlaga, naj bi osumljenima sodili v tretji, nevtralni državi, kar so ZDA in Velika Britanija že zavrnile. »Samo s pogajanjem lahko najdemo rešitev,« meni Gadafi. Je pa dejal, da osumljencema ne bo branil, če se bosta hotela predati sama. »Osumljenima smo svetovali, naj se predata, vendar pa sta oba zelo prestrašena,« je povedal v intervjuju.

Kot prvi korak in pogoj za sojenje je Gadafi zahteval vzpostavitev diplomatskih stikov z Veliko Britanijo in Združenimi državami, kar naj bi osumljenima vilo več poguma, da pristane na sojenje. Scotsman trdi, naj bi bila osumljenca, Alija Meghranija in Kalifa Fimaha, priprta v zaporu v Glasgowu, sodili pa naj bi jima prav tako v tem mestu ali pa v Edinburghu. (Reuter)

»Nikakršni ukrepi nas ne bodo prisilili, da bi se predali,« trdi Gadafi. (Telefoto: AP)

ALBANIJA - ZRJ / INCIDENTI

Tirana nima sreče s sosedi

Na meji z ZRJ in Makedonijo ubili že dvajset Albancev

SLOBODAN RACKOVIĆ / PODGORICA

PODGORICA - Le redkokakšen dan na jugoslovansko-albanski meji mine brez incidentov, poroča Radio Tirana. Praviloma se odvijajo na meji s Kosovom, medtem ko je v Crmgori mirno. Spomladi je bilo v vrsti incidentov na meji, ki povečini teče čez planinski masiv Prokletije, ubitih najmanj deset albanskih državljanov, za katere jugoslovanska stran trdi, da so hoteli ilegalno pobegniti na Kosovo. Podobno usodo je 8. avgusta doživel se en Albaneec, istega dne pa je eden od jugoslovanskih helikopterjev kršil albanski zračni prostor. Albanski zunanji minister Safet Zulfajli je dejal, da albanska protiletalska obramba v prihodnje tega ne bo več tolerirala. Govorica orožja na meji se posebej vznemirja prebivalce z obeh strani meje; le malo je takih, ki se ne boji, da lahko incidenti izbruhnijo v nemire širših razsežnosti. Obe strani se obtožujeta za kršitve. Jugoslovanska stran trdi, da so vsega krivi albanski mejni organi, ces da so mejo pustili popolnoma odprto za politične emigrante, vohune in preprodajalce orožja za kosovsko iridento in druge sumljive ljudi.

Srbski varnostni organi trdijo, da je orožje zmeraj prihajalo iz Albanije, kar

je režimu v Beogradu dajalo nove razloge za nenehne napade na Tirano. Zanimivo je, da se obmejni incidenti niso nikoli dogajali na meji s Crno goru. Crnogorski obmejni organi mizijo tudi pred nezakonito trgovino z nafto, cigaretami, alkoholnimi pijacami in s hrano, ki poteka čez Skadarsko jezero in v bližini Ulcinja čez reko Bojano. Zunanji minister Miodrag Lekić se je v Tirani s kolegom Alfredom Sereqijem dogovarjal o razširitvi sodelovanja med Tirano in Podgorico na vseh področjih.

Albanski zunanji minister je te dni Varnostnemu svetu ZN poslal zahtevo, naj na mejo med Albanijo in Kosovom pošlje opazovalce zaradi nevarnih provokacij srbskih sil. Sereqi trdi, da lahko albansko-jugoslovanska meja postane nevarno zarišče oboroženih spopadov, ki lahko ogrozijo mir na tem delu Balkana.

Resnici na ljubo Albanci nimajo nič več sreče niti z Makedonijo in Grčijo. Zaradi množičnega nezakonitega prehajanja albanskih beguncev v Grčijo niso redka obstreljevanja niti na albansko-grški meji, na meji z Makedonijo pa so ubili devet ljudi. Gre predvsem za prekupevalce, tudi z orožjem.

TEDENSKI KOMENTAR

Muslimanom v Bosni zmanjkuje časa

MILOŠ EKAR

Po preplahu v zacetku tedna, da bodo NATOva letala vendarle napadla srbske cilje v Bosni, in zaskrbljenih reakcijah poveljujocih modrim celadam v BiH, ki so kazale, da gre tokrat morda vendarle zares, se je dogajanje v Bosni in okrog nje kaj hitro vrnilo v ustaljene tirnice: Srbi so v zadnjem trenutku izpolnili minimalistične zahteve Zahoda in se taktično umaknili z Igmana in Bjelasnice, v Zenevi spet niso ničesar dosegli, clovekoljubi so se se naprej solzili zaradi hudo ranjenih bosanskih otrok in zbirali prispevke za njihovo namestitve v bolnišnicah razvitih zahodnih držav, kjer se jim morda, tako kot petletni Irmi Hadzimuratović, ne bo posrečilo rešiti življenja, zato pa bo njihovo stanje vsaj se nekaj časa »stabilizirano«.

Toda dokler svet obravnava Bosno in Hercegovino kot akuten vojaško-politični problem, je se nekaj možnosti, da zahodni diplomati in se naprej solzili zaradi hudo ranjenih bosanskih otrok in zbirali prispevke za njihovo namestitve v bolnišnicah razvitih zahodnih držav, kjer se jim morda, tako kot petletni Irmi Hadzimuratović, ne bo posrečilo rešiti življenja, zato pa bo njihovo stanje vsaj se nekaj časa »stabilizirano«.

Toda dokler svet obravnava Bosno in Hercegovino kot akuten vojaško-politični problem, je se nekaj možnosti, da zahodni diplomati in se naprej solzili zaradi hudo ranjenih bosanskih otrok in zbirali prispevke za njihovo namestitve v bolnišnicah razvitih zahodnih držav, kjer se jim morda, tako kot petletni Irmi Hadzimuratović, ne bo posrečilo rešiti življenja, zato pa bo njihovo stanje vsaj se nekaj časa »stabilizirano«.

organizacij, pa se to le stisnjeni v izolirane in nepovezane rezervate, kjer bodo, tudi če bo jutri »izbruhnil mir«, se dolgo životali v strahu pred ponovnim napadom te ali one strani. Koliko velja zascita modrih celad, smo namrec videli v Srebrenici, Gorazdu in se na katerem od tako imenovanih varnostnih območij, za kakršne jih je razglasila bogvedi katera ze resolucija Varnostnega sveta Zdruzenih narodov.

Ko bo Zahodna Evropa spoznala, da lahko živi tudi z omejeno vojno na lastnem pragu in bodo razni pogajalci izgubili potrpljenje z vedno nasmajanimi srbskimi in resnobnimi hrvaskimi politik, ki v eni roki nosijo oljčno vejico, za hrbtom pa skrivajo buzdovan, bo tudi sočutja z nedolžnimi žrtvami vojne konec in Muslimani v Bosni in Hercegovini bodo, tako kot ze marsikateri nesrečen narod na tem svetu, prepusčeni lastni nesreči in najverjetneje počasnemu izumiranju. Potem se zares lahko začne bosanski Libanon, v katerem se bodo hrvaske, srbske in muslimanske milice najrazličnejši političnih ali verskih opredelitev in ciljev spopadale v nepreglednem zaporedju bolj ali manj intenzivnih oboroženih konfliktov, za katere ne bo več nikomur, razen morda njim samim jasno, zakaj so se zgodili in kakšen je bil njihov namen. Svetovni mediji pa se bodo na Bosno ozrli le se, ko bo v nerazumljivih spopadih ubitih vsaj deset ali več deset ljudi ali ko bo v kateri od zahodnih prestolnic razneslo podtaknjeno bombo, za kar bo odgovornost prevzela ta ali ona teroristična skupina z vedno nemirnega Balkana.

Balkan pač ostaja Balkan, bi se lahko glasil resignirani zaključek razmeroma neprizadetega opazovanja mukotrpnega bosanskega razpada. »Smetišce narodov« pač, kot je nekoč davno zapisal danes le se malokrat citirani Friedrich Engels, ki skušajo v svoji majhnosti biti veliki in manjvrednostne komplekse najraje prikrivajo z epskim junastvom, ki pa v resnici ni nič drugega kot nasilje nad nemocnimi in golorokimi civilizisti. A to se zdalec ni vsa resnica razpada nekdanje pisane vecnacionalne in prav tako svetu tako simpatične Jugoslavije, ki jo je stirdeset let in vec drzal skupaj le pretkani bonvivant Tito. Bosanska tragedija je v bistvu dokaz jalovosti Zahoda, ki tudi v tako mracnih trenutkih zgodovine ne more pozabiti na svoje, v bistvu ozke in sebične interese ter zato tragedijo drugih raje kot za urednicevanje visokodonecih fraz o temeljih civilizacije in humanosti uporabi za prikrita medsebojna obračunavanja in izsiljevanja, svetu pa kaže zaskrbljen obraz, poln solzavosti ob usodi nemocnih in porazenih, ces, morda res nismo uspeli rešiti problema, naredili pa smo vse, kar je bilo v nasi moci, da bi bila tragedija nesrečnih civilistov cim manjša. Tako nekako je namrec izzvenel odgovor britanskega zunanjega ministra Horda na kritike o tem, da skrb za dvajset ranjenih otrok in zena iz Sarajeva se ni resitev bosanske vojne.

Foto Romeo Ibršević

IZRAEL / NOV SKLEP

Demjanjuk bo v zaporu vsaj še petnajst dni

Do tedaj morajo zbrati dokaze o njegovi krivdi

TEL AVIV - Izraelsko vrhovno sodišče je za nadaljnjih 15 dni odložilo izgon Johna (Ivana) Demjanjuka iz države. Predsednik Meir Samgar je tako osvojil zahteve raznih židovskih organizacij in preživelih v holokavstu, da na novi razpravi proučijo možnost novega sodnega postopka proti Demjanjuku.

Potem ko so ga zaradi pomanjkanja dokazov oprostili obtožbe, da je zloglasni »Ivan Grozni« iz Treblinke, v teh petnajstih dneh bi morali preživeti v holokavstu in Wiesenthalov center predložiti vrhovnemu sodišču nove obremenilne dokaze, ki bi nesporno potrdili, da je Ivan Demjanjuk med službovanjem v navedenih uničevalnih taboriščih res zagrešil zločine proti Židom in clovestvu. Direktor Wiesenthalovega centra Efraim Zuroff je že napovedal, da se bodo vsestransko potrdili, da bi zbrali to dokazno gradivo. Med drugim so prav v teh dneh izvedli, da je bil Demjanjuk januarja 1943 v Lvovu, tako da bodo morali osvetliti tudi to obdobje.

Nedvomno pa bi lahko novi proces sprožil pravni spor z ZDA, ki so Demjanjuka izročile Izraelcem na podlagi obtožnice, da je »Ivan Grozni« iz Treblinke. V teoriji izraelskega sodstva ne bi smelo proti bivšemu ukrajinskemu esesovcu začeti proces zaradi zločinov, ki niso bili navedeni v zahtevi po ekstradiciji. Prav ti razlogi so prejšnji teden botrovali sklepu treh sodnikov izraelskega vrhovnega sodišča, ki s razsodili, da je treba Demjanjuka izpustiti in izgnati iz države. Njegov odvetnik Joram Seftel je včeraj zahteval, naj Demjanjuk na prostosti počaka na novi sklep vrhovnega sodišča. Predsednik Samgar pa je to zahtevo tudi iz varnostnih razlogov zavrnil, ker se boji, da bi ga židovski skrajneži poskusili umoriti.

Ameriška židovska skupnost se je medtem mobilizirala, da bi preprečila morebitno Demjanjukovo vrnitev v ZDA. Po vsemu sodec pa ji to ne bo uspelo, ker je prav včeraj neko sodišče v Ohio pooblastilo Demjanjukovo vrnitev. Vložil je namreč priziv proti sklepu ameriških oblasti, ki so mu po ekstradiciji odvzele ameriško državljanstvo.

ZDA

Enega usmrtili drugi se bori

HUNTSVILLE (TEKSAS) - V teksaskem Huntsvilleu so z injekcijo strupa usmrtili 34-letnega Clarka Kellyja, ki so ga obsodili na smrt, ker je leta 1980 za bornih 30 dolarjev ubil dve osebi. To je že 66. eksekucija v Teksasu in 213. v ZDA, od kar je ameriško vrhovno sodišče leta 1976 ponovno uvedlo smrtno kazen.

Stiri dni pred usmrtno vijo v plinski celici pa se je na smrt obsojeni David Mason nenadoma premislil in svojega odvetnika pooblastil, naj mu skusa resiti življenje. 36-letnega Masona so leta 1983 obsodili na smrt, ker je v Oaklandu ubil stiri osebe, v zaporu v San Quintinu pa se nekega zapornika. Mason je do sedaj odločno poudarjal, da hoče umreti, po vsemu sodec pa ga je njegov novi odvetnik Michael Brady prepričal, naj vloži prošnjo za prekinitev eksekucije in za revizijo procesa. Brady trdi, da je Mason končal v krilu smrti, ker ga niso njegovi prejšnji odvetniki strokovno branili in so zagrešili kopico napak. V svojem prizivu ameriškega vrhovnega sodišča je Brady predložil kar pet zvezkov dokumentov, v katerih dokazuje svojo tezo. Če bodo zavrnil priziv, bo to druga eksekucija v Kaliforniji.

ZDA / KATOLIŠKI INTEGRALIZEM

Antiabortistka ranila znanega ginekologa

Žensko so že aretirali zaradi poskusa umora

NEW YORK - Manj kot teden dni po papeževem preklestvu vseh, ki so vpleteni v prekinitev nosečnosti, je neka integralistična katoličanka ranila v roko zdravnika Georgea Tillerja iz kansaske Wichite (na sliki AP), ki je sef zasebne ginekološke klinike. Tiller je med redkimi ameriškim ginekologi, ki izvaja splave tudi v pozni nosečnosti, ko ugotovijo hude anomalije na zarodku, ki bi lahko

ogrozile celo življenje nosečnice. Don Trashman, ki je ustanovitelj skupine »Operation Rescue« (Operacija rešitev), je po incidentu pomenljivo navedel, da se bodo »podobni incidenti se ponovili«. Policija je pod obtožbo poskusa umora že aretirala 37-letno Rachelle Renas Shannon, ko je v Oklahomi Cityju vrnila avtomobil, ki ga je najela za svoj podvig. Oblasti pa so proti njej že izdale dva zaporna na-

loga, ker je v preteklosti brez pooblastila vdrla v dve kliniki, da bi protestirala proti prekinitvam nosečnosti. Napad ze zaskrblja zdravniškega sveta, saj je na dlani, da se bodo zdravniki ustrašili nasilja. Poslanka newyorsk zvezne države Nita Lowel je dejanje ozglosila »kot napad na vse ameriške ženske«. Poslanka demokratične stranke je obenem poudarila, da je treba ustaviti te fanatike.

SVICA / LE DVA DNI PO SILOVITEM NOČNEM POŽARU

Popravila zgorelega mosta so že stekla

LUZERN - Z običajno švicarsko točnostjo so takoj stekla prva popravila dela znamenitega starega lesenega mosta iz XIV. stoletja, ki so ga plameni skoraj v celoti uničili pred nekaj dnevi. Most, ki je povezoval oba bregova reke Reuss, je bil dolg kar 200 metrov, lesena struktura pa je bila lahek plen požara. Stevilni gasilci so celo noč skušali pogasiti požar, uspelo pa jim je rešiti le manjši del celotne strukture.

Švicarske oblasti niso niti za trenutek ostale krizem rok in ze dva dni kasneje se je začela rekonstrukcija najstarejšega lesenega mosta v Evropi. Marsikje bi morali čakati kar nekaj mesecev, da bi sploh začeli razpravljati o popravilih...

LONDON / LOČENE POČITNICE KRALJEVSKEGA PARA

Diana na Baliju, Charles z otrokoma

Dečka se z očetom baje ne zabavata

LONDON - Medtem ko sta mala William in Harry z očetom, britanskim prestolonaslednikom Charlesom, v kraljevski poletni rezidenci Balmoral na Skotskem, je njuna mama odšla daleč na jug, na znan turistični otok Bali v Indoneziji. Reporterjem je uspelo izvedeti za kraj, ki si ga je izbrala princesa Diana za svoje letovanje - na pot je odšla z dvema prijateljicama in detektivom Petrom Brownom - a so kmalu spet izgubili sledove za njo. Lov se torej nadaljuje.

Vest o princesinih počitnicah je bila včeraj objavljena v številnih angleških časopisih. Princ Charles pa se je na Skotskem s svojima otrokoma rad nastavljal fotografskemu aparatu, da bi se državljanom pokazal v luči neznega in skrbnega očeta. William in Harry sta bila z njim na krizarjenju po Sredozemskem morju, zlobneži pa so pripomnili, da nista bila čisto nič zagorela, saj sta se po dele dneve sama igrala s kompjuterjem v kajuti...

KITAJSKA / KITAJCI SE VRAČAJO K STARODAVNIM OBIČAJEM

Maoizem vrže verja ni izkoreninil

PEKING - V cesarskih casih je bilo od zibke do groba življenje Kitajcev popolnoma pod vplivom števil, računov in slutenj. Danes, tik pred letom 2000, v polnem gospodarskem razcvetu, v dobi satelitov in nebotičnikov, Kitajska zopet išče odgovorov v vrazeverstvu.

Na Kitajskem berejo vse mogoče: nebo ob novem letu, obraz, roke in pa seveda ideogramе čajevih listov na dnu porcelanastih skodelic. Poleg tega si ljudje skušajo tolmaciti skrivnostne besede Yijinga - Knjige o spremembah, iz drugega tisočletja pred našim stetjem - ki jo v templjih uporabljajo budistični duhovniki, da bi prerokovali prihodnost. Sem prihaja danes

vse več Kitajcev, sitih komunističnega nauka. Na podeželju, bolj kot v mestih, je vrazeverje, ki ga je maoizem zatrl, zopet prišlo na dan, čim je politični nadzor nekoliko popustil.

Medtem ko v mestnih bolnišnicah zdravijo bolnike z zahodnimi zdravili in laserskimi operacijami, gredo kmetje raje k vrazarju. Pred nedavnim je neka raziskava ugotovila, da je coprnikov skoraj 2 milijona. Po mnenju nekega zdravnika, v službi v bolnici v mestu Shashi, četrtna duševnih bolnikov hodi k vrazarju, polovica pa se obrne na zdravnika sele pozneje. Po tradiciji je »blazneže« treba zdraviti z uroki. Se zlasti taoisti so zdravili bolnike na tak način,

celo do konca stiridesetih let. Baje so duhovniki pri tem uporabljali lastno življenjsko silo, zato so vselej umrli mladi.

Vlada si že leta zaman prizadeva, da bi posmrtno ostanke Kitajcev sežgali, kremirajo pa manj kot tretjino umrlih. Ljudje raje imajo lep sarkofag in želijo biti pokopani nekje, kjer bi duh počival v miru.

Pred nedavnim je v neki vasi prišlo do samomora več kot 40 starcev, ki so se ubili dva tedna preden bi krajevne oblasti prepovedale pokop. Ljudje so raje umrli prej, kot da bi se dali kremirati.

Bogatejši, predvsem moški, si celo kupijo ženo za družbo v onem življenju. Pred nekaj ted-

ni je neki oče ubil 11-letno hčerko, da bi jo »oženil« z nekim umrlim fantom, katerega družina je za deklico placala okrog 180 dolarjev.

V mestih so ljudje manj vrazeverni in želijo le vedeti, kaj jih čaka v prihodnosti oziroma iščejo srečo, na primer s številskimi, ki imajo v kitajščini tudi svoj pomen. Beseda »stiri« pomeni smrt, »osem« pa srečo. Nastala je prava trgovina z »dobrimi« številskimi. Prodajajo celo telefonske številke ali registrske tablice, za katere so ljudje pripravljeni plačati velike vsote. Neka rastavracija v Sanghaju ima na primer telefonsko številko, ki pomeni »pridi, pridi, jej, jej«.

NOVICE

Popolnoma nagi verniki s furgonom v drevo

WASHINGTON - Skupina dvajsetih vernikov iz iste družine, med njimi 5 otrok, ki pripada ločnim binkostnikov, je odvrгла čisto vse, kar je imela na sebi in zbežala v Louisiano. Prepričani so bili, da so slišali boga, ki jim je rekel, naj zapustijo vse svoje imetje in zbežijo pred hudicem. Ko so ze prepotovali kakih 900 kilometrov, so popolnoma nage potnike začeli zasledovati policisti. Sofer je skušal zbežati, a se je v Louisiani zaletel v drevo. Nihče od potnikov se v nesreči ni poškodoval. Oblasti so prenapete vernike zaupali neki baptistični krajevni cerkvi, kamor bodo kmalu prispeli tudi sorodniki, ki jih bodo skušali prepričati, naj se vendarle vrnejo domov.

Telefonski račun za 13 milijonov lir

TREVISO - Neka ženska iz Trevisa je ogorčena prišla v urade telefonske družbe Sip, da bi protestirala proti 13-milijonskemu računu. Kasneje je izvedela, da je tega kriv njen mladoletni sin, ki je rad poslušal prijetne ženske glasove »eroticnega telefona«. Fant ni vedel, da gre za mednarodne telefonske klice, ki so temu primerno zelo dragi. Mati sprva ni mogla verjeti, končno pa je sin priznal svojo krivdo. Gospa bo morala ogromno vsoto plačati v obrokih.

Kot je povedal predstavnik družbe Sip Giovanni Testa, so v zadnjih casih vse pogostejše dogaja, da naročniki protestirajo zaradi milijonskih računov, nazadnje pa se izkaze, da je kdo v družini večkrat zavrtel številko eroticnega telefona.

S kladivom pokončal taščo, ženo in hčerko

LONDON - V Oxfordu je prišlo do srehljivega trojnega umora. 58-letni moški je osumljen, da je s kladivom ubil 70-letno tasco Florence Jeffrey, 50-letno zeno Margaret in 20-letno hčerko Susan. Razpadajoca trupla so nasli policisti, ki so pršli na klic prijateljev najstarejše zrtve. Bili so zaskrbljeni, ker ženske ze nekaj dni niso videli. Po prvem srehljivem odkritju so sli preiskovalci se na dom njene hčere in z grozo odkrili se dve trupli.

V Franciji skušal posiliti in nato ubil tri ženske

BRIEY - Vincenzo Aiutino, 23-letni Italijan, je obtožen, da je v francoski deželi Longwy med letoma 1991 in 1992 skušal posiliti in nato umoril 3 ženske, 21-letni Isabelle Le Nenani in Isabelle Christophe ter 40-letno Bernadette Bour. Osumljenca so izgnali iz Belgije, kjer so ga ujeli pred poldrugim letom, in ga izročili francoskim oblastem. Aiutino je sprva priznal vse tri zločine, sedaj pa je, po besedah njegovih odvetnikov, vse zanikal in se proglasil za nedolznega.

Močan potresni sunek v Papui - Novi Gvineji

V južnem predelu Papue v Novi Gvineji so včeraj zabeležili močan potresni sunek 7. stopnje Richterjeve lestvice. Vest so sporočile avstralske oblasti. Epicenter je bil v kraju Tari, 625 kilometrov severozahodno od Port Moresbyja.

Ruski mornar na Danskem umoril 5 članov posadke

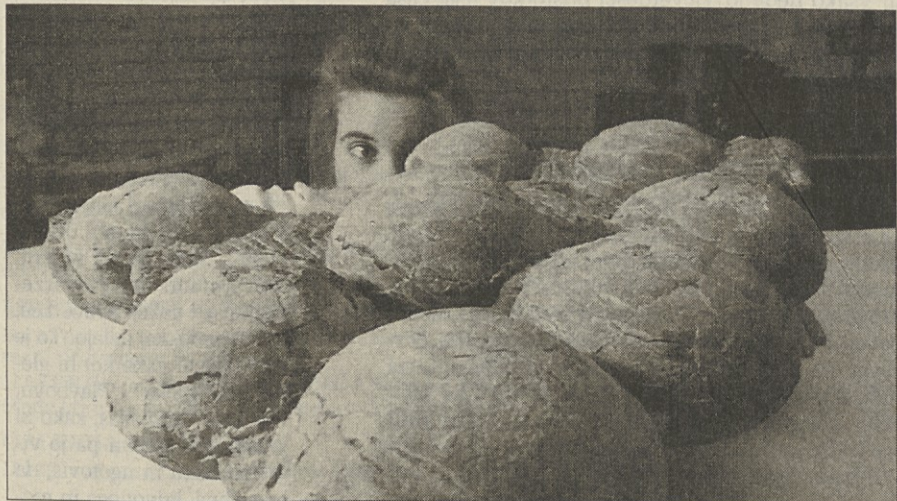
KOPENHAGEN - Danska policija je aretirala 28 let starega ruskega mornarja, ki je osumljen, da je ubil kapitana - lastnika nemške ladje, na kateri je bil zaposlen, in stiri clane posadke. Trupla so preiskovalci nasli v vodah severnega morja, 85 morskih milj od Esbjerga. Kaze, da je pred pokolom prišlo do hudega pretepa. Mornar, ki je pomoril posadko, si je prisvojil 62 tisoč mark, nato pa je skušal zagzati ladjo.

Pribežniki na Kitajskem vpleteni v prostitucijo

PEKING - Ob južni kitajski obali je vedno več pribežnikov, ki so ilegalno prestopili mejo in nimajo dovoljenja za bivanje. Večinoma se ukvarjajo s prostitucijo in s hazardnimi igrami, poroča dnevnik China Daily, a ne navaja nobenih števil. Pred nekaj meseci je neki drugi časopis pisal o dekletih iz Rusije, ki so bile nekeje na severu Kitajske formalno zaposlene kot sobarice, v resnici pa se ukvarjale s prostitucijo.

LONDON / PRODALI JIH BODO NA DRAŽBI

Starodavna jajca

Septembra bodo v Londonu prodali deset dinosavrovih jajc, ki so stara približno 70 milijonov let. Upajo, da bodo zanje izlirili nekaj več kot 20 tisoč funtov (Telefoto AP)

IZ TUJINE

Milijoni za scenarista

WASHINGTON - John Grisham in Michael Crichton, scenarista znamenitega Jurskega parka skoraj gotovo ne bosta nikoli dobila Nobelove nagrade za književnost, lahko pa se pohvalita, da sta potolkla vse finančne rekorde, ne samo pri visokih nakladah, ampak tudi pri vrtoglavih vsotah, ki sta jih prejela za odkup filmskih pravic do njunih del. Njuni romani sicer izhajajo iz povsem različnih svetov, a imajo precej stičnih točk: spretno vodene zaplete, hlastno pripoved, učinkovite dialoge, kratkime opise in skopo psihologijo oseb. Tako je 51-letni Michael Crichton julija postal najbolje plačani scenarist, saj so mu za odkup avtorskih pravic njegovega še nenapisanega romana, katerega tema bo spolno nadlegovanje, izplačali 3, 5 milijona dolarjev, medtem ko je za filmsko adaptacijo svojega Jurskega parka že prejel 2 milijona dolarjev. V teh dneh so prodali že 7 milijonov primerkov tega romana, film, ki ga je režiral Steven Spielberg, pa je doslej zaslužil 300 milijonov dolarjev. Kljub temu Crichton po priljubljenosti še ni dosegel popularnosti 38-letnega Johna Grishama, cigar romane so prodali v 26 milijonih primerkov, od tega kar 12 milijonov njegovega zadnjega romana »La Firme«. Za odkup avtorskih pravic filma, ki naj bi ga režiral Sydney Pollack s Tomom Cruisom v glavni vlogi, so mu izplačali 1, 5 milijonov dolarjev. (B.R., AFP)

Waynov svet odpira pošta zvezdnosti

LOS ANGELES - Mladi kanadski komik Mike Myers se je s svojo igro v filmu Waynov svet vpisal med najbolj znana imena filmskega sveta. Igralec, katerega norčav najstriški karakter je osvojil svet, upa, da bo njegovo igranje v filmski vlogi pesnika Charlija Mackenzieja nadaljevalo pot uspeha. Mackenzie je osrednja figura v filmu Tako sem se poročil z mesarico. Pesnik se zaljubi v lastnico mesarije, ki jo igra Nancy Travis, in ki zna prav dobro zasekati s sekuro. Myers v filmu igra vlogo pesnika, ki se boji, da ga bo zakonski stan ugonobil. Vendar ko sreča žensko svojih sanj in se z njo poroči, ugotovi, da ga poleg družinskega življenja lahko ugonobi tudi sekira. Myers se sicer redno pojavlja seriji televizijske mreže NBC Sobotno nočno življenje. Opazili pa so ga v seriji Drugo mesto, v kateri si je izoblikoval Waynov karakter, ki temelji na rezkem angleskem humorju. (Reuter)

Gostiteljica zahtevala spremembo imena gostujočega orkestra

NEW DELHI - Vodilni izraelski orkester je odpovedal svojo turnejo po Indiji, potem ko so indijske oblasti izrazile željo po spremembi imena orkestra. Iz svojega imena naj bi izpustili besedo Jeruzalem, so izjavili izraelski uradni predstavniki agenciji Reuter. Simfonični orkester Jerusalem se je odločil odpovedati turnejo, ki bi imela simbolčen pomen prve večje kulturne predstavitve Izraela v Indiji, potem ko je svet direktorjev orkestra zavrnil indijsko zahtevo. Indijske oblasti so se odločile za zahtevo po spremembi imena orkestra, ki naj bi oktobra igral v Bombaju in New Delhiju, zaradi želje po ohranitvi dobrih odnosov z arabskimi državami. New Delhi priznava Palestinsko osvobodilno organizacijo kot vlado v izgnanstvu. (Reuter)

Poljska TV manija

VARSAVA - Nedavna raziskava poljske akademije znanosti je razkrila, da Poljake strah do televizije, vključno s satelitsko in videom, odvraca od drugih oblik kulture, kot so obiskovanje gledališča, kinematografov, zlasti pa branja knjig. Poljska gospodinjstva so v 99 odstotkih opremljena s televizorji, med katerimi je 77 odstotkov barvnih. Dvanajst odstotkov vprašanih vsaj enkrat na teden gleda satelitske programe, 21 odstotkov pa videokasete (kar 45 odstotkov gospodinjstev ima videoprojektor). Raziskave pod vodstvom profesorice Aldone Jawlowske iz poljskega inštituta za filozofijo in sociologijo na osnovi uradnih statističnih podatkov dokazujejo, da ljubezen do malega ekrana škoduje bolj neposrednemu stiku s kulturo. Kar 16 odstotkov Poljakov meni, da lahko igrani program na televiziji v celoti nadomesti gledališče, 51 odstotkov pa je prepričanih, da ga lahko nadomesti »le delno«. Pri podobnem vprašanju o filmih se odstotki vrtiljo med 33 in 50. Kar devet odstotkov vprašanih tudi meni, da je televizija ustrezno nadomestilo za knjižnico. Inštitut za kulturo je ugotovil, da je se leta 1988 obiskovalo gledališče 22, 2 odstotka prebivalcev, leta 1992 pa je bilo taksnih le še 15, 4 odstotka. Podobno je tudi z obiskovanjem opere, ki jo je leta 1992 obiskalo le še 3, 7 odstotka vprašanih, 4 leta prej pa 5, 9 odstotka, in koncertov (7, 3 odstotka proti 9, 1 odstotka). Podobna gibanja so opazili tudi pri umetniških razstavah in obiskovanju muzejev. V glavnem jih gre pripisati »dominaciji audiovizualnih medijev«, meni Jawlowska, ki hkrati omenja tudi obubožanje celotne družbe in poslabšanje infrastrukture. Povprečni Poljak presedi pred televizijskim zaslonom tri ure in pol vsak delavnik in skoraj pet ur vsako nedeljo. Devetdeset odstotkov tega časa posveča dvema programoma, zasebne lokalne televizijske postaje pa zaenkrat pritegnejo le 10 odstotkov vprašanih. (AFP)

Še ena brošura z deli Williama Burroughsa

LONDON - Rapovski duo The Disposable Heroes of Hiphocrixy je napisal glasbo, ki bo spremljala tekste pisatelja Williama Burroughsa, avtorja romanov Golo kosilo in Divji fantje. Dvanajst minutno glasbeno temo je prispeval tudi Kurt Cobain, pevec in vodja ameriškega rockovskega tria Nirvana. Na plošči, ki naj bi izšla pred božičem, sta tudi skladbi Did I Ever Tell You About The Man Who Taught His Asshole To Talk? in The Junkie's Christmas. To ni nova plošča z besedili Williama Burroughsa. Pisatelj je pred tremi leti posnel ploščo z ameriško funk-jazz zasedbo Material, na kateri je kar sam prebiral svoja besedila. (M. K. M.)

GLASBA / ŠTIRINAJSTI KOGOJEVI DNEVI

Dva meseca za glasbo dvajsetega stoletja

VOJKO CUDER	
	
PROSVETNO DRUŠTVO »SOČA« KANAL	
KOGOJEVI DNEVI '93	
	KANAL DOBROVO VELENJE LJUBLJANA ZEMONO TRST
	27. 8. – 29. 10

znana imena glasbenega sveta, kot so: violoncelista Milos Mlejnik in Ciril Skerjanec, dirigentka Nada Matosevič, ruski violonist Sergej Krilov in italijanska pianistka Stefanie Mormone, italijanska sopranistka Enrica Guarini, francoski pianist F.J. Thillier in drugi. Slovenski dirigent, rednemu profesorju na AG v Ljubljani in umetniški vodja Kogojevih dnevov Anton Nanut, skrbi, da se Kogojevi dnevi vedno znova oplajajo z novimi imeni ustvarjalcev in izvajalcev. Sam Nanut bo dirigiral Simfonikom RTV na dveh koncertih v

okviru Kogojevih dnevov: v Velenju (1. oktobra) in Ljubljani (8. oktobra).

V letosnjem sporedu se bodo poslušalci srečali z glasbo priznanih evropskih in slovenskih skladateljev. Tako bodo na sporedu dela E. Griega, B. Brittena, J. Iberta, G. Ligeti-ja, P. Hindemitha, M. Ravela, C. Debussyja, I. Rahmaninova, A. Skrjabin, pa tudi naših glasbenikov M. Gabrijelčica, M. Kogojaja, S. Hubada, A. Srebotnjaka, V. Mirka, D. Svara, S. Vremsaka in drugih. Posebej je treba poudariti, da je na teh koncertih ponujena priložnost predvsem

mlajšim ustvarjalcem in krstnim izvedbam njihovih del. Tako je letos dobilo kar nekaj studentov na AG priložnost pojaviti se v slovenskem prostoru s svojimi glasbenimi prveneci.

Ena od prireditev v okviru Kogojevih dnevov je tudi Večer poezije in glasbe. Z naslovom Krizemsvet gredo stopinje - bo letos posvečen Pesnim stihir. Slovenskim pesnikom Zlobcu, Kovcu, Menartu in Pavku so ustvarjalci dodali še pesmi spanskega pesnika Garcia Lorce in glasbeno spremljavo italijanskega kitarista Luigija Sinija ter sopranistke Enrice Guarini. Izbor pesmi je opravil Igor Saksida, občinstvu pa jih bosta povedala igralka novogoriškega PDG Aleksander in Rastko Krošl. Prireditelj bo v Galeriji Zorana Musica v gradu Dobrovo v Goriskih Brdih.

Tudi tokrat se bodo Kogojevi dnevi začeli v Kanalu, v petek, 27. avgusta ob 20. uri, na staroveskem trzcu, imenovanem Krikar, pred galerijo Rika Debenjaka. V njej bodo tudi razstavili slike Zorana Didka. Kogojeve dneve bo odprl slovenski zunanji minister Lojze Peterle. Po otvoritvi bo v kanalski župnijski cerkvi prvi koncert, nastopil bo Komorni orkester Pro arte iz Ljubljane.

RECENZIJA / KONCERT RESNE GLASBE

Registri kvarteta saksofonov

MILAN ŠTIBILJ

17. avgusta je v okviru festivala Ko se poleti prizrejo luci v ljubljanskih Krizankah nastopil zagrebški kvartet saksofonov s Tremi sonatami D. Scarlattija, Uverturo (Suito) v C - duru, BWV 1066 J. S. Bacha, Kvartetom za saksofone op. 102 F. Schmitta in z L' Historie de tango A. Piazzolla.

Ze z uvodnim delom koncertnega programa so instrumentalci Zagrebškega kvarteta saksofonov povedali toliko, da je bilo vse nadaljne izvajanje (če izvzamemo dodatke) skorajda zgolj prispevek tradiciji obicajnega trajanja glasbenega dogodka. Kljub nič kaj komorne-mu zvoku - v odmevnem okolju krizevni-ske cerkve je ansambel zvenel kot orgle z vsemi registri in je gotovo tudi zato celoten izvajani program trpel na pomanjkljivosti dinamičnih kontrastov - so izvrstni glasbeniki Dragan Sremec, Goran Mercep, Sasa Nestorović in Matjaz Drevenssek s prepričljivo izvajalsko tehniko poustvarili priredbe treh Sonat Domenica Scarlattija, v originalu sicer komponiranih za cembalo.

Med vrhunskimi glasbeniki se tudi sicer sirijo glasovi, ki opozarjajo na izjemne skladateljske vrednote teh enostavnih Vezb za cembalo (Sonate so jih imenovali kasnejši založniki), ki v naši ozko usmerjeni kulturni poslovnosti nikakor ne pripadejo do ustrezne veljave, deloma zaradi izvajalskih zahtev, deloma pa zaradi z njimi povezane izjemne zahtevnosti po prepričljivosti muzikalnega sporočila.

Skoraj neverjetno je, kako res mojstrska kompozicijska tehnika zanika svoj obstoj in je v so-razmerju tega zanikanja sposobna izpostaviti muzikalno izraznost v najbolj čistem pomenu te besede. Skoraj neverjetno je, da pri izvedbi Treh sonat tudi ni bilo mogoče občutiti nerazvitenosti ritmičnih struktur evropske glasbene kulture. To je bistra glasba (če ta izraz sploh lahko kaj pove o njeni naravi) in pri tem je tudi res, da jo je mogoče muzikalno dojeti v vseh njenih razseznostih le z miselno bistrino.

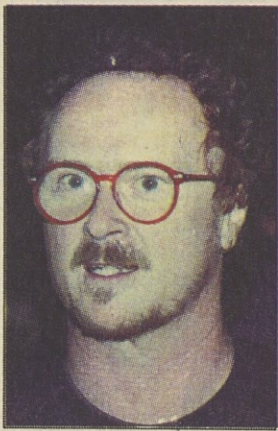
Sele po zaslugi generacij izvrstnih izvajalcev, kot smo jih - denimo - lahko slišali tudi na

koncertu Mednarodnega poletnega festivala 17. avgusta v Krizankah, so se saksofoni uveljavili tudi na zahtevnejših področjih koncertantne prakse. Zato je razumljivo, da tovrstne ansamble, kakor tudi (danes že v veliko manjši meri) soliste, pesti pomanjkanje ustreznih - kar pomeni strokovno vredne - glasbenih literature. Ta problem je bil močno prisoten tudi v koncertnem programu Zagrebškega kvarteta. Poleg priredbe Bachove glasbe v prvem delu programa smo v nadaljevanju slišali dve oroginalni skladbi, ki pa nista niti najmanj dosegali strokovnosti in muzikalne izraznosti glasbe v prvem delu programa ter treh dodatkih. Predstavljeno je bilo delo francoskega skladatelja Florenta Schmitta iz leta 1941 in L'Historie de Tango Astorja Piazzolla, ki je težko kaj več kot kompozicijsko slabo izpeljana zbirka glasbenih navedkov. Zato pa se je ansambel lahko spet razživel in strokovno dokončno potrdil s tremi dodatki, seveda priredbami vzorne glasbe različnih muzikalnih usmerjenosti.

ANKETA / O ZANIMANJU ZA FILME BORILNIH VEŠČIN

Nasilje in kokice

SPRAŠEVAL JE: OTTO TOHOCINSKI, FOTO: TOMI LOMBAR/TRIO

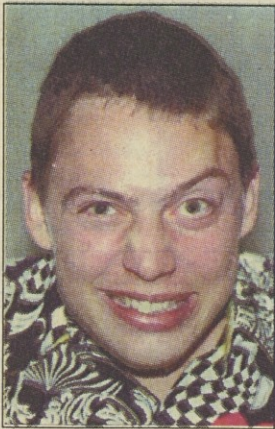
Tomaz Domicelj, 45 let
»Ti filmi me sploh ne zanimajo, ker se mi zdijo butasti, začeli me bodo zanimati sele, ko bom prvič v življenju videl tak pretep. Moj prijatelj, ki je bil na Tajskem, je rekel, da so vse te stvari resnične in take naj bi bile tudi na filmu, toda na filmu je prav vse mogoče. Blizji so mi tisti filmi, ki so verjetni, četudi je ta verjetnost pogojna. Poglej, tudi Boter je bil zelo »slampast« film, kar zadeva verjetnost, ampak vse to se dogaja, in potem resnično ne sme biti problem vse to »zbasat« v en film. Morda je ta film resnično dobro narejen, boljši kot tisti ceneni, ki so na razpolago v videotekah in bi jih morali zaradi nekvallitete v obtrtnem smislu prepo-vedati. Sicer pa vsi frajerji, Van Dammi in Schwarzenegerji ali nekoč Bruce Lee, dobro vedo, kaj delajo. To je tisto, kar ni, tako kot bi gledal tiste »picke« v Playboyu, o katerih razmišljas, kako bi jo nategnil, potem pa jo vidis od blizu in ugotovis, da je majhna, krivonoga in mozojasta. Podobno je tudi s temi filmi.«

Manca Dobnikar (zeleni pas), 11 let
»Ja, te filme rada gledam, nazadnje sem videla tisti film, počakaj malo ... o zmaju..., ja tisti, Zmajove gnezdo. Videla sem tudi tiste od Van Damma in Schwarzenegerja, ampak najbolj všeč mi je bil tisti..., pa ja, najboljše se pretepa Bruce Lee, ampak tega Brandona bom videla prvič..., ja, je pa boljši od mene (smeh)...Ce ga bom premagala? Nikoli!...Koliko časa potrebujem, da pridem do zelenega pasu? Stiri leta.«

Nusa Saje, 19 let
»Glavni igralec je tako dober, tako »fejst« fant, videla sem njegovo sliko in si rekla, da si moram to takoj ogledati. Van Damme je tudi kar O. K., toda vseeno pristajam na Rambo. Pojma nimam, zakaj ljudje hodijo gledat take filme... mogoče zato, ker se v njih nekaj dogaja in se lahko vzivijo v te glavne igralce in mislijo, da so to oni, saj veš, za kompleksani Slovenci, ki bi bili radi močni.«

Dejan Mlakar, 16 let
»Super so! Pri Olimpiji sem treniral šest let, potem pa sem si zlomil komolec in sem nehal, ampak te filme se vedno rad gledam, tako kot vsi, ki so tukaj. A zakaj hodijo ljudje to gledat? Ja, nasilje vleče »folk« v kino, ta »power«, to vleče ljudi, pa kokice, ki jih prodajajo v tistem kotu. Kokice in nasilje naredijo tisto pravo sožitje med gledalci. Videl sem že odlomke iz tega filma in meni je »mega« dober, ampak Bruce Lee je bil boljši. Ostal bo legenda, čeprav je res, da jabolko ne pade daleč od drevesa.«

Miklavž Komelj: RAČKOVE HLAČKE (4)

GLEDALIŠČA SLOVENIJA

LJUBLJANA

KRIZANKE

Andrej Anabaptist Rozman: TARTIF, režija Vito Tauffer, igrajo: Milos Battelino, Ivan Godnic, Zeljko Hrs, Dario Varga, Jozef Roposa, Uros Macek, Robert Prebil, Andrej Rozman, Janez Skof, Niko Gorsic, Ivan Sikora, Stefan Marcec, Sandi Mikluz, Franci Plestenjak, Daniela Pietrasanta (torek, 24. 8., ob 20.30, 900 SIT).

Po motivih baleta Bertolta Brechta: LUNA NAD MISSISSIPPIJEM - RAZPRODAJA GREHOV, Opera in balet SNG Maribor (petek, 27. 8., ob 20.30, 900 SIT).

Johann Strauss: NETOPIR, Opera in balet SNG Ljubljana. (torek, 24. 8., ob 20.30, 1800, 1200 SIT).

KUD FRANCE PRESEREN

V petek, 27. 8., in v soboto, 28. 8., bo ob 22. uri z monodramo GLUMAC... JE GLUMAC... JE GLUMAC nastopil ZIJAH SOKOLOVIC.

CELJE

Anton Novacan: HERMAN CELJSKI, SLG Celje. V avtentičnem prostoru pod Friderikovim stolpom bo rodбина Celjskih snela svoje posmrtnne maske in znova odigrala začetek svojega konca... (cetrtek, 26. 8., ob 20.30 na celjskem Starem gradu).

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

GLEDALISCE VERDI

Jesenska simfoniczna sezona - Festival Horowitz Europa

Vpisovanje novih abonmajev in potrditev starih bo možno od 14. septembra dalje, medtem ko se bo pričela prodaja vstopnic dne 21. septembra pri blagajni Dvorane Tripicovich od 9.00 do 12.00 in od 16.00 do 19.00, ob ponedeljkih zaprto.

GRAD SV. JUSTA

Poletne prireditve - Straordinario estivo Danes, 21. t. m., ob 21. uri drugi koncert revije Kantando estate, ki jo v okviru poletnih prireditev organizira Združenje Camelot. Na sporedu bo večer melodične glasbe »... con l'anima bianca« na katerem bodo nastopili Notturna, Enrico Bianchi, Federico Mc Pistrin, Gwenc'Halan. Kot gost bo nastopil tudi kantavtor Gino D'Eliso.

Zaključni večer bo jutri, 22. t. m., »... e con l'anima nera«: s soul, blues in jazz glasbo se bodo predstavili B.L.U.E.S., Etcetera, Rosy Quartet, Mitja Hmeljak, Jimmy Joe & The Youngs in Alberto Chicayban.

V ponedeljek, 23. t. m., ob 21.30 uri nastop madžarske glasbene skupine Makvirag. V torek, 31. t. m., ob 21.30 uri nastop saksofonista Maceo Parker & Roots Revisited iz ZDA. V cetrtek, 2. septembra., ob 21.30 uri nastop

KOROŠKA

CELOVEC Mesino gledališče

Danes, 21. t. m., ob 20. uri - Andrew Lloyd Webber: Jesus Christ Superstar (rock opera v angleščini).

OBIRSKO

Jutri, 22. t. m., ob 14. uri bo pri Jerebu 11.

RAZNE PRIREDITVE

SLOVENIJA

DOBRNA

Promenadna sobota z Vladom Kreslinom (danes, 21. 8., ob 19. uri, ploščad zdraviliškega doma Dobrna).

V dvorani zdraviliškega doma Dobrna bo od 23. 8. do 27.8. vsak večer nastopal plesni klub iz Slovenj Gradca.

IZOLA

POPSI - pop festival slovenske Istre

V tekmovalnem delu sodelujejo različne skupine in solisti z obalnega dela Slovenije. Festival bo razdeljen na dva večera; prvi večer se bodo predstavili avtorji in izvajalci rock glasbe, drugi večer pa bo namenjen pop glasbi evropskega tipa. Nastopajo skupine: NIGHT JUMP, DELIRIUM, CASINO, BAKAL BLUES BAND, ZEBRA, NE JOCI PETER, FREE SHOP, VIRUS, REVOLVER, ZMELKOOW, FLOWER'S POWER, DOUBLE DOWN in solisti: MAGDALENA, IZTOK NOVAK, JANI LUBEC, SILVO PLISKO, ANIKA HORVAT, JURE KEKIC, MAKSIM in GIANFRANCO NOVAK (danes, 21. 8., ob 20.00, izolski svetilnik, 300 SIT).

KOKRICA

Tradicionalni VECER OB BAJERJU s spustom luck po jezeru (danes, 21. 8.).

KRANJ

Gorenjski sejem bo odprto do nedelje, 22. 8.

ZA NAJMLAJŠE

SLOVENIJA

LJUBLJANA

KUD FRANCE PRESEREN in MEDNARODNI LUTKOVNI FESTIVAL

V torek, 24. 8., bo ob 19. uri z lutkovno predstavo PAPIRCKI nastopilo belgijsko lutkovno gledališče TOEPENEUS FIGURENTHEATER. Vstopnine ni.

KULTURNICA VALENTIN VODNIK

YAMAHA glasbena sola za električne klaviature vabi k vpisu za solsko leto 1993/94 vsak dan od

POSTOJNA

Ciklus Monodrama in avtorska poezija:

TONE GOGALA, dr. M. Kmecl: ANDREJ SMOLE - ZNAMENITI SLOVENE. Monodrama o Andreju Smoletu je gledališki portret enega najzanimivejših Ljubljancanov in Slovencev iz Prešernovega casa (cetrtek, 26. 8., ob 20.30, Immensum ad antrum aditus).

IZTOK MLAKAR (cetrtek, 2. 9., ob 20.30, gostilna Zapravljivce).

NOVA GORICA

PRIMORSKO DRAMSKO GLEDALISCE

V petek, 27. 8., in v soboto, 28. 8., ob 20.30 bodo pred gradom Kromberk za red izven uprizorili strupeno komedijo TICO-TICO BAR, v režiji VITA TAUFERJA.

Abonma za sezono 1993/94 lahko vpisete se do 20. septembra.

PORTOROŽ

AVDITORIJ

Johann Strauss: opereta NETOPIR, gostovanje SNG Ljubljana. Solisti, zbor in orkester Opere in baleta pod vodstvom dirigenta Igorja Svare (sobota, 28.8., ob 21.00, letno prizorišče).

MIRAMARSKI GRAD

Luci in zvoki

Danes, 21. t. m., ob 21.00 in ob 22.15 predstavi v italijanscini. Ponovitev v torek, ob 21.00 v angleščini in ob 22.15 v italijanscini in v cetrtek, ob 21.00 v nemščini in ob 22.15 v italijanscini.

GRADEŽ

DEŽELNA KONGRESNA PALACA

V nedeljo, 29. t. m., ob 21.30 poklon skladatelju Antoniu Smareglia - »Oceana«. Nastopili bodo Jasna Corrado Merlak (harfa), Neva Merlak (klavir), Stella Doz (sopran) in Paolo Zudich (tenor).

LIGNANO

ARENA ALPE ADRIA

V ponedeljek, 30. t.m., ob 21.00 - gledališka predstava »Preludio a un bacio«, ki jo predstavlja skupina ITT Theatre.

V petek, 3. septembra, ob 21.00 - Operne in operetne arie. Pojeta Lorella Turina (sopranistka) in Roberto Miani (tenor). Pri klavirju spremlja David Lonardi.

tekma koscev v priredbi Alpskega kluba Obir.

SELE-BOROVNICA

Jutri, 22. t. m. bo v gostilni Trkl »Gasilska veselica«. Od 12. ure dalje bosta igrala priljubljena harmonikarja, ob 19. uri pa bo ples z ansamblom Danila Camernika.

LAŠKO

10. OBCINSKA REVIIJA STARIH SEG IN OPRAVIL na Reki pri Laskem (nedelja, 29. 8., ob 15.00).

OTOČEC

KAJAKASKO REKREATIVNI MARATON Kolpa 93 (danes, 21. 8., ob 10.00, Pirce - Zlebi).

PORTOROŽ

AVDITORIJ

FILMSKE USPEŠNICE: SINGLES - NE MEC'TE SE STRAN (nedelja, 22. 8., ob 21.00, letno prizorišče).

ROGAŠKA SLATINA

MEDNARODNI PLESNI TURNIR in standardnih in latinskoameriških plesih. Tekmovanja se bodo udeležili plesni pari iz Avstrije, Hrvaske, Italije, Madžarske, Velike Britanije, Nemčije in Slovenije (sobota, 28. 8., ob 20.00, Kristalna dvorana).

VELENJE

VSI MOJI OSEMTISOCAKI, predavanje našega znanega alpinista Vikija Groslja z barvnimi diapozitivi (petek, 27. 8., velenjski grad, 300 SIT).

9.00 do 19.00 na Vodnikovi 65 v Ljubljani, ali po telefonu 558-973.

CELJE

Studio za ples Celje in Plesni teater IGEN vabita vse plesalce in igralice med 10. in 18. letom na AVDICIJO za sodelovanje v novi predstavi SMESKO MED CRKAMI ALI PLESNA ABECEDA. Avdicija bo v ponedeljek, 23. 8. in v torek, 24. 8., od 17.00 do 19.30 v Studiu za ples Celje v hali Golovec.

POSTOJNA

Lutkovno gledališče JAZ IN TI se bo predstavilo z marionetno lutkovno igrico, O BIBI, KI JE PREHITRO RASLA danes, 21. 8., ob 11. uri v atriju Instituta za raziskovanje Krasa.

GORICA »KRALJICA« FOLKLORE

Od srede, 25. 8., dalje bo Gorica živila v znamenju folklore: pričel se bo že 23. mednarodni festival folklore, ki ga prireja krajevna Pro loco v sodelovanju in pod pokroviteljstvom številnih ustanov. Na Trgu Battisti (v primeru slabega vremena pa v bližnji telovadnici UGG) bodo od srede do petka ob 21. uri nastopi, na katerih se bodo po pozdravu domačih skupin predstavili po trije ansambli na večer, v soboto in nedeljo pa bodo skupni nastopi sodelujočih. V nedeljo popoldne se bo na Korzu Italia ob 16. uri začel tradicionalni mimohod. V nedeljskem sprevodu po mestnem središču bo sodelovala tudi folklorna skupina Ivan Laharnar iz Šentviške gore, na festivalu pa bo nastopila tudi Moreška s Korčule (v cetrtek zvečer). V soboto zjutraj pa bo v dvorani goriškega občinskega sveta tudi 19. mednarodni seminar o ljudskem izročilu. Na sliki plesalca mongolske skupine Michid, ki bo nastopila na otvoritvem večeru.

GLASBA SLOVENIJA

LJUBLJANA

KRIZANKE

41. MEDNARODNI POLETNI FESTIVAL

V ponedeljek, 23. 8., bo ob 20.30 v Krizevniški cerkvi nastopil PIHALNI KVINTET FESTIVALA LJUBLJANA v sestavi flavtista RUDIIJA POKA, oboistke BREDE JERIC, klarinetista DARKA BRLEKA, rogista EMILA KRECANA in fagotista JOCA HADZINIKOLOVA. Izvajali bodo dela Haydna, Lovca, Iberta, prvič pa bodo izvedli tudi novo skladbo Janija Goloba.

V sredo, 25. 8., ob 20.30, bo koncert violoncelista MILOSA MLEJNIKA in pianista JANKA SETINCA, ki bosta izvajala dela L. van Beethovna.

GALERIJA SKUC

V nedeljo, 22.8., bo ob 21. uri pred galerijo

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

LIGNANO

Arena Alpe Adria

Danes, 21. t. m., ob 21. uri koncert kantavtorja Ligabue.

Jutri, 22. t. m., ob 21. uri koncert Amedea Minghija.

V ponedeljek, 23. t. m., ob 21. uri koncert skupine Les Bohemiens Flambe.

Za 27. avgusta napovedan koncert Enrica Ruggierija ODPADE.

V soboto, 28. t.m., ob 21. uri - Solidarnostni večer: sodeluje Brigata Alpina Julia. V primeru slabega vremena bo predstava v nedeljo, 29. t.m.

nastopil južnoameriški duo LUIS CARLOS BORGES z glasbo južnoameriških gauchov, vezano na avtentične vzorce etno glasbe Južne Amerike. BORGESA (harmonika, vokal) tokrat na evropski turneji spremlja kitarist ALEGRO COREA.

LJUBLJANSKI GRAD

V Banketni dvorani bo v sredo, 25. 8., ob 11. uri, zmagovalka letosnjih Melodij morja in sonca DARJA SVAJGER predstavila svojo novo kaseto z naslovom V OBJEMU NOCI.

POLETJE V STARI LJUBLJANI

V ponedeljek, 23. 8., bodo ob 21.00 na Jurčičevem trgu nastopili OTO PESTNER in LJUBLJANA JAZZ SELECTION, ki jo sestavlja vrsta priznanih glasbenikov: PETAR UGRIN, trobenta, KAREL NOVAK, bas kitara, DEJAN PECENKO, klavir in DRAGAN GAJIC, bobni.

JEZERSKO

Koncert ALPSKEGA KVINTETA (nedelja, 29. 8., ob 17.00, sportno igrišče pri hotelu Kazina).

KRANJ

Koncert SONNY ORCHESTRA (danes, 21. 8., ob 21.00, grad Kiselstein).

RADOVLJICA

Koncert ansambla za staro glasbo I VILLANI z deli skladateljev 16. stoletja (danes, 21. 8., b 20.30, Grascina).

ROGAŠKA SLATINA

Koncert NEW SWING QUARTETA bo danes, 21. 8., ob 20.30 v Kristalni dvorani.

V torek, 24. 8., bo ob 21.30 v Kristalni dvorani koncert samospevov in opernih arij, ki jih bosta izvajala basist FRANC JAVORNIK ob spremljavi pianista MARIJANA FAJDIČE.

SLQVENSKI OKTET bo zapel v cetrtek, 26. 8., ob 20. uri v Kristalni dvorani.

SENOŽEČE

V nedeljo, 22. 8., ob 17.00, bo na vrtu restavracije Adria v Senožecah nastopilo 33 harmonikašev, kot gost pa bo nastopil ZORAN LUPINC.

TRZIC

TOMAZ MEGLIC, orgle in MATEJ RIHTER, trobenta; program: Buxtehude (danes, 21. 8., ob 18.30 v župnijski cerkvi v Trzicu).

V sredo, 1. septembra, ob 21. uri -Koncert Annie Oakley. V nedeljo, 5. septembra, ob 21. - Glasbeni maraton s sodelovanjem skupin: Errata Corrigé, Altair in Ego.

VIDEM

Giardino del Torso

28. avgusta ob 21. uri bo na sporedu skupina Mitili Folk.

PORTOGUARO

FESTIVAL KOMORNE GLASBE

Danes, 21. t. m., ob 18. uri - Portogruaro (Trg Republike): nastop studentov iz Portogruara; ob 21. uri - Alvisopoli (Vila Mocenigo): koncert orkestror La Scuola di Venezia in Blue Note Orchestra..

RAZSTAVE SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM

Razstava SLOVENSKI MITI IN LEGENDE je ciklus skulptur in risb, ki jih je STOJAN BATIC ustvaril v preteklem letu. Razstava bo na ogled do 28. avgusta.

Dokumentarna razstava 40 LET GRAFIČNEGA BIENALA LJUBLJANA (Mala galerija).

GALERIJA SKUC

Na ogled je instalacijaNEVIDNA glasba belgijskega umetnika CISA BIERNICXA.

MALA GALERIJA, Slovenska 35

Predstavitve najnovejših del slikarja EMERIKA BERNARDA bo na ogled do 29. 8.

MODERNA GALERIJA

20. MEDNARODNI GRAFIČNI BIENALE

Mednarodni grafični likovni center bo v danes, 21. 8., ob 17. uri organiziral javno vodstvo po biennialni razstavi. Vodila bo kustosinja Breda Skrjanc.

NARODNA GALERIJA

Razstavi EVROPSKI SLIKARJI IZ SLOVENSKIH ZBIRK in RIHARD JAKOPIC - TO SEM JAZ, UMETNIK...

SLOVENSKI GLEDALISKI IN FILMSKI MUZEJ, Mestni trg 17

Razstava slik igralk METE VRANIC bo na ogled do 1. septembra.

GALERIJA COMMERCE, Einspielerjeva 6

Razstava slik, unikatnega stekla in nakita UMETNIKOVI IZ UKRAJINE bo na ogled do 3. septembra.

GALERIJA KRKA, Dunajska 65

Razstava likovnih del članic in članov društva likovnih samorastnikov iz Ljubljane bo odprta do 8. septembra.

GALERIJA TIVOLI

Razstava nagradjenov 19. mednarodnega grafičnega bienala (DAVID SALLE, JANEZ BERNIK, A. R. PENOK, DIMCE NIKOLOV).

BLED

HOTEL ASTORIA

Razstava akademskega slikarja JOZETA SLAKA - DOKE bo na ogled do 4. 9.

CELJE

GALERIJA KOMPAS

Razstava slik BOZIDARJA SCURKA bo na ogled do 31. avgusta.

LIKOVNI SALON CELJE

Do 1. 9. bo na ogled razstava slikarskih del JONA GALA PLANINCA.

KOPER

GALERIJA LOZA

Razstava del prekmurskega slikarja MARIJANA GUMILARJA, dobitnika letosnjega rembrandtovega cekina.

KRANJ

GALERIJA V PRESERNOVI HISI

V galeriji v Prešernovi hisi je razstava slik in objektov slikarja KARLA KUCHARJA.

V torek, 24. 8., ob 18. uri bo otvoritev razstave otroških in mladinskih ilustracij FOJZA A. ZORMANA.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

TK GALERIJA

Na ogled je razstava lesorezov umetnikov, ki so bila realizirana na Mednarodni soli za grafiko v Benetkah v letu 1992-93 in na seminarjih, ki jih je vodil Franco Vecchiet.

TKB - AGENCIJA MITNICA

V razstavnih prostorih razstavlja najnovejša materica dela Deziderij Svare.

GALERIJA CARTESIUS

Na ogled je razstava slikarke Marie Terese De Zorzi.

GALERIJA BASSANESE

Na ogled razstava Michaela Goldberga. Urnik: vsak delavnik od 17.00 do 20.00.

LETOVISCARSKA USTANOVA (UL. S. Nicolò 20)

Do 28. t. m. razstavlja slikar Augusto Bartoli. Urnik od ponedeljka do petka 9-19, ob sobotah 9-13.

ART GALLERY

Do 26. avgusta je na ogled razstava slikarja Giuseppeja Riccija

MUZEJ ZIDOVSE SKUPNOSTI CARLO IN VERA WAGNER

Na ogled je razstava Srebrnine in sakralne opreme zidovske liturgije. Urnik :ob nedeljah od 17. do 20. ure, ob torkih od 16. do 18. ure, ob cetrkih od 10. do 13. ure

MUZEJ REVOLTELLA

Na ogled je stalna razstava »Da Canova a Burri«. V organizaciji Trzasko letoviscarske ustanove se vsako soboto ob 10.30 vsrjso vodeni brezplačni ogledi Muzeja Revoltella.

KOROŠKA

CELOVEC

UMETNA HISA

Do 19. septembra razstavlja svoja dela Janez Bernik.

GALERIJA SCHNITZER

Do 3. septembra so na ogled dela koroskih umetnikov 1955 - 1985.

RITTER UMETNA HALA (H.-Gmeiner Str.)

Do 1. oktobra je na ogled razstava »Misere« G. Herolda in W. Büttnerja.

GALERIJA MOHORJEVE KNJIGARNE

NOVICE

Rigelnik sprejel vodstvo podjetja Bosch-Siemens

LJUBLJANA - Predsednik državnega zbora RS Herman Rigelnik je včeraj sprejel vodstvo podjetja Bosch-Siemens, ki ga je seznanilo z gradnjo nove proizvodne hale v tovarni MGA v Nazarjih in se nekaterimi novostmi v poslovanju. To je le del širše zastavljene naložbe, ki bo vredna 7, 5 milijona nemških mark. Koncern Bosch-Siemens namerava v Nazarje prenesti proizvodnjo malih gospodinjinskih aparatov na motorni pogon in pri nas razviti evropsko središče za njihov razvoj. Dopoldne so se predstavniki podjetja Bosch-Siemens mudili na obisku v koncernu Gorenje. Velenjčani so goste seznanili s položajem in razvojnimi usmeritvami, zlasti s prizadevanji za večjo uveljavitev na tujih trgih. Pogovarjali so se tudi o možnostih sodelovanja obeh koncernov. (STA)

Industrijska proizvodnja pada

LJUBLJANA - Fizični obseg industrijske proizvodnje se je v juliju glede na junij zmanjšal za dobrih sedem odstotkov, v primerjavi z lanskim julijem pa za 4, 4 odstotka. Najbolj se je zmanjšal fizični obseg proizvodnje v skupini investicijska oprema (sredstva za delo), skoraj za 18 odstotkov, medtem ko je bil lani kar za 14 odstotkov manjši. V skupini reprodukcijski materiali se je fizični obseg zmanjšal za 4, 5 odstotka, v skupini blago za široko porabo pa za 7, 9 odstotka. (STA)

O turizmu na Koroškem

CRNA NA KOROSKEM - Na sinocnjem pogovoru o razvoju svojega kraja, ki so ga v okviru turistične tedna pripravili v Crni, so predstavili projekte, ki naj bi v prihodnosti v Crno pripeljale več turistov. Na pogovor so povabili tudi številne Crnjane, ki živijo po Sloveniji, da bi prispevali svoje predloge. Na vabilo se je odzval tudi predsednik državnega zbora mag. Herman Rigelnik. Crnjani si največ obetajo od cestne povezave Crna-Sostanj, uresnitve nacrtu Park Kralja Matjaža in ureditve rudnika v Haleni za turistične namene. Nekaj možnosti pa ima tudi mala obrt. (Z. S.)

Srečanje treh dežel

ZABNICE POD VISARJAMI - Letošnje srečanje treh dežel bo danes, 21. avgusta, ob 10.30 v videmski nadškofiji v Italiji. Letošnja gostiteljica bo župnija Zabnice pod Svetimi Visarjami, ki jo upravljajo slovenski franciskani. Bogoslužje bo vodil videmski nadškof Alfredo Battisi, pri masi pa bosta sodelovala tudi ljubljanski nadškof in slovenski metropolit Alojzij Šuštar ter celovski škof Egon Kapellari. Na srečanju treh dežel bo Slovenijo zastopal cerkveni pevski zbor župnije Vrhnika, ki bo pel tudi med maso. (STA)

KOROŠKA / ZALOŽNIŠTVO**Iskanje novih poti v evropski kulturni prostor**

»Bosanska knjižnica« v Celovcu

ALOIS ANGERER

CELOVEC - Koroski založnik Lojze Wieser je v slovenskem kulturnem domu »Pri Cingelcu« na Trati (občina Borovlje) organiziral srečanje zastopnikov malih založb jugovzhodne Evrope, glavna tema pa je bila njihovo vključevanje v srednjeevropski kulturni prostor.

Po preobratu v komunističnih državah vzhodne Evrope in bivše Jugoslavije so se težave privatnih založb in svobodnih avtorjev v tem prostoru močno povečale. Primanjkuje papirja, drugih osnovnih tehničnih in finančnih sredstev in ne nazadnje možnosti za prodajo. »Literatura je prva skrb naših ljudi«, pravi Emil Stojanov, Pygmalion Press, Plovdiv-Bulgarija. »Če hočemo v Albaniji ponuditi dobro knjigo, jo moramo prodati pod ceno, da si jo lahko kdo privozi«, se pritožuje Adrian Klossi, hote time Albanija-Tirana. Martin Simečka, založba arche-Bratislava, pa se mora boriti proti poplavi českega ctiva na Slovaskem.

»Naloga in želja vseh navzočih je bila, da izdajamo dobro literaturo in obogatimo evropski kulturni prostor z jezikovnimi biseri skoraj neznanih avtorjev, ki se odlikujejo po izredni občutljivosti za socialne in družbene spremembe,« predstavlja Lojze

Wieser svojo pobudo. Prav njegova založba si je priborila določen ugled med kolegi, ker je široko zasnovana in posveča posebno skrb ohranjanju kulturnega ustvarjanja malih narodov.

Konkretno je 10 založb na zborovanju sklenilo:

1. Na podlagi enakopravnega sodelovanja bodo poiskali nove poti za uveljavljanje literature jugovzhodnih narodov.

2. Pripravlja se izdaja »bosanske knjižnice« z namenom, ohranjati ogroženo bosansko duhovnost, ki je primer sožitja različnih verskih, narodnih in kulturnih vrednot. Dragana Tomažević, Sarajevo, ki ji je Wieser pomagal, da je skupaj z možem pobegnila iz Sarajeva, bo vodja knjižnice, njen sedež pa naj bi bil v Celovcu.

3. Zastopnik Frankfurtskega knjižnega sejma, Edgar Kreitz, se je zavzemal za ustanovitev skupnih knjižnih izdaj v več jezikih pod geslom »Edicija Hotel Evropa«, po znanem stiscu evropskih kulturnikov v Sarajevu.

Udeleženci srečanja so tudi razposlali odprto pismo z opisom projektov in prošnjo za podporo na vse vlade, politike, kulturne ustanove in podjetja v Evropi, kajti »narod brez kulture je kot drevo brez vode«.

POLITIČNE POSLEDICE AFERE OROŽJE**Uvod ali finale obračuna na vrhu?**

Težave z dopustom Janeza Drnovška - Nekateri o udbomafiji, drugi o Janševi samovolji

TANJA STARIC

umiriti zogo se pred četrtkovno sejo vlade.

Neznanka je se vedno Janez Drnovšek, ki naj ne bi bil obveščen o tiskovni konferenci Mihe Kozinca, ki pa je - po naših informacijah - medtem seveda že govoril s svojim pravosodnim ministrom. Z malo zlobe bi si Drnovskovo odsotnost lahko razlagali kot zelo pomenljivo znamenje. Ko je bil namreč spomladi predsednik vlade prvič na dopustu, se je zgodilo znamenito Jeglicevo pismo, ki mu je sledila zamenjava Mihe Brejca in afere Vis. Slo naj bi za udbomafijo zaroto, Miho Kozinca so kasneje »pripoznali« kot agenta SDV, predsednik vlade pa naj bi bil »zaveden«. Druga stran je, kot je znano, za »zarotnika« označila Bavcarja in Brejca.

Zelo podobna »kriza interpretacije« se bo očitno ponovila tudi tokrat. Janez Janša v svojem pismu nedvoumno namiguje na »znan in preizkušen scenarij« in na »dihanje udbomafije za ovrtnik«. Omejnja tudi prijatelja Velikega gobarja (trenutno v javnosti krozi nekaj možnih imen te osebe) in s tem posredno kaže na vpletenost Milana Kučana. V javnost je tudi zelo hitro pricurjajala informacija o skrivnostnem sestanku, na katerem naj bi

bilo odločeno, da bo Kozinc javno polemiziral z Janšo, saj naj bi bila zdaj prava priložnost za »dokončni obračun«.

V Liberalno-demokratski stranki so včeraj tovrstne informacije zanikali. Nekaj vodilnih članov stranke naj bi se pred tiskovno konferenco res srečalo s Kozincem (ne pa tudi prenovitelji), vendar naj bi se pravosodni minister sam odločil, da bo »branil neodvisnost sodstva«. Kozinc se je pogovarjal s Kučanom, vendar po tem, ko je bila konferenca že sklicana in ko se je pravosodni minister že odločil, kaj bo povedal. Sicer pa največja stranka res meni, da je sel »Janša predalet« in so zato od predsednika vlade že pred časom zahtevali, naj v zvezi s tem »odločno ukrepa«.

Molk Janeza Drnovška si v političnih krogih razlaga jo na dva načina: ali gre za omahljivost in za napačno oceno »usodnosti trenutka« ali pa za taktičen umik, ker naj bi se potihem strinjal s strategijo »zmanjševanja moči« predsednika republike.

Tako se ni jasno, ali bo v vladi ostal Janša, Kozinc ali kar oba. Odstop pravosodnega ministra so sicer napovedovali že ob konstruktivni nezaupnici; če se bo to zdaj zares zgodilo, je mogoče napovedati odprtje najmanj se ene fronte - tokrat med predsednikom vlade in njegovo stranko.

KRŠČANSKI DEMOKRATI**Afere ne bodo zrušile vlade**

SKD nima vpliva na gospodarsko politiko vlade

LJUBLJANA - »Lojze Peterle ni bil nikoli član zveze komunistov ali sodelavec udbe, kar velja tudi za vse članke izvršnega odbora Slovenskih krščanskih demokratov,« je na začetku včerajšnje redne tiskovne konference izjavil generalni tajnik SKD Edvard Stanic in s tem odgovoril na »nerazumljive ponavljajoče se obtožbe« na racun predsednika stranke in zunanjega ministra. O aferi z orožjem v stranki »se nimajo dokončnega mnenja«, saj se se ni sestala pravna komisija SKD. Lojze Peterle pa je poudaril, da bo stranka vztrajala pri razkritju resnice in pri tem, da krivce do-

letni zaslužena kazen. Ko bo vlada odločala o zahtevi Miha Kozinca (naj se opredeli do polemike med Janezom Janšem in pravosodjem), bodo ministri SKD zahtevali odgovore na »formalna« vprašanja: kdo je kaj odkril, kaj je informacija in kaj odkritje orožja itd. Peterle meni, da se vlada zaradi spora med Kozincem in Janšem ne bo zamenjala, lahko pa to doleti katerega od obeh ministrov. Gre za veliko afero, ki jo je treba razkriti, in če se bo pokazalo, da so bili dosedajni postopki krivični do obrambnega ministra, bo »vlada morala zaščititi ministra Janša«, je dejal Peterle. O

možnosti »izstopa« socialdemokratov iz koalicije je Peterle povedal, da bodo obzalovali, če se bo to zgodilo, da pa to vprašanje za SKD ni »prevladujoči imperativ«. Lojze Peterle je govoril tudi o združevanju na desnici - ljudska stranka na pobudo o združitvi se ni odgovorila, ljudje »na terenu« pa to zahtevajo, saj gre za iste ali podobne volilce ter člane. Krščanski demokrati ne »prerokujejo dolgega življenja« nacionalsocialnemu liberalnemu bloku, sestavljenem iz strank, ki na volitvah niso bile pretirano uspešne. Peterle je povedal, da se je pred volitvami ljudska stranka

Lojze Peterle: Nikoli ni bil član Zveze komunistov ali sodelavec Udbe (Foto: Jože Suhadolnik/TRIO)

KOROŠKA / TISKOVNA KONFERENCA ZVEZE SLOVENSКИH ORGANIZACIJ**Bo narodnostni sosvet konstituiran tudi brez članov Narodnega sveta?**

Izvedeniško mnenje govori o taki možnosti - ZSO predstavila svoje člane

IVAN LUKAN

Predsednik Zveze slovenskih organizacij Marjan Sturm (levo) z novima članoma ZSO v narodnostnem sosvetu Ano Blatnik in podžupanom Jakom Zwitterom. Slika: W. Fritz

nancni podpori slovenskim društvom in ustanovam dosegel tudi predek v bistvenih vprašanjih kot sta to razširitev slovenskih oddaj v ORF ter tudi na področju dvojezičnih vrtec. »Trditve, da se nič ni zgodilo, so absolutno napačne« je poudaril Sturm in navedel, da so v iztekajoči se dobi sosveta bili ustanovljeni dvojezični otroški vrtni oz. skupine v sedmih dvojezičnih občinah.

Tudi glede razširitev slovenskih oddaj obstaja jo izjave vidnih politikov socialdemokratske in ljudske stranke, da bodo

to zahtevali podprli, je me-nil predsednik ZSO.

Kot izredno pomemben faktor v razpravi o pomenu narodnotnega sosveta za slovensko narodnostno skupnost je Sturm navedel integrativno vlogo tega gremija, ker zagotovi slovenskim strukturam pogovorno in tudi pogajalsko bazo z vlado in s strankami.

Po mnenju ZSO je sosvet zato tudi edina resna alternativa k entnični zbornici, ki jo predlagata predvsem Narodni svet koroskih Slovencev in EL, je dejal Sturm.

Glede zahteve Enotne

nih alternativnih modelih, ki bi povečale kvaliteto in učinkovitost stikov z vlado.

Na vprašanje, ali se sosvet lahko konstituirata tudi brez članov NSKS, pa je Sturm citiral izvedeniško mnenje pravnikarja Christofa Herbsta iz leta 1989 z glavno izpovedjo, da se sosvet lahko konstituirata, če je na seji navzočih najmanj enajst od skupaj 16 članov.

Kot smo že poročali, je predsedstvo Narodnega sveta koroskih Slovencev zaenkrat odklonilo imenovanje novih članov sosveta, ker ta gremij »v sedanjosti sestavi nima funkcije«. Predsednik NSKS Grlic je s tem v zvezi napovedal razgovor z zveznim kanclerjem Vranitzkyem s ciljem, da sosvet dobi večjo politično tezo. Od rezultata tega razgovora bo tudi odvisno, ali bo Narodni svet koroskih Slovencev imenoval nove člane za ta gremij, je pred tednom dni na tiskovni konferenci dejal Grlic.

Za obstoj sosveta se je pretekli teden izrekla Cerkev, ki bi rada imela dva člana in ki - prav tako kot Delovna skupnost »Avstrijske narodnosti v SPÖ« - meni, da je sosvet potreben, da pa je treba divgniti učinkovitost tega posvetovalnega organa.

Svoje člane za sosvet so medtem imenovali tudi vse stranke (SPÖ, ÖVP, FPÖ), tako da caka Urad zveznega kanclerja samo se na imena članov NSKS, ki pa je za najavil, da noče »razbiti narodnostni sosvet, marveč mu dati samo večjo politično tezo« (Grlico).

AVSTRIJA / POLITIKA**Število kritikov spornega zakona o tujcih narašča**

Vse večji odpor v vrstah ÖVP

DUNAJ - Razprava o spornem zakonu o bivanju tujcev v Avstriji je ta konec tedna dosegla nov višek, število kritikov zakona pa iz dneva v dan narašča. Po ostri kritiki Zelene alternative, humanitarnih organizacij in Cerkev je vedno več politikov, predvsem iz vrst ljudske stranke, ki prav tako zahtevajo hitro spremembo zakona, ki je stopil v veljavo se-le začetek julija letos.

Za spremembo zakona se je zadaj zavzela tudi govornica ljudske stranke za vprašanja beguncev in integracijo v avstrijskem parlamentu Marlies Flemming. Konkretno je zahtevala, da se iz zakona izvzamejo vsi delavci iz tujine ter njihovi družinski člani, ce so le-ti bili pred 1. julijem letos v rednem delovnem razmerju v Avstriji.

Flemmingova je tudi podprla kritiko svojega klubskega kolega in državnega poslanca Michaela Graffa, ki je kot prvi vidni predstavnik ljudske stranke nov zakon tujcih ostro kritiziral in ga označil za »nečloveški in protustaven«.

Včeraj sta se za takšno spremembo zakona izrekla tudi ministrice za družino Maria Rauch-Kallat ter predsednik dunajske ÖVP Jörg Kallat je v intervjuju menila, da je zakon »nevdzdržen«, Görg se pa se je zavzel za »maksimalno veljavnost« napram tu-

jim državljanom, ki so se naselili v Avstriji.

Vse bolj sporni zakon zagovarjata samo se socialdemokratska stranka na celu z ministrom za notranje zadeve Franzom Lösch-nakom in Haiderjeva svobodnjaska stranka. Medtem ko je restriktivni zakon za Haiderja še vedno prevec liberalen, pri SPÖ očitno ni več nesporen. Tako je socialdemokratska državna poslanka Elisabeth Hlavac včeraj menila, da zakon »ni zelo jase« ter da je treba počakati na poročilo notranjega ministra, preden da se ponovno razpravlja o spremembizakona.

Z naraščanjem kritikov zakona iz vrst ljudske stranke je narasla tudi možnost sklica izredne seje avstrijskega parlamenta, kot je to zahtevala predsednica zelene kluba v parlamentu, Madelaine Petrovic. Poslovodja Zelene alternative pa je včeraj v zvezi z zakonom dejal, da je vlada s svojo politiko napram tujcem povzročila »totalni karambol« in zahteval, da se ne samo »popravi« zakon o bivanju tujcev v Avstriji, marveč tudi vsi ostali zakoni, ki zadevajo tujce v deželi.

Kot smo poročali, bi izvajanje novega zakona o bivanju tujcev v Avstriji ogrozilo bivanje nad 100.000 tujcev v Avstriji, ker ne izpolnjujejo določitve zakona.

Ivan Lukan

VAM PONUJAMO PRILOŽNOST, DA POSTANETE MILIJONARJI

ADRIA AIRWAYS / PROMET

Število letov so v letošnjem letu že podvojili

Glavna naloga podjetja je prodaja odvečnih letal

LJUBLJANA - Slovenski letalski prevoznik Adria Airways se je lani znesel v precej nezavidljivem položaju, ko so tuji Slovenijo se vedno obravnavali kot razmeroma rizično območje in številni mednarodni sporazumi se niso bili podpisani, tako da se je promet bistveno zmanjšal. Letos pa se je promet skoraj podvojil. Kot je poudaril Zvone Ciglic, vodja rednega prometa v Adrii Airwaysu, so v letosnjih sedmih mesecih v primerjavi z enakim obdobjem lani število letov povečali kar za 82 odstotkov, število ur

Adriinih letal v zraku se je povečalo za 57 odstotkov, število potnikov, ki so leteli s slovensko letalsko družbo, pa je naraslo za 61 odstotkov. Tudi obseg tovora so v tem obdobju kar potrojili. Sicer pa je Adria Airways v času po osamosvojitvi Slovenije vzpostavila številne zveze z večjimi evropskimi mesti: dvakrat dnevno Adriina letala povezujejo Ljubljano s Frankfurtom, v München letijo vsak dan, v London in na Dunaj je mogoče leteti štirikrat tedensko, v Moskvo in Rim dvakrat, v Manchester enkrat tedensko, v

Pariz in Split trikrat tedensko, v Tirano leti Adria štirikrat tedensko, z Zürichom pa je vzpostavljena dnevna zveza. Sicer pa Adriina flota šteje trinajst letal, kljub hudi recesiji in veliki ponudbi letal pa so uspeli več kot polovico letal dati v najem v Turcijo, eno letalo je v Tuniziji, dve pa v Angliji. Kar zadeva odprodajo odvečnih letal, bodo zadeve jasnejše oktobra, ko naj bi večino odvečnih letal tudi odprodali. Zvone Ciglic je poudaril, da je zelo uspešna povezava Makedonije z Nemčijo in Svico. Glede odnosov s Hrvaško v letalskem prometu je Ciglic poudaril,

ko oklestiti stroške in se prilagoditi novim razmeram. V hudi mednarodni konkurenci so dobili pomemben posel na Kreti, ki so ga sklenili za leto za dve letali airbus A 320. Tretji airbus so dali v najem v Turcijo, eno letalo je v Tuniziji, dve pa v Angliji. Kar zadeva odprodajo odvečnih letal, bodo zadeve jasnejše oktobra, ko naj bi večino odvečnih letal tudi odprodali. Zvone Ciglic je poudaril, da je zelo uspešna povezava Makedonije z Nemčijo in Svico. Glede odnosov s Hrvaško v letalskem prometu je Ciglic poudaril,

da ustrezni mednarodni sporazum o letalskem prometu med državama še vedno ni podpisan. Nenehne težave nastopajo pri dogovorih o posamičnih poletih, na primer tistih v Split, ki jih je treba stalno (mesečno) podaljševati, zato dolgoročno načrtovanje ni mogoče. Trenutno Adria Airways leti trikrat tedensko v Split, v prejšnjih casih pa so slovenski turisti zelo pogosto uporabljali prav to povezavo za dopustovanje na dalmatinskih otokih. Ciglic je tudi poudaril, da slovenski letalski prevoznik leti pridobiti prodajne pravice na Hrvaškem, saj na primer zdaj lahko prodajajo letalske vozovnice le v lastnih predstavništvih, prodaja prek agencij pa ni dovoljena. Presenetljivo se je povečal promet med Ljubljano in Tirano.

To progo so odprli konec marca, zdaj pa slovenski letalski prevoznik leti v Tirano štirikrat tedensko. Poleg prevoza tako imenovanih »etničnih« potnikov se na teh letalih redno vozijo vozniki tovornjakov, ki jih prepeljejo trajekti na relaciji Koper-Drač. Zvone Ciglic je ob koncu poudaril, da so v Adrii Airwaysu z letošnjim prometom zadovoljni, načrtujejo pa, da bodo do konca leta prepeljali 400 do 450 tisoč potnikov.

Bo Adria Airways uspelo prodati odvečna letala?

POSLEDICE SUŠE

Cenilci so še na terenu

Po prvih ocenah je škoda za več kot 30 mrd tolarjev

IRENA PIRMAN

LJUBLJANA - Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je včeraj slovenski vladi predložilo poročilo o posledicah letosnje suše s predlogom ukrepov za njeno ublažitev. »Podatke o skupni škodi smo zbrali od občin primerjalno na družbeni proizvod. Cenilci škode so seveda se vedno na terenu, ker se suša nadaljuje,« je povedal Janez Ceppljak, svetovalec ministra za kmetijstvo.

»Škoda je največja na krmi, o škodi za trajne nasade in vinoro tito pa bo mogoče govoriti, ko bo prišel čas obiranja.« Ceppljak je se dejal, da nima na voljo podatkov, koliko kmetov se ni dobilo povrnjenih stroškov zaradi posledic lanske suše, bo pa vlada obravnavala poročilo o lanskem in letošnjem suši, torej verjetno tudi zapoznela izplačila. Lani so bila sredstva za sušo v glavnem dodeljena iz sredstev solidarnosti in notranjih rebalansov, od kod pa bo sedaj denar letos, bo vlada odlučala v četrti, ko bo na predlog kmetijskega ministrstva obravnavala poročilo, se prej pa bodo o tem govorili v tork na odboru za gozdarstvo.

»Končne ocene o škodi sicer ne morem dati, ocenjujemo pa, da bo ta

znasala več kot 30 milijard tolarjev. Oceno o škodi bodo podali tudi nekateri drugi vladni sektorji, ki jih je prizadela suša, tako na primer ministrstvo za okolje in prostor o oskrbi z vodo,« je se dejal Ceppljak.

Na Ministrstvu za okolje in prostor so nam povedali, da opravljajo predvsem transfer sredstev iz naslova sistema solidarnosti ob elementarnih nesrečah, ukvarjajo se z verificiranjem škode in koordinacijo finančnih ukrepov. Ocene o škodi so po občinah v teku in se pripravljajo.

Leo Freljih, predsednik Zadrzne zveze Slovenije, dodaja, da je zaradi suše letos na splošno prizadeta vsa Slovenija, največja težava pa se pojavlja pri krmilih. Zadrzna zveza se je takoj lotila odkupa in distribucije krmil (koruze, ječmena, ovs) na tista območja, kjer krmil zaradi suše najbolj primanjkuje, da bi zagotovili čim daljši prehod pri krmi. Ogrožena je tudi oskrba dovezkov, saj zemlje ne bo mogoče preorati in ponovno zasejati, dokler ne bo dežja. Travinje je ogroženo zaradi pomanjkanja zimске talne vlage, manj prizadeta bo samo koruza na globokih tleh.

NOVICE

SPIM v službi gospodarstva

LJUBLJANA - Slovenska podjetniška inovacijska mreža (SPIM) je v Sloveniji organizirala že šest regionalnih predstavitev na podjetniških in inovacijskih sejmih, kjer so inovatorji in inovativne skupine predstavili 72 novih izdelkov, tehnologij in storitev. SPIM se je letos vključila v mednarodno akcijo predstavitev novo razvitih tržnih izdelkov, tehnologij in storitev - SPRINT, ki zavezuje članice, da organizirajo brezplačne predstavitve v zadnjem letu razvitih tržnih novosti na regionalnem in državnem področju. Najboljši izdelki pa romajo na tri velike mednarodne razstave v Budimpešti oziroma Prago, Nürnberg in v Bruselj. Na razstave se lahko prijavijo le inovatorji in inovatorske skupine. Zaključna regionalna razstava bo na kmetijski sejni v Gornji Radgoni, kjer si inovatorji lahko še zadnjic pridobijo pravico do predstavitve svojih novih izdelkov in do uvrstitve v državni in mednarodni promocijski program.(STA)

Brezplačen prevoz z vlakom z obrobja Ljubljane

LJUBLJANA - Slovenske železnice so za konec tega meseca, od 23. do 28. avgusta, pripravile promocijsko akcijo, s katero ponujajo potnikom s postaj oziroma postajališč Zalog, Ljubljana-Polje, Ljubljana-Rakovnik, Skofljica, Brezovica, Vizmarje, Medvode, Litostroj, Brinje in Črnuče brezplačen prevoz z vlakom v Ljubljano in nazaj. Vsi, ki vsakodnevno potujejo po cesti v službo ali v solo, se bodo lahko prepričali, da je potovanje z vlakom lahko prav prijetno, cenejše, večkrat pa tudi hitreje kot vožnja z osebnim avtomobilom.

Ugoden nakup vozovnic

Pred začetkom solskega leta 1993/94 so na Slovenskih železnih pripravili precej novosti za cenejša potovanja z vlakom v solo in na delo. Nakup mesečne dijaške ali študentske vozovnice na podlagi mladinske izkaznice pomeni okoli 40-odstotni prihranek, s to izkaznico pa lahko mladi kupijo tudi tedensko izkaznico za vožnjo z vlaki. Letne vozovnice omogočajo učenecem, študentom in dijakom neomejeno število potovanj v 2. razredu vseh vrst vlakov, izvezeti so le Zeleni vlaki InterCity in vlaki EuroCity. Če letno vozovnico kupijo v enem obroku, plačajo samo osem mesečnih vozovnic namesto dvanajst, lahko pa se odločijo tudi za polletno vozovnico. Dijaki in študenti, ki potujejo največ ob koncu tedna, pa imajo z mladinsko izkaznico za vožnjo z vlaki 30-odstotni popust. Ker bodo cene teh vozovnic 1. septembra višje za deset odstotkov, priporočamo nakup do konca avgusta. Ugodne možnosti za vožnjo na delo z vlakom ponuja tudi nakup tedenskih, mesečnih in letnih delavskih vozovnic. Z nakupom letne vozovnice imajo zaposleni skoraj 50-odstotni popust, kljub povišanju cen železniškega prevoza pa bodo cene teh vozovnic ostale nespremenjene.

RAZPRODAJANJE SLOVENSКИH PODJETIJ

Afere v resnici prikrivajo dramo v gospodarstvu

Za del slovenskega trga je značilen mačizem - Gre za »drogiranoost« s statusnimi simboli

MILAN MEDEN

LJUBLJANA - Zamolke detonacije afer prikrivajo dramo slovenskega gospodarstva.

Vzemimo aktiviran scenarij uničevanja in razprodaje slovenskih podjetij.

Pred nekaj dnevi me je povabil znanec, ki se ukvarja s stečajnimi postopki, naj spremljam sestanek tujega trgovca s slovenskim mesetarjem. Te mikavne priloznosti nisem hotel zamuditi. Tujca je zanimal nakup srednje velikega lju-

storilnost zaposlenih v ljubljanskem podjetju, dobim odgovor, da ga to ne zanima. Namesto delavcev v svojih podjetjih bo odpustil delavce v Sloveniji. Kljub temu bo moral plačevati Sloveniji visoke davke.

Država mora vsaj nekaj casa skrbeti za delavce, ki ostanejo na cesti. Rajši plačamo visoke davke, kot da bi opustili nerealne upravljalke pravice slovenskih delavcev, prileti odgovor.

V normalnih casih bi sel tak primer pred sodisce. Toda zdaj casi niso normalni. Tujec bo ljubljansko podjetje kupil, vendar bo vrgel na pamet na ceno 120 zaposlenih. Za to ima dve možnosti: delavcem mora dokazati, da ne izpolnjujejo delovnih obveznosti. To je zamuden proces. Zato jih bo razglasil za tehnoloski višek. Delavci se ne morejo braniti, ker nimajo kupnine za 51-odstotni upravljaljski delež.

bljanskega podjetja z vpeljano prodajo in servisno mrežo za osebna vozila.

Podjetje je bilo doslej rentabilno. V njem dela 150 delavcev. Čez noc so izgubili pogodbo z dolgoletnim partnerjem. Zato, ker jo je novi ponudnik s pomočjo zvez in denarja storniral. To mu je uspelo, ker so prišli krmilo tujega industrijskega velikanova novi ljudje. Prejšnji so namreč v preiskovalnem priporu zaradi lobiranja politikov in političnih strank.

Na vprašanje, če ve, kakšna je struktura in

To past poznam. V tem primeru gre za komercialni projekt, ki nima družbeno dragocenih in zanimivih ciljev.

Zato ga vprašam, do kdaj se bo splašalo prodajati draga vozila v Sloveniji brez definiranih koristnih ciljev in globalnega marketinga?

Odgovor: »V slabih treh letih se bo prodaja ustavila. Tako kažejo naše analize. Za del slovenskega tržišča je značilen mačizem. Gre za drogiranoost s statusnimi simboli. Vendar nas ne zanimajo vzroki tega pojava. Zanima nas denar. Na primer: v Franciji zaradi

visoke cene ne moreta v promet dva maloserijska bolida, ki nad 6000 obratov motorja rjoveta kot avtomobili za Formulo 1. V Sloveniji je dovolj maco kupcev za takšne igrčke. Poleg tega se Italijani in Francozi

bojijo svojih finančarjev. To pa se ni vse. V Nemčiji stoji 172.000 mercedesov zaradi recesije v ZDA in drugod. Tovarniška cena teh vrnjenih vozil je znizana. Za posamezne modele tudi do 60 odstotkov. Bajni zaslužki. Visoke provizije za krajše garancijske roke na maco tržiščih. Zato ukrepamo hitro. Ljudem je treba pobrati denar. Enako delamo v Ukrajini in Rusiji.«

Zdaj mi je maco efekt jasan, recem. Tri leta boste plačevali davke slovenski državi. Po treh letih se boste preselili drugam. Ali pa se lotili reekspornih poslov. Na primer: slovenska mreža - sibirski les. V treh letih boste več dobili kot plačali. Potrebujete samo logistično podporo kvalitetne mreže. Kaj bo medtem z brezposelnimi delavci v Sloveniji?

To ni naš problem, reče tuji trgovec. Postalni bodo breme davkoplačevalcev. Seveda ima prav.

Takšen je torej eden od mnogih resničnih scenarijev za razprodajo podjetij v Sloveniji. Po ve pa v bistvu to, da sedanja visoka stopnja nezaposlenosti v Sloveniji ni realna.

Marveč nepotrebna.

MEDNARODNI DEVIZNI TRG

Američani so se končno le odzvali

Zaporedne intervencije zveznih rezerv

WASHINGTON - Lawrence Summers, namestnik ameriškega državnega zakladnika za mednarodne zadeve, je v četrti »izrazil zaskrbljenost zaradi naglega naraščanja jena«, ki bi utegnil »upocasniti gospodarsko rast na Japonskem in po vsem svetu«. Ta izjava, ki je pretirala precej neprijeten molk pri opazovanju naraščanja vrednosti japonske valute, je sprožila vrsto zaporednih intervencij ameriških zveznih rezerv, katerih namen je bil zavreti prehitro rast jena. Ameriška zvezna rezerva je tako v četrti na splošno presenečenje »precej agresivno« posegla na denarno tržišče in kupila precejšnjo vsoto dolarjev po tečaju 101,60 jena za dolar, kot so sporočili »cambisti« (veletrgovci z devizami). Zaradi teh intervencij je vrednost dolarja takoj narasla na 103,50 jena in proti večeru se dosegla vrednost 105,80 jena. Namen pose-

ga ameriških denarnih oblasti, ki kar nekaj casa niso dajale vtisa, da se jim mudi, je bil ob siceršnjih številnih intervencijah japonske banke v tem, da so hoteli preprečiti zdrs dolarja pod magično mejo sto jenov, zlasti po objavi podatkov, da je junjski ameriški zunanjetrgovinski primanjkljaj večji od pričakovanega. Ameriški zunanjetrgovinski primanjkljaj se je junija povečal za 44 odstotkov, jen je v primerjavi z dolarjem od začetka letošnjega leta pridobil že 20 odstotkov svoje vrednosti, nekaj tudi zaradi februar-ske izjave ameriškega zakladnika Lloyd Bentsena in aprilske izjave Billa Clintona, ki sta se oba zavzela za zvišanje vrednosti japonske valute, kar naj bi prispevalo k zmanjšanju ameriškega trgovinskega primanjkljaja z Japonsko.

Razmerje jena in dolarja je doseglo nevarno točko, ki bi utegnila sprožiti nadaljnje padanje vrednosti dolarja. Posledica tega bi bila, da bi tuji vlagatelji začeli množično prodajati ameriške vrednostne papirje, kar bi imelo skrajno neugoden vpliv na ameriške obrestne mere. »Je izjavil analitik Elliott Plat. Japonci namreč v precejšnji meri financirajo ameriški proračunski primanjkljaj z odkupom dolgoročnih zakladnih menic od ZDA. Premočna reevalvacija jena nasproti dolarju bi japonska podjetja silila v preseljevanja njihovih tovarn iz ZDA, v države z nižjimi proizvodnimi stroški Fred Bergsten, direktor instituta za Mednarodno gospodarstvo, zagovarja prepričanje, da bi se moral dolar ustaliti pri približno sto jeni, da bi japonska lahko znizala svoje zunanjetrgovinske presežke na manj kot dva odstotka BDP v starih letih, v primerjavi s sedanjimi 3,5 odstotki, kar je tudi uradno objavljeni cilj ameriške administracije. (AFP)

Bo ameriškemu dolarju uspelo prebrzditi sedanjo krizo...

POLJSKA / POPULARNOST BORZE NARAŠČA

Pravi izbruh borznih naročil in rekordni dobički

Posredniki med drugim pripisujejo ta uspeh tudi vse večji navzočnosti podatkov v poljskem tisku

VARSAVA - Varsavska borza je po poletnem zatistju v tem tednu znova doživela pravi izbruh naraščajočih vrednosti in obsega prometa zaradi velikega povpraševanja. Podobno kot dosegajo nove rekorde uveljavljene borze po vsem svetu, saj je wallstreet'ski Dow Jonesov borzni indeks v četrti prvič dosegel 3600 točk, je tudi varsavski indeks WIG poskočil za 14 točk, na 753,6 točke v enem samem tednu, ter svoj tretji in zadnji sestanek v četrti končal pri rekordnih 6005,2 točke. Tedenski promet je dosegel 2,1 milijona zlotov (116 milijonov dolarjev), s čimer je varsavska borza tudi prvič prebila magično mejo 100 milijonov dolarjev. Borzni trgovci med drugim ta uspeh pripisujejo vse večji navzočnosti podatkov v

poljskem tisku, kar prispeva k naraščanju popularnosti varsavske borze. K povečanemu prometu na varsavskem borznem parketu so prispevale tudi julijske napovedi o stiri odstotni gospodarski rasti v letošnjem letu, kakor tudi pred kratkim objavljeni podatki, da se je inflacija julija upocasnila na 1,1 odstotka, medtem ko je bila mesec dni prej še 1,4-odstotna. »Veliko novih vlagateljev pritegnejo naraščajoče vrednosti delnic, skupaj z obljubo o rekordnih dobičkih, ki jih delno podpirajo makroekonomske podatki,« pripoveduje Andrzej Soldek, borzni analitik pri Bank Slaski SA. Vlagatelji so v četrti posredovali kar 26.746 borznih naročil; številka, ki bi se je razveselile tudi uglednejše borzne hiše, zadržuje pod-

predsednik varsavske borze Włodzimierz Magiera. »Približno tri tedne so bile vrednosti delnic in drugih papirjev nespremenjene pri kratkih rekordnih vrednostih, ko pa so začele rasti, so spodbudile trend, za katerega upam, da bo še trajal,« je izjavil Paweł Wielgomas iz borzne hiše PKO SA.

Drugi borzni trgovci pa so se izrazili svojo zaskrbljenost v zvezi z dotokom novega denarja in uvrstitvijo novih delnic, za katere se bojijo, da ne bodo dohajale povpraševanja. »Višje bodo vrednosti, tem globlje in hitreje lahko padejo. Ne vidim možnosti, da bi se sedanji indeks donosov obdržal pri 15 točkah dlje casa,« je izjavil Artur Jurczakowski iz borzne hiše Powszechny Bank Gospodarczy SA. (Reuters)

UKRAJINA / PADEC VREDNOSTI KARBOVANETA

Napovedujejo denarno reformo

Na medbančnem borznem parketu so ustavili prodajo deviz

KIJEV - Vrednost karbovaneta, zacasnega ukrajinskega plačilnega sredstva, je v petih dneh strmoglavila na svojo doslej najnižjo točko. V četrti je bilo tako potrebno odsteti za en ameriški dolar 19.050 karbovanetov, medtem ko je bilo razmerje 13. avgusta se ustaljeno pri 5.970 karbovanetih, kot je sporočilo vodstvo kijevske medbančne borze. Ob odprtju borze v četrti je dolar veljal 10.000 karbovanetov, ob koncu trgovanja pa je bilo zanj potrebno odsteti kar

19.050 karbovanetov, in to zaradi naraščajočega sirjenja govoric o skorajšnji denarni reformi. Prejšnji teden je možnost takšne reforme namreč omenil ukrajinski premier Leonid Kučma ter zagotavljal, da bo ta potekala brez »karkršnihkoli zaplemb ali odvzema prihrankov«. Zaradi vrtoglavega padca vrednosti zacasnih plačilnih bonov, ki so v veljavi že več kot leto dni, in v pričakovanju prave ukrajinske denarne enote so v četrti na medbančnem borznem parketu ustavili tudi

prodajo deviz, ki je sicer prvič potekala brez poseganja ukrajinske centralne banke. Ukrajinski podpredsednik vlade Viktor Penzenik je za rusko agencijo Interfax izjavil, »da je padec vrednosti karbovaneta prava katastrofa za nacionalno gospodarstvo«. Zlasti je bil kritičen do sklepa medbančnega borznega sestanka, ki je prejšnji teden na tecačnici za odkup in prodajo deviz pri banko medpodjetniškem trgovanju določil tečaj za dolar pri 5.970 karbovanetih. (AFP)

MENJALNIŠKI TEČAJI

20. avgusta 1993

menjalnica	Nemška marka (tečaj za 1 DEM)		Avstrijski šiling (tečaj za 1 ATS)		Italijanska lira (tečaj za 100 ITL)	
	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni
A Banka	69,75	70,60	9,60	10,00	6,85	7,55
AMTK Plus Ljubljana	70,20	70,70	9,85	10,00	7,25	7,50
Avtohisa Ljubljana*	69,90	70,30	9,80	9,97	7,20	7,40
Azur	70,00	70,60	9,90	10,04	7,30	7,54
Banka Vipra	70,11	70,49	9,75	9,93	7,33	7,39
Bobr Trzin	70,15	70,40	9,92	10,00	7,20	7,50
Bobr Fuzine	70,15	70,40	9,92	10,00	7,20	7,50
BTC Sezana	69,80	70,50	9,75	9,95	7,20	7,38
BTC Ljubljana	69,80	70,70	9,50	10,00	7,15	7,45
Come 2 us*	70,10	70,45	9,88	10,00	7,25	7,45
Creditanstalt Nova Banka	70,15	70,60	9,85	10,10	7,30	7,60
Dom Kaffe Domžale*	70,00	70,40	9,92	10,00	7,25	7,40
Emona Globtur	69,95	70,90	9,89	10,00	7,23	7,47
Eros Ljubljana*	70,20	70,40	9,90	10,00	7,20	7,35
Eros Kranj*	70,10	70,45	9,90	10,00	7,15	7,40
Eurotours International Lj	70,00	70,70	9,85	9,95	7,20	7,45
Feniks Koper*	69,90	70,60	9,70	10,00	7,15	7,40
Fiba Koper	70,00	70,59	9,70	9,92	7,15	7,39
Fradas Idrija	70,15	71,00	9,75	10,10	7,10	7,40
Golfurist Domžale	69,85	70,40	9,80	10,00	7,10	7,45
Hida	70,30	70,40	9,92	9,98	7,33	7,38
Hipotekarna banka Brežice*	69,95	70,50	9,80	10,00	7,20	7,44
H & P Piran	69,85	70,45	9,75	9,95	7,05	7,40
Hram Rozica Mengeš	70,20	70,40	9,93	10,05	7,25	7,45
Idila Sečovelje*	70,00	70,70	9,75	10,05	7,15	7,49
Ilirika Jesenice	70,20	70,59	9,79	9,87	7,10	7,39
Ilirika Postojna	70,10	70,63	9,75	10,00	7,20	7,39
Ilirika Sezana	70,30	70,59	9,80	9,97	7,30	7,39
Ilirika Slovenj Gradec	70,20	70,59	9,80	9,97	7,30	7,39
Invest Skofja Loka	70,00	70,50	9,90	10,00	7,15	7,47
Klub Slovenijales	70,10	70,40	9,90	10,00	7,25	7,40
Komercialna banka Triglav	69,75	70,75	9,67	10,04	6,75	7,65
Kompas Fintrade	70,25	70,39	9,85	10,05	7,20	7,59
Kompas Hertz Celje*	70,10	70,40	9,89	10,00	7,23	7,40
Kompas Hertz Velenje*	70,00	70,40	9,89	10,00	7,23	7,40
Kompas Hertz Idrija*	70,00	70,40	9,89	10,00	7,23	7,40
Kompas Hertz Tolmin*	70,00	70,40	9,89	10,00	7,23	7,40
Kompas Hertz Novo mesto*	70,00	70,40	9,89	10,00	7,23	7,40
Kompas Hertz Krško*	70,00	70,40	9,89	10,00	7,23	7,40
Kompas Hertz Bled*	70,00	70,40	9,89	10,00	7,23	7,40
Kompas Hertz Nova Gorica*	70,10	70,50	9,89	10,00	7,25	7,40
Kompas Hertz Maribor*	70,00	70,40	9,89	10,00	7,23	7,40
Kompas Holidays	70,15	70,45	9,85	9,97	6,80	7,40
LB Banka Zasavje, Trbovlje	69,90	70,60	9,93	10,03	7,36	7,44
LB d.d. Ljubljana	69,95	71,50	9,89	10,16	7,23	7,54
LB Dolenjska banka NM	70,00	71,10	9,90	10,10	7,35	7,52
LB Kredilna banka MB d.d.**	69,34	70,65	9,85	10,03	7,30	7,66
LB Splošna banka Celje	69,80	70,80	9,60	10,05	7,20	7,50
LB Komercialna banka NG	70,10	71,10	9,79	10,16	7,33	7,44
Libertas*	70,00	70,50	9,74	9,96	7,22	7,45
Madai Nova Gorica*	70,10	70,50	9,83	9,95	7,34	7,40
Ma Vir	70,10	70,50	9,80	10,00	7,20	7,50
Media Ljubljana	70,30	70,70	9,92	10,00	7,30	7,50
Moneta Invest	70,30	70,43	9,93	9,97	7,30	7,43
Niprom I, Niprom II	70,30	70,40	9,91	10,00	7,30	7,40
Otok Bled	69,76	70,46	9,85	9,97	7,20	7,31
Petrol Ljubljana*	70,25	70,40	9,90	9,95	7,20	7,40
Pigal Solkan*	70,15	70,60	9,84	10,05	7,32	7,40
Pigal Kobarič*	70,15	70,60	9,83	10,05	7,32	7,40
Pigal Obutek*	70,15	70,60	9,83	10,05	7,32	7,40
Pigal Diskont*	70,15	70,60	9,83	10,05	7,32	7,40
Pigal Vrhnika*	70,15	70,60	9,83	10,05	7,32	7,40
Poštna banka Slovenije*	68,60	70,46	9,25	9,96	6,92	7,40
Probanka Maribor	69,50	70,50	9,65	10,00	7,23	7,55
PTP Integral Ljubljana	70,15	70,50	9,90	10,00	7,35	7,55
Publikum Ljubljana	70,20	70,29	9,92	9,95	7,32	7,39
Publikum Celje	70,18	70,49	9,90	9,95	7,32	7,45
Publikum Krško	69,70	70,40	9,65	9,90	7,35	7,50
Publikum Maribor	70,05	70,34	9,90	9,95	7,15	7,40
Publikum Metlika	70,10	70,60	9,85	10,00	7,25	7,45
Publikum Mozirje	70,15	70,65	9,85	9,96	7,30	7,43
Publikum Novo Mesto	70,10	70,60	9,85	10,00	7,25	7,45
Publikum Tolmin	70,12	70,48	9,80	9,92	7,25	7,37
Publikum Sevnica	69,90	70,30	9,87	10,00	7,20	7,47
Publikum Sentilj	69,60	70,45	9,75	9,98	7,10	7,32
Publikum Sentjur pri Celju	70,15	70,49	9,80	9,94	7,30	7,42
Publikum Trebnje	70,00	70,62	9,86	9,94	7,35	7,48
Publikum Žalec	70,05	70,45	9,85	9,94	7,30	7,45
Shalaby Koper	70,00	70,40	9,60	9,90	7,20	7,40
Šit - on Ljubljana	70,15	70,50	9,90	10,00	7,30	7,60
Slovenijaturist žel. p. Ljubljana*	70,30	70,65	9,75	10,07	7,00	7,45
Slovenijaturist žel. p. MB*	69,90	70,60	9,80	9,98	6,50	7,20
Slovenska Investicijska Banka	70,15	70,60	9,80	10,20	7,20	7,50
Slov. hran. in pos. Bled	70,10	70,39	9,89	9,95	7,20	7,36
Slov. hran. in pos. Kranj	70,10	70,39	9,89	9,95	7,20	7,36
Slov. hran. in pos. Trzin	70,10	70,39	9,89	9,95	7,20	7,36
SKB Banka d.d. **	70,00	70,15	9,94	9,96	7,35	7,40
Sonce Ljubljana	70,20	70,40	9,90	10,00	7,20	7,46
SZKB d.d.	70,15	70,55	9,87	10,01	7,00	7,52
Tartarus Postojna	69,10	70,59	9,44	10,00	7,05	7,40
Tori	70,20	70,60	9,85	10,10	7,25	7,55
Upimo	70,30	70,45	9,92	9,97	7,33	7,47

Tečaj velja danes: * Zaračunavajo provizijo: **

MENJALNICA HIDA
Pokrita tržnica Ljubljana
MENJAMO TUDI LIRE, DOLARJE, FRANK, KRONE, FUNTE IN GULDNE
VEDNO NA ZALOGI TUDI HRVAŠKI DINARJI
Delovni čas: 7.00 do 19.00 Tel.: 061/126-111, 127-273

BANKA SLOVENIJE

Tečajna lista št. 162 z dne 20. avgusta 1993 — Tečaji veljajo od 21.8.1993 od 00.00 ure dalje

država	šifra	valuta	enota	ZA DEVIZE		
				nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	036	avstr. dolar	1	80,0795	80,3205	80,5615
Avstrija	040	šiling	100	994,0690	997,0602	1000,0514
Belgija	056	frank	100	332,9652	333,9671	334,9690
Kanada	124	dolar	1	89,7118	89,9817	90,2516
Danska	208	krona	100	1717,2891	1722,4565	1727,6239
Finska	246	marka	100	2039,0622	2045,1978	2051,3334
Francija	250	frank	100	2010,0327	2016,0809	2022,1291
Nemčija	280	marka	100	6995,0676	7016,1159	7037,1642
Grčija	300	drahma	100	—	49,9688	50,1187
Irsko	372	funt	1	—	166,0013	166,4993
Italija	380	lira	100	7,4078	7,4301	7,4524
Rep. Hrvaška	385	hrv. dinar	100	—	2,7000	—
Japonska	392	jen	100	112,3058	112,6437	112,9816
Nizozemska	528	gulden	100	6219,3145	6238,0286	6256,7427
Norveška	578	krona	100	1615,8606	1620,7228	1625,5850
Portugalska	620	escudo	100	68,9714	69,1789	69,3864
Švedska	752	krona	100	1478,7573	1483,2069	1487,6565
Švica	756	frank	100	7950,7974	7974,5173	7998,4409
Velika Britanija	826	funt šterling	1	177,5348	178,0690	178,6032
ZDA	840	dolar	1	118,0697	118,4250	118,7803
Evropska Skupnost	955	ECU	1	134,0954	134,4989	134,9024
Španija	995	peseta	100	86,6689	86,9297	87,1905

Opomba: Tečaj hrvatskega dinarja se uporablja za izkazovanje rezultatov iz poslovanja z Republiko Hrvaško, kjer je omenjena valuta plačilno sredstvo.

Cena za vpis v odstotkih in tekoča nominalna vrednost dvodelnih blagajniških zapisov
Banke Slovenije na dan 21. AVGUSTA 1993

št. dni do zapadlosti	veljavni srednji tečaj BS za 1 DEM	cena za vpis v % od nominalne vrednosti (tečaj)			tekoča nominalna vrednost za APOEN (v SIT)			
		(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj	APOEN	(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj
1) BLAGAJNIŠKI ZAPISI, IZPLAČLJIVI 5. OKTOBRA 1993:					1.300,000	678,413	695,783	1.374,196
45		104,3726%	107,9402%	105,7074%	130,000	67,841	69,578	137,420
2) BLAGAJNIŠKI ZAPISI, IZPLAČLJIVI 20. 1. 1994:					1.300,000	664,032	685,803	1.349,835
152		102,1588%	105,5082%	103,8335%	130,000	66,403	68,580	134,984

MENJALNI TEČAJ ZA HRD

20. AVGUST 1993	v SIT za 100 HRD	
menjalnica	nakupni	prodajni
A banka	1,50	2,80
Hida	2,55	2,80
H & P Piran	2,30	3,00
Ilirika Jesenice	2,60	3,08
LB Banka Zasavje, Trbovlje	2,30	3,00
Libertas	2,60	3,20
Moneta Invest	2,50	2,80
Otok Bled	2,37	2,87
Publikum Ljubljana	2,60	2,85
Shalaby Koper	2,00	3,30
Slovenijaturist žel pos. Ljubljana	2,60	3,40

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

20. AVGUST 1993	v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1570,00	1620,00
nemška marka	936,00	956,00
francoski frank	267,00	275,00
holandski gulden	827,00	854,00
belgijski frank	43,80	45,85
funt šterling	2373,00	2433,00
irski šterling	2200,00	2265,00
danska krona	228,00	235,00
grška dramma	6,50	7,25
kanadski dolar	1195,00	1233,00
japonski jen	14,90	15,50
švicarski frank	1060,00	1083,00
avstrijski šiling	132,00	136,00
norveška krona	215,00	222,00
švedska krona	197,00	203,00
portugalski escudo	8,90	9,60
španska peseta	11,30	12,00
avstralski dolar	1067,00	1100,00
madžarski forint	11,00	15,00
slovenski tolar	13,20	13,750
hrvaški dinar	0,20	0,32

TEČAJ TOLARJA V TUJINI

20. AVGUST 1993			
država	banka	nakupni	prodajni
Avstrija	Posojilnica Pliberk	10,00	12,00
Avstrija	Posojilnica Železna Kapla	9,50	10,00
Avstrija	Posojilnica Borovlje	9,25	10,25
Avstrija	Posojilnica Šentjakob	10,00	10,50
Avstrija	Posojilnica Ločilo	9,50	10,40
Italija	Kmečka banka Gorica	13,15	13,65
Italija	Tržaška kreditna banka	13,20	13,75

DEVIZNI TRG BEOGRAD

23. JULIJ 1993			ZA DEVIZE		
država	valuta	enota	nakupni	srednji	prodajni
Avstrija	šiling	100	-	-	-
Francija	frank	100	-	-	-
Nemčija	marka	100	-	-	-
Italija	lira	100	-	-	-
Švica	frank	100	-	-	-
ZDA	dolar	1	-	-	-
V. Britanija	funt	1	-	-	-

SLOVENSKI PROGRAMI

SLOVENIJA 1
10.30 Radovedni Taček: Glava, ponovitev
10.45 Lisica zvitorepka, ponovitev portugalske risanke
11.00 Snorčki, ponovitev 7/11 dela ameriške risane nanizanke
11.25 Otroci sirnega sveta, 8/26 del ameriške dokumentarne nanizanke
11.50 Zmigaj se, športna oddaja za mlade
12.10 Zgodbe iz školjke
13.00 Poročila
13.05 Večerni gost: Aristid Havliček, ponovitev
16.20 Zamolčana leta, ponovitev ameriškega filma, VPS 1620
18.00 TV dnevnik 1
18.10 Brooklynski most, 5/12 del ameriške humoristične nanizanke
18.30 Divji svet živali: Ladijske razbitine, 15. del angleske popularnodnostne serije
19.15 Zrebanje 3 x 3, VPS 1915
19.30 TV dnevnik 2, VPS 1930
20.05 Utrip
20.25 Variete, VPS 2025
21.30 Ljubezen da, ljubezen ne, 14. epizoda ameriške humoristične nanizanke, VPS 2130
21.55 TV dnevnik 3, VPS 2155
22.30 Sova
Smrtonosna sreča, angleški film, VPS 2230
Igrajo: Nicholas Farrel, Philip Davis, harriet Bagnoll, William Gaminara; režija: Barbara Rennie

SLOVENIJA 2
14.00 Video strani
14.10 Kvartet Tartini, B. Smetana: Godalni kvartet v E-molu, ponovitev
Sova, ponovitev
14.45 Shrljivke, 10/12 del ameriške nanizanke
15.50 Ciklus filmov P. De Broca: Nežna policajka, francoski barvni film
17.15 Športna sobota
Svetovno prvenstvo v atletiki, prenos iz Stuttgarta, reporter: Andrej Stare
TV nocoj
20.50 L. Marks - M. Gran: Ljubezen boli, angleška nadaljevan-ka, 1/10
21.40 Homo Turisticus
22.10 Sobotna noč
Bee Gees na turneji 1989, 2. del
00.30 Videonoc
Videostrani

KANAL A
09.00 CMT
10.00 Angel ob moji strani, ponovitev filma
11.40 Teden na borzi, ponovitev oddaje
18.00 Matlock, ponovitev 20. dela ameriške nanizanke 5 x 5
19.25 Karting Portorož, ponovitev posnetka dirke
20.10 Avtotimes
20.40 Matlock, 21. del nadaljevanke, Fotograf
21.35 James Dean, ameriški film
Igrajo: Stephen McHattie, Michael Brandon, Meg Foster, Candy Clark, Dane Clark, Jayne Meadows
23.15 Video grom, glasbena oddaja z Anjo Rupel
00.15 Poročila v angleščini
00.40 Erotična uspavanka
01.00 Zlati dotik, erotični film
02.25 Video strani

KOPER
18.00 Zlata ribica, Neprijetno vprašanje

RAI 1
6.50 Koncert
7.30 Film: Mio figlio professore (dram., It. '46)
9.15 Variete: Il poeta e il contadino
10.15 Film: Frankenstein (srh., '83), nato vreme
12.00 Poletni baletni maraton, vmes (12.30) vesti
13.25 Izzrebanje lota
13.30 Dnevnik in Tri minute
14.00 Film: La stirpe del drago (dram., ZDA 44)
16.55 Variete: Big Box
17.25 Nedeljski evanglij
17.40 Izzrebanje lota
17.45 Dnevnik 1
17.55 Sport: SP v atletiki
19.50 Vreme, dnevnik, sport
20.40 Film: Un tassinaro a New York (kom., It. '87, r.-i. A. Sordi)
22.35 Nan.: A Hitchcock - L'iniziazione
23.00 Dnevnik 1
23.05 Posebnosti dnevnika 1
24.00 Dnevnik in vreme
0.30 Film: L'ultimo valzer (glas., ZDA '78)

RAI 2
7.10 V kraljestvu narave
8.30 Oddaja za najmlajše
9.50 Nan.: Furla
10.15 Film: Niki (dram., ZDA '82), 11.00 vesti
12.10 Variete: Sereno variabile
13.00 Dnevnik in vreme
13.40 Potrebujem te
13.55 Nan.: I ragazzi del Murretto
14.50 Film: I nove di Dryfork City (western)
16.40 Izzrebanje lota
16.45 Ristorante Italia
16.55 Nogomet: Perugia-Genoa (pokal Italije)
18.50 Nan.: Miami Vice
19.35 Vreme, dnevnik, sport
20.20 Variete: Ventientanti
20.40 Nad.: Beautiful
22.30 Film: Sotto il sole di Satana (dram., Fr. '87), vmes (23.15) dnevnik
0.20 Vreme
0.25 Sport: SP v atletiki, boks, kolesarstvo

RAI 3
6.50 Film: Al di là delle tenebre (ZDA '35)
9.00 TG 3 - v kioskih
9.20 Koncert
10.25 Sport: SP v atletiki
12.00 Dnevnik ob 12-ih
12.05 Film: Un americano in vacanza (kom., It. 45)
13.40 Dok.: Pred 20 leti
14.00 Deželne vesti
14.10 Popoldanski dnevnik
14.30 Poje Placido Domingo
16.45 Sport: IP v bezbolu
18.50 Vreme in dnevnik
19.30 Deželne vesti
19.50 SP v atletiki
20.40 Film: Arrivano i Tita- ni (pust., It. '61)
22.40 Dnevnik ob 22.30
22.55 Aktualno: Sottotraccia
23.30 Dok.: Novcento
0.30 Dnevnik in vreme

RETE 4
6.40 Nanizanke
8.45 Nad.: Marilena, 9.40 La ragazza del circo, 10.15 Soledad
10.45 Nan.: Love Boat
11.45 Kviz: Gioco delle coppie, nato nad. Celeste, 13.00 Sentieri
13.30 TG 4 vesti
14.00 Nad.: Sentieri, 14.30 Milagros, 15.30 Quando arriva l'amore
16.00 Aktualno: Affari di cuore
16.30 Kviz: Io, tu e mamma, 17.00 Questo è amore, 17.30 vesti
19.00 TG4 vesti, 19.30 nan. Attenti a quei due
20.30 Nad.: Sentieri
22.30 Nan.: Colombo, vmes (23.30) vesti
1.05 Nocni film

CANALE 5
6.30 Na prvi strani
8.35 Nan. nato (9.35) film Totò cerca pace
11.30 Nan.: Sposati con figli
12.00 Kviz: Si o no (vodi Claudio Lippi)
13.00 Dnevnik TG 5
13.25 Aktualno: Forum
14.00 Film: Lo scapolo (kom., It. '55)
16.00 Otroški variete
18.00 Kviz: OK il prezzo è giusto
19.00 Nan.: Robinsonovi
20.00 Dnevnik TG 5
20.30 Nogomet: Milan-Torino
23.00 Film: Totò terzo uomo ('51, i. Totò, F. Marzi, C. Campanini)
24.00 Nocni dnevnik
0.40 Nan.: Charlie's Angels, Robinsonovi

ITALIA 1
6.30 Otroški variete
9.15 Nanizanke
12.40 Odpri studio
13.00 Otroški variete
13.45 Nan.: Poliziotto a 4 zampe, 14.15 Riptide
15.15 Film: Franco e Ciccio superstars (It. '74)
17.00 Variete: Unomania
17.05 Glasba: TopVenti
17.55 Studio sport
18.00 Nan.: T.J. Hooker, 19.00 Baywatch
20.00 Kviz: Campionissimo (vodi Gerry Scotti)
20.30 Film: Il vento e il leone (pust., ZDA '75, i. S. Connery)
23.00 Film: Tutti possono arricchire tranne i poveri (kom., It. '76, i. E. Montesano)
1.00 Studio sport

TELE 4
Lastne oddaje:
13.30 Kronika in komentar
19.30 Dogodki in odmevi

Koper
15.00 Telenovela
15.50 Trn v srcu, italijanska nadaljevanka, 4. zadnji del
17.10 Folkfest '93, ponovitev
18.00 Otroški program
Zlata ribica, Neprijetno vprašanje
19.00 TV dnevnik
19.25 Verska oddaja: Jutri je nedelja
19.35 Telenovela
20.30 Postar gre v vojno, francoska drama, 1966
igrajo: Charles Aznavour, Daniel Ceccaldi, režija: Claude Bernard-Aubert
22.00 TV dnevnik
22.10 Piranski glasbeni večeri
Salzburger Residenz - Solisten
23.20 Do konca sveta - Ko spregovorijo slike
23.50 Horoskop

Avstrija 1
09.00 Cas v sliki
10.20 Njegova zadnja izdaja, pon. ameriškega filma Ljubljene bogov, nemški film, 1935
15.20 Comedy capers, Dve levi roki z Bobom Dunnom
17.10 Velikih deset, tv lestvica uspešnica
18.00 Cas v sliki
18.30 Umor je napisala, serija
20.15 Moj Leopold, komedija
22.00 Zlata dekleta, am. humoristična naniz.
22.25 Sport, nogomet, SP v lahki atletiki iz Stuttgarta
23.20 Smrt je bila hitrejša, britanska kriminalka, 1991
01.00 Medved in dekle, francoska komedija, 1970
Poročila

Avstrija 2
11.50 Tisoč mojstrov
12.30 SP v lahki atletiki iz Stuttgarta
15.10 Margot Fonteyn, portret primabalerine absolute
17.10 Vedezevalka, 7. zadnji del avstrijske nanizanke
18.00 Sport
19.00 Avstrija danes
20.15 Osemnajst ur do večnosti, britanski triler, 1974
režija: Richard Lester, igra: Omar Sharif
Cas v sliki
23.40 Stevilka sest, Kladio ali nakovalo
00.30 Poročila/Ex Libris
Tisoč mojstrov

Hrvaška 1
08.10 Poročila
08.15 Slika na sliko, pon.
10.00 Poročila
10.05 Življenjski slog, 8. del
10.50 Busove zgodbe, 9. del
12.05 Kavboji, ponovitev ameriškega filma
14.00 Poročila
14.05 Risanke
14.25 Zelite, Milord?, ponovitev 9/12 dela angleške humoristične nanizanke
15.15 Prizma, multinacionalni magazin
18.00 Poročila
18.05 TV izložba: Vladimir Filakovac
18.15 Santa Barbara, 487. del ameriške nadaljevanke
19.00 Na začetku je bila beseda
19.30 Dnevnik 1
20.35 Skrivnostni opazovalec, ameriški barvni film, 1983
22.40 Dnevnik 2
23.15 Slika na sliko
00.15 Polnočni kino
Ubijalec iz Miamijskega, italijansko-ameriški film, 1990
01.50 Sanje brez meja
Pregled TV sporeda

Hrvaška 2
16.45 TV koledar
16.55 Proti toku
17.40 Svetovno prvenstvo v atletiki, prenos iz Stuttgarta
20.50 Crno-belo v barvah: Woodstock, 21.8.1969
V avtobusu, humoristična serija
Iztrebljevalec, ameriški barvni film, 1982; po romanu Do Androids Dera of Electric Sheep Philippa K. Dicka, igra Harrison Ford
00.00 HIT - DEPO
02.30 Horoskop
Pregled tv sporeda

Madžarska
06.23 Dobro jutro
08.15 Verski program za reformatorje
08.25 Za otroke, risanke, igre
11.40 Graditelj cerkva, pon.
12.02 TV Magister, izobraževalna oddaja
14.30 Sosedje, tv roman
15.00 XXL, zabavna glasba
15.30 Otok zakladov, Disneyev film
17.45 Barometer
18.40 Kolo sreče, kviz
19.12 Večerna pravljica
19.30 Dnevnik
20.15 Dallas, Zabava naftnih mogotcev
21.00 Kumara, politična sodelata
21.25 Telesport
23.05 Zadnja beseda, francosko-nemški film
00.35 Dnevnik

RADIO

Slovenija 1

(UKV 88,5; 90,0; 91,8; 92,9; 94,1; 96,4; MHz, od 16.00 SV 918 kHz)

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 19.00, 21.00, 23.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 8.05 Radio plus; 9.35 Turistični napotki; 10.30 Pregled tiska; 11.05 Petkovo srečanje; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.20 Osmrtnice in obvestila; 13.45 iz tujega tiska; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Obvestila; 16.15 Za in proti; 17.05 Studio ob 17-ih; 18.30 Gremo v kino; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Oddaja za pomorščake; 20.30 Slovenecem po svetu; 22.30 Informativna oddaja; 23.05 Literarni nohturno.

Slovenija 2

(UKV 87,8; 92,4; 93,5; 95,3; 96,9; 97,7; 98,9; 99,9; MHz)

6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Jutrarnja kronika; 7.25 Pogled v zvezdno nebo; 8.40 Rekreacija; 9.10 Koncerti prireditelj; 10.40 Poročila; 11.00 Country glasba; 11.35 Obvestila; 11.50 Vreme; 12.00 Opoldne; 12.40 Štajerski val; 14.00 Drobnotice; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.40 Petkova centrifuga; 17.15 Nedeljski izlet; 17.50 Sport; 19.30 Stop pops; 21.45 Radijska igra; 22.20 Radio Student.

Slovenija 3

(UKV 96,5; 101,4; 102,0; 103,9; MHz, od 19.30 88,6; 93,1; 100,3; 100,6; do 16.00 SV 918 kHz)

9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00 Poročila; 8.10 Izobraževalni program; 9.05 Glasbena matineja; 10.05 Izbrana proza; 10.25 Vodomet melodij; 11.05 Igramo in pojemo; 13.05 Glasba; 13.40 Glasbena tradicija; 14.05 Gymnasium; 15.00 Sanson; 16.05 Od uverture do plesa; 16.45 Koncertni solisti; 18.05 Agnes Baltsa; 19.33 Koncert; 21.00 Nokturno; 22.05 Radijska igra; 23.55 Lični utrinek.

Radio Koper (slovenski program)

(SV 549 kHz, UKV 88,5 - 93,8 - 100,3 - 100,6 - 104,3 - 107,6 MHz)

8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30 Poročila; 12.30, 19.00 Dnevnik; 6.00 Glasba, koledar; 6.30 Osmrtnice; 7.00 Kronika; 7.30 Pregled tiska; 7.45 Evergreen; 8.00 Modri val; 8.45 Servisne informacije; 9.45 Modri val na

plazah, vreme; 11.00 Souvenir d'Italy; 11.30 Hladno, toplo, vroče; 12.00 Tropicana; 12.30 Osmrtnice; 13.00 Jagode in podoknice; 13.30 Poročila; 15.00 Glasbeni desert; 15.15 Kaj je novega?; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.35 Na vročem pesku; 16.45 Napovednik; 17.30 Dnevnik, osmrtnice; 18.00 Na vročem pesku, prenos RS.

Radio Koper (italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Pozdrav, almanah; 6.20 Drobci zgodovine; 7.45 Prišlo je poletje; 8.05 Horoskop; 8.35 Popevka tedna; 8.40 Ob pogrnjeni mizi; 8.45 Igrajte z nami; 9.05 Baby radio; 9.15 Hlstra mea; 9.35 Uglajmo skupaj; 9.45 Glasba po izbori; 10.00 Pregled tiska; 10.45 Popotovanja po Istri; 11.00 Randevous; 12.00 Glasbeni desert; 13.00 Glasba po željah; 14.00 Zapoljmo v avgustu; 14.32 Turistične informacije; 14.45 Zvoki diskotek; 16.10 Promocija plošče; 16.20 Prireditelj; 16.35 Boutique Gallus; 16.45 Koncerti in turneje; 17.20 Single tedna; 17.50 Priredbe uspešnic; 18.00 Souvenir d'Italy; 18.45 Sveži folk.

Radio Trst A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Duh časa in čar odrva v spominih J. Bablica; 8.40 Soft music; 9.15 Poti, zanimivosti in lepote naše dežele; 9.40 Potpuri; 10.10 Koncert; 11.30 Odprta knjiga: Vojna in mir (L.N. Tolstoj, prevod V. Levstik, r. M. Prepeluh, 38. del); 11.45 Orkestri; 12.00 Razglednice iz Srednje Amerike; 12.20 Slov. lahka glasba; 12.40 MePZ Lojze Bratuz; 12.50 Orkestri; 13.20 Števerjan '93; 13.30 Potpuri; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Na počitnice, nato Made in Italy; 15.00 Poletni mozai; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Klasični album; W.A. Mozarta; 18.00 Kulturni dogodki; 18.30 Rock zvezde; 19.20 Napovednik.

Radio Opčine

11.30, 15.30, 17.30 Poročila; 10.00 Matineja; 19.00 Mix time; 20.00 Za naše ljude.

Radio Koroška

18.10-19.00 20. Narodopisna oddaja.

IZBOR IZ SATELITOV

MUSIC TELEVISION

08.00 Awake on the Wild Side, American Football Weekend; 11.00 The Big Picture; 13.30 First Look; 14.00 Video, High Summer Weekend; 17.00 Dance; 18.00 The Big Picture; 21.00 Saturday Night Live; 21.30 Sport; 00.00 Video: Festival Weekend; 3.00 Nocni video

SKY ONE

07.00 Car 54, Where are you?; 07.30 Rin Tin Tin; 08.00 Fun Factory; 13.00 Rokoborba; 14.00 Risanke; 15.00 Zablujben v carovnico; 15.30 Facts of Life; 16.00 Risanke; 17.00 The Dukes of Hazard; 18.00 Rokoborba; 19.00 Beverly Hills, 90210; 20.00 The Flash; 21.00 Nerešene skrivnosti; 22.00 Cops; 22.30 Crime International; 23.00 Ameriška rokoborba; 0.00 Stingray

PRO 7

05.05 Serije; 07.30 Fliper, Fliper kot detektiv; 15.45 Napad na Avolo, italijansko-jugoslovanski vojni film, 1970; 19.25 Roseanne; Sanjska poroka; 20.15 Kaj, ti hočeš, ameriški film, 1979; 22.25 Easy Kill, ameriška kriminalka, 1989; 01.25 V peklju, ameriška kriminalka, 1973

PREMIERE

07.00 Romeo; 13.15 Mini modeli; 13.45 Love Kills, ameriški triler, 1991; 17.30 Run, ameriški akcijski film, 1991; 20.15 Če govoris o hudici, italijanska akcijska komedija, 1991; 21.25 Prevaran; 00.15 Hardcover, ameriški film 1988; 01.45 Igre z ognjem, ameriški erotični film, 1991; 03.20 Peleški pomanjkanje, britanski film, 1971

EUROSPORT

08.30 Aerobika; 09.00 SP v atletiki, vrhnici iz Stuttgarta; 10.00 MotoSport International, tedenski magazin; 11.00 SP v kolesarstvu; 13.00 SP v atletiki; 15.00 Tenis; 17.00 Golf, prenos odprtega prvenstva Anglije iz Warwickshira; 19.00 SP v kolesarstvu, 20.00 Tenis; 22.00 SP v atletiki

3SAT

17.25 Ogenj in vihar, indijski zgodovinski film, 1952

SAT 1

06.00 Nogomet; 07.30 Za otroke, risanke; 13.30 Zgodilo se je ponoči, ameriški glasbeni film, 1955; 15.15 Nore počitnice, angleška komedija, 1972; 20.15 Razkiano srce, komedija; 22.00 Enajst dni in enajst noči, italijanski erotični film, 1986; 00.30 Pozdravi iz usnjenih hlač, nemški mehi pomic, 1974

RTL

08.15 Risanke in ponovitev serij; 22.00 Napad velikanskega polka, ameriška zgodovinka, 1975

SUPER CHANNEL

20.10 Grati Guy, ameriški film, 1939

SKY MOVIES PLUS

15.00 Frankenstein: The College Years; 21.00 The Long Way Home; 00.55 Myriam, ameriški film; 02.30 Graveyard Shift, film; 04.45 Hoodwinked, ameriški triler, 1990

TV SLOVENIJA 1 / V SOVI OB 22.30

Sreča in pohlep prikličeta nesrečo

Smrtonosna sreča režiserke Barbare Rennie

Scenarij za film Smrtonosna sreča (Dead Lucky) je napisala znana pisateljica Ruth Rendel po lastnem trilerkem romanu Jezero mrakobnosti, ki je zelo priljubljen pri bralcih kriminalistično trilerkega žanra. Smrtonosna sreča, delo dveh avtoric, je tipično angleška kriminalistična shriljivka, ki je za razliko od ameriških, precej zapletena in zahteva kar dobršno mero gledalceve pozornosti. Vnasprotnem primeru mu utegnejo nekatere pomembne informacije, skrite v podrobnostih, uiti in se lahko, zaradi tega v filmu izgubi.

Zgodba je zaplet med dveh prijateljema, ki se po dol-

gih letih srečata in ob pijaci obujata spomine na svoje otrostvo. Ko se spominjata svojih mladostnih vragolij, ju tudi presine misel, da bi skupaj igrala sportno napoved. Morda pa bosta skupaj imela kaj več sreče. In res jo imata. Vendar prav sreča je hkrati tudi vzrok nes

JUTRI

Pisalo se je leto
1940Umor
Tročkega

Lev Trocki, izgnani boljševik, je bil 21. avgusta 1940 umorjen v Ciudad Mexicu z alpinističnim cepinom. Javnost je menila, da je morilec Ramon Mercader očitno izpolnil Stalinov ukaz. Dan po umoru je Slovenec za strani 3 članek s podnaslovom Zadnji od stare Ljeningove garde zrtev Kominterne koncal z mislijo: »... Trocky je ostal čisti komunist, brez vsakega narodnostnega cuta in brez kompromisov. Ko je v Sovjetski Rusiji nastopila doba stalinizma in z njo komunistični imperializem, je bil Trocky izgnan in se je kot tavajoci Jud mudil nekaj časa v izgnanstvu ob Crnem morju, dokler ni moral bezati ... Hotel je zaceti protigibanja pod imenom trockizem. Imel je le delne uspehe. Toda Kominterna ne trpi opozicije in ga je doseгла tudi v daljni Mehiki. Tako je kača boljševiske revolucije pojedla sama svojo glavo.«

PREBLISK
Dober golaz
je vaznejši kot
revolucija.
S. N. Hruscov

TEOLOGIJA / EUGEN DREWERMANN: DOGME NISO VEČ V DUHU ČASA

Stvarni kontestator

Čas je, pravi nemški teolog, da se vatikanska hierarhija odreče svoji senilnosti, da sprejme željo večine ljudi in jih osvobodi verovanja pod pritiskom strahu

MIRO KOCIAN

Vatikan je cedalje bolj zaskrbljen zaradi »disidenta« politike, ki jo v Nemčiji vodi teolog Eugen Drewermann; ze pred casom so ga vati-kanski forumi suspendirali »a divinis«, toda odlej se je njegova dejavnost zacela se stopnjevati; marsikje ga imajo za novega Martina Lutra, kar pa teolog v bistvu odklanja, ces da imajo tudi protestanti svoje hibe. Drewermannov primer je izraz »duhovnih« stisk, v katerih se je zaslala katoliska cerkev v Nemčiji; v nekaterih verskih krogih ga imajo za »razbijaca«, niso pa redki tisti, ki menijo, da teolog se kako upravičeno opozarja, da je zlasti katoliska cerkev prezrta glavne clovekove »prvine«, ki bi jih morala religija upostevati. Odpadniski duhovnik je pred kratkim objavil knjigo z naslovom Semenišniki, psihogram nekega ideala. Knjiga je izšla se v Franciji, v tisku pa je tudi v Italiji; v njej Drewermann razgalja svoje poglede, pri čemer pa trdi, da se zaveda, »da bo zrtev najhujših obtozb«, vendar to ne bo vplivalo na njegova stališca; ravna pa tudi nasprotno kot katoliski disident v Nemčiji Hans Küng, ki se zapira vase in stike z javnostjo v glavnem odklanja. Drewermannu pa javnost ugaja, ces da je prav stik z njo potrditev veljavnosti njegovih idej.

Moz je napisal ze vec kot 30 knjig, kot duhovnik, a tudi in kot psihooanalitik. Tudi v zadnji publikaciji naglasa,

da je kakor mnogi drugi pričakoval, da bo drugi vati-kanski koncil prinesel zasuk v pogledih katoliske cerkve, »vendar pa rezultati ne ustrezajo napovedim« niti v najmanjši meri. Katoliska cerkev gre zal svojo pot, ki je konservativna in ne uposteva niti verskih naukov niti izročil, se manj pa najnovejših razvojnih silnic. Dolga leta, pojasnjuje Drewermann, je prevladovalo mnenje, da gre pripisati uspehe katoliske cerkve njeni »monopolističnosti«; novejši izsledki pa vse bolj opozarjajo, da je to stališče zgrešeno in da katoliska cerkev »izgublja« teren tako pri verujočih na svetu kakor pri katoliskih vernikih. Teolog je neizprosno; kategorično trdi, da vodi katolisko cerkev »oblastniski sistem«, ki ni-ma prav nobene zveze s Kristusovim naukom; nemara gre za »ekskluzivno oblast«, ki si jo je cerkev prisvojila z razpadom rimskega imperija. Temeljna vrzel v pogledih katoliske cerkve je v tem, da noče sprejeti teze, »da nihče ni nezmotljiv« (kakor je poudarjal Kristus). Omembe vredno je tudi, da Kristus Petru ni zaupal naloge sirjenja katoliske vere na zemlji, marveč so si to pozneje izmislili (in na svojo roko vrnili v katolisko literaturo) nekateri teologi. Posledica je, da se med verniki v Nemčiji siri veliko razočaranje; samo se kaksnih 25 odstotkov jih veruje v posmrtno življenje. Tukaj je v

zadnjih petnajstih letih brčas polovica vernikov zapustila katolisko cerkev, ta pa se »teolosko« noče premakniti. Drewermann sviri, da je največja težava v vztrajnem podpiranju dogmatizma; se pravi, da si cerkev v bistvu lasti pravico do urejanja »vsega«, do tega, da odloca, kaj je prav in kaj ni, kaj je dobro in kaj zlo, naposled pa tudi, kaj je povedano in kaj ne.

Kristus nemara nikoli ni govoril »dogmatično«, nikoli pa se tudi ni ogreval za

dogmatične formule; cerkvena hierarhija je zal oblikovala »nove resnice«, ki pa so plod »institucij« in zato dvomljive. Njihov najnovejši rezultat je novi katoliski katekizem, ki ga Drewermann ocenjuje kot »katastrofo«. Kristus, pojasnjuje nemški teolog, ni umrl, da bi nas odrešil grehov, marveč »raznih oblik prisile«, ki smo ji nenehno podvrženi. Skratka, po Drewermannu naj bi bila najvisja katoliska hierarhija kriva, da si vera ne more več

uspešno utirati poti med ljudmi. Baje je ena najbolj nesprejemljivih rešitev »celibat«; življenjsko izkustvo ga totalno odklanja, toda katoliska cerkev vztraja pri svojem. V Združenih državah je na stotine duhovnikov zrtev pedofilije. Samo lani je ameriška skofovska konferenca prejela nad 400 prijav o duhovnikih, ki se niso znali upreti posvetnim skušnjavam (ali pa naračnim normam, kakor sodi nemški teolog). Dejstvo je, meni Drewermann, da v rimskokatoliski cerkvi niso potrebne zgolj reforme, marveč da jo je treba v bistvu

zgraditi na novo. Potrebno bo odpraviti večino dosedanjih struktur, revidirati dogme, v bistvu pa oblikovati »novo doktrino, ki naj bo v duhu stvarnosti, ki jo živimo«. Toda glavna naloga »sodobne cerkve« naj bi bila odpoved dogmam. Cas je, pravi nemški teolog, da se vatikanska hierarhija odreče svoji senilnosti in sprejme željo večine ljudi, da bi jih osvobodili strahu, in spremeni stališče o zmotljivosti papeza. Hkrati ljudje cutijo potrebo po »preprostejšem izražanju«, saj sedanje terminologije večina vernikov ne razume. Bistveno je, zatrjuje Drewermann, da obstaja eno »razodetje«, a brez dogem. Zacenja pa biti, pravi, dobesedno absurdno, da katoliska hierarhija ne omogoča ženskam opravljanja duhovniških funkcij. Celibat je na antipod civilizacijskih norm, ob katerih bi se konec koncev morala zamisliti tudi cerkev. Katoliska cerkev je po Drewermannovem mnenju »na poti navzdol«, ta pa se je zacela tedaj, ko so ljudje zaceli spoznavati, »da je clovek clovek in svoboda svoboda«. Pritisk in strah ne moreta biti vec vodilo katoliske cerkve. Toda Drewermann ima pripombe tudi na racun protestantske cerkve, ceprav je ta po njegovem »sodobnejša, čistejša in perspektivnejša«. Pri vseh cerkvah pa je poglavitno, da se otresejo dogem, ki jih ljudje ze zaradi clovekovega razvoja zmeraj manj tolerirajo.

Foto: José Ortiz-Echagüe, Obraz sv. Roka

S P O T I P O S L O V E N I J I

LONI KOS

Še danes so v
ljudeh bleščeče
kapljice (2)

Idrijska tekočina v sijoči snovi zgodovine
- Živo srebro so pridobivali že pred petsto leti - Čipke niso samo na nočnem nebu
- Spomini, ki nikoli ne potonejo

Celo cedadski plemici, ki so bili zemljski gospodi na idrijskih tleh, so začeli kopati jame in rove, ter iskali oziroma lovili živosrebrno tekočino.

Le španski rudnik živega srebra v Almadenu je starejši od idrijskega, saj so ga izkoriščali že stari Grki in Rimljani. V idrijskem rudniku so živo srebro dobili iz cinabarita, ki so ga morali zgati in kot samorodno živo srebro.

Zivo srebro je potovalo v Benetke, pa na Avstrijsko, Nemsko, v Holandijo, Spanijo in celo v južnoameriške rudnike zlata in srebra, kjer so ga uporabljali za amalgamiranje zlata in srebra.

Tako kot je v vse kraje sveta šla idrijska svetilkajoca kapljica, je zaslovela tudi idrijska cipka, ki je lepša od nočne cipke, ozvezdja na nebu. Prvo obdobje evropskega cipkarstva je nekeje sočasno z odkritjem živosrebrne rude na Idriji-

skem. Ze prve cipke, so prinasale zaslužek. Kajti zenske, ki so izgubile službo pri pomožnih rudniških delih, so začele klekljati in cipke zamenjavale za živez, ki so ga v Idrijo prinasali podezelski kramarji. Danes je idrijska cipka del življenja, ki na svoji pajčevini nasti belini kristalizira živosrebrne odtenke izkušenih klekljaric.

Ze za časa Marije Tezije, je imela Idrija še en sloves. V najstarejšem slovenskem rudarskem kraju so namreč nekoc sloveli kot imetniki ene najboljših osnovnih sol na Kranjskem. Idrijska realka, ki je imela status srednje sole, je gimnazijam odvzela monopolni položaj edine srednje izobraževalne ustanove.

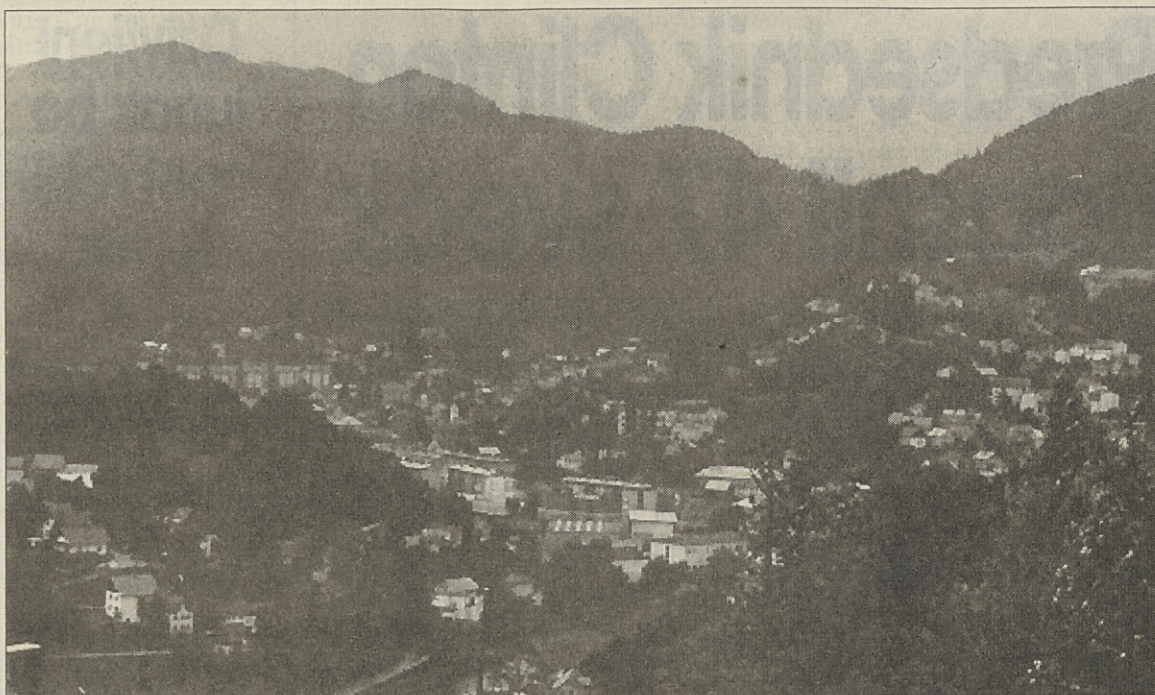
Idrijska realka je bila ustanova vseslovenskega značaja, njeni pedagogi pa so bili priznani strokovnjaki, znanstveniki, umetniki in politiki njene dobe.

In kaj pravi na ves ta

idrijski čas rudar Ivan, Janez Johan, kot se je sam imenoval in ki je dolgo let delal v rudniku živega srebra?

»Bili so nemogoci pogoji. Na sebi si imel samo hlače. Temperatura v jami je bila nad 35 stopin celzija, kladivo, zelenzna spica, vrtnalni stroj... Izgubil sem vse zobe. Pojedlo mi jih je živo srebro. Zdravnik je opazil živo srebro celo v moji vodi in blatu. Se danes mislim, da ga imam v sebi. Sem pač del Idrije ali pa če hočete idrijskega konca. Saj živim malo odmaknjeno od same Idrije. Ko gledam skozi prehojeno pot, moram reči, da sem rudniku veliko dal in tudi pustil. Danes pa ga zapiramo. Kot večnost bo ostal vsem rodovom spomenik, ki je v lepoti idrijskega muzeja. Nosi samo cipke tako lepe kot večerne zvezde na nebu, včasih so celo minerali mehkejši od najbolj razneženega srca.«

(Konec)

Idrija leži v zlati posodi zelenja ...

Celo filmsko gledališče so imeli (Obe fotografiji: Loni Kos)

NOVICE

Funkcionalna električna
stimulacija

LJUBLJANA - V Cankarjevem domu bo od 23. do 26. avgusta 1993 potekala mednarodna konferenca z naslovom Funkcionalna električna stimulacija (-FES), ki jo pripravljajo Univerzitetni zavod za rehabilitacijo invalidov, Klinični center, Slovensko združenje za medicinski in biološki inženiring, Institut Jozef Stefan, Fakulteta za elektrotehniko in računalništvo, Slovenska akademija znanosti in umetnosti ter Ministrstvo za znanost in tehnologijo. Glavni temi na konferenci bosta: električna stimulacija za pomoč pri gibanju ohromelih bolnikov in električna stimulacija pri obnovi tkiva. Namen konference je torej pregled najnovejših dosežkov in izmenjava izkušenj pri raziskavah in razvoju novih generacij sistemov FES ter klinične aplikacije. Udeležili se je bodo vrhunski strokovnjaki vseh vodilnih centrov po svetu na tem področju. Organizatorji pa so k sodelovanju povabili tudi fizioterapevte iz vse Slovenije. Hkrati s konferenco bo potekal še enodnevni seminar na Univerzitetnem zavodu za rehabilitacijo invalidov v Ljubljani, 27. avgusta pa bosta v Portorožu okrogla miza z naslovom FES za tretje tisočletje in ustanovni sestanek Mednarodnega združenja za funkcionalno električno stimulacijo. (MZT)

Dvolični genetski morilec

BOLOGNA - Začne se z dolгими nočmi vztrajne, neozdravljive nespečnosti. Sledijo halucinacije, pešanje spomina in tudi fizični simptomi: ceznerno znojenje, visoka vročina, pospešeni utrip, nenadni krči. »Oboleni ne trpi samo za nespečnostjo, temveč je pri njem ves čas opaziti izrazita znamenja budnosti,« pojasnjuje patolog Pierluigi Gambetti, ki je na Univerzi v Bologni s kolegom Eliom Lugaesijem leta 1986 odkril obolenje, imenovano »fatalna družinska nespečnost«. Prej kot v enem letu je vsega konec, in to vselej enako: omamljenost, koma, smrt. Bolezen ne prizanaša nobenemu spolu, najpogosteje pa se razvije po petdesetem letu. Na srečo je zelo redka: odkrili so jo v petih družinah (15 članov), se tri pa opazujejo. Gambetti je z ameriškim raziskovalcem Robertom Petersenom odkril, da je za smrtno nespečnost kriva mutacija točke kodon 178 na genu za prionsko beljakovino (kodon je niz treh nukleotidov DNK, ki v veriigi beljakovin kodirajo aminokislino). Hkrati je Lev Goldfarb s kolegi na ameriskem Nacionalnem institutu za zdravje ugotovil, da je mutacija na kodonu 178 tudi povzročiteljica Creutzfeldt-Jakobove bolezni. Posledica je popolna sprememba beljakovinske sestave in nazadnje genetsko obolenje. Gambetti in Goldfarb sta med iskanjem odgovora na vprašanje, zakaj imata dve različni smrtni genetski obolenji enak vzrok, odkrila v istem genu tudi neko spremembo v kodonu 129. Pri tistih ljudeh, pri katerih je vržen iz tira tudi kodon 178, je od nje odvisno, ali bodo zboleli za nespečnostjo ali Creutzfeldt-Jakobovo boleznijo. Ta »neznatna« razlika torej privede do različnih shem možganskih poškodb, na žalost pa do enakega konca.

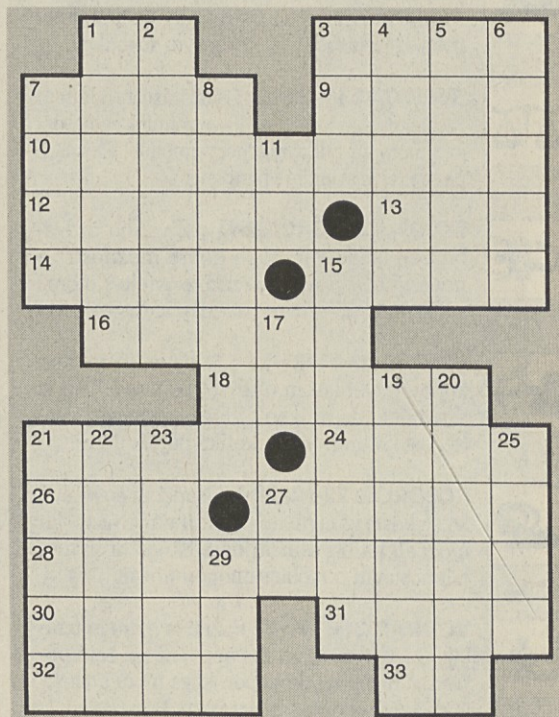
KRIZANKA

Vodoravno:

1. zacetnici ruskega gledališkega igralca Mejerholda, 3. pritisk, 7. pokrajina na zahodu Slovenije, 9. preprost plug, 10. kdor z dejanji in misljenjem kaže svojo narodno pripadnost, 12. hunski vojskovodja, imenovan bic bozji, 13. konec sukanca, 14. večja slika na platnu, 15. medena rosa, 16. naslov več filmov s Sylvestrom Stallonejem in glavni vlo-gi, 18. ime ameriskega pesnika Pounda, 21. ime ameriskega filmskega igralca Sharifa, 24. ubozec, 26. stalno bivalisce, 27. buca, tikva, 28. idealnost, vrhunskost, 30. grški bog vojne, 31. kraj nasproti Blance pri Brestanici, 32. voz s plohom, 33. pritr-dilnica.

Navpično:

1. golman, 2. urejeno privezovalisce za jadrnice in jahte, 3. rastlinska bodica, 4. ulično glasbilo, 5. ime francoskega filmskega igralca Delona, 6. brezalkoholna pijaca, 7. rudar, 8. naprava za merjenje vsebnosti soli, 11. zacetnici ameriskega filmskega komika Aykroyda, 15. lastnost modre barve, 17. zacetnici slovenskega pisatelja Zupancica, 19. najboljši športni dosezek, 20. zbirka starih perzijskih mitov in legend, 21. odlagalisce neuporabnih snovi, 22. ameriška filmska igralka (Demi), 23. enota električnega toka, imenovana po francoskem matematiku in fiziku, 25. vozilo na starih kolesih, 27. kemijski znak za talij, 29. nadležna zuzelka.

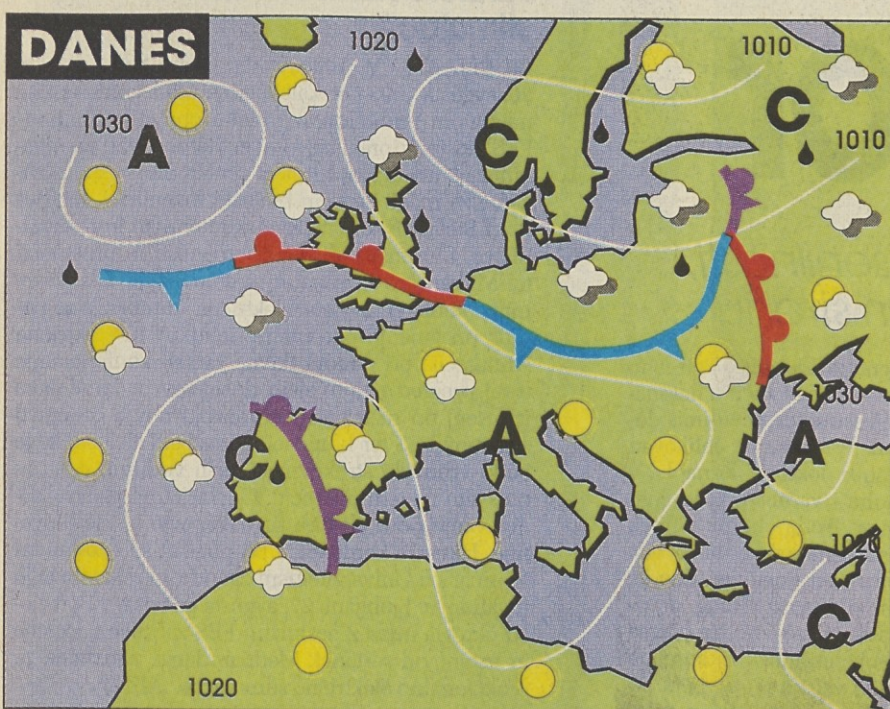

Vodoravno: VM, tlak, Kras, ralo, narodnjak, Ahla, tikey, popolnost, Ares, Avro, dera, da.

REŠITVE

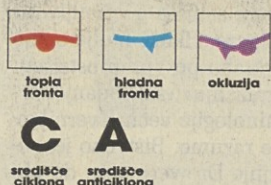

EVROPA / SONČNO, NA SEVERU HLADNEJE

Vremenska slika

Nad srednjo Evropo in Sredozemljem je območje visokega zračnega pritiska. S severozahodnimi vetrovi v višinah doteke nad naše kraje toplel zrak.

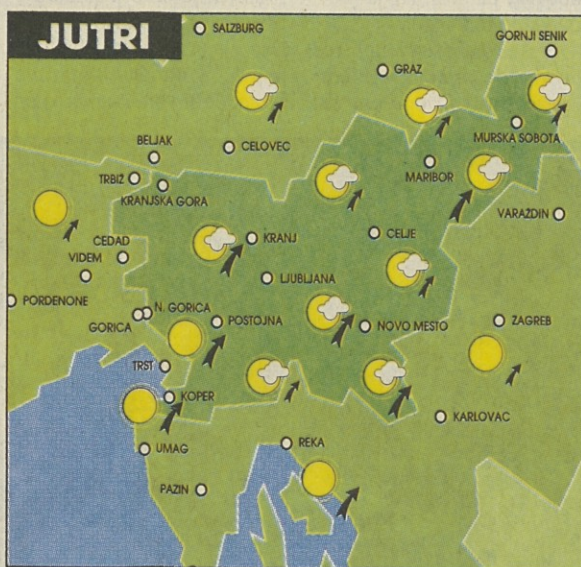
ALPE JADRAN / PRETEŽNO JASNO

OBLACNOST	DEŽ/SNEG mm na dan
 pod 10%	 pod 5
 10-30%	 5-10
 30-50%	 10-30
 50-80%	 30-60
 nad 80%	 nad 60
VETER	NEVIHTE
 5-10 m/s	
 nad 10 m/s	
	MEGLA

Slovenija: Pretežno jasno bo. Najnižje jutranje temperature bodo od 10 do 16, ob morju 18, najvišje dneve od 27 do 33°C.

Sosednje pokrajine: Tudi v sosednjih pokrajinah bo sončno in vroče.

V Sloveniji
V nedeljo bo sončno in vroče, pihal bo jugozahodni veter.

Obleti
V ponedeljek bo delno jasno, popoldne bodo krajevne nevihte. Se bo vetrovno.

RAZMERE NA CESTAH V SLOVENIJI
Promet v notranjosti in na mejnih prehodih poteka tekoče in brez zastojev.

VREME V MINULEM TEDNU

Vročina

JANEZ MARKOSEK

Pogosta tema pogovorov v letošnjem letu je suša, poleti se ji je pridružila še vročina. Tudi v minulem tednu je bilo vroče, v začetku tedna so se najvišje dnevne temperature po nižinah povsod dvignile nad 30 stopinj, v notranjosti Primorske celo do 36 stopinj. V torek zvečer je ob prehodu nevihtne fronte ponekod padlo nekaj dežja, tam, kjer je dež najbolj potreben, pa so tudi tokrat zaman gledali v nebo. Po prehodu fronte se je malo osvežilo, proti koncu tedna pa je v višinah nad Slovenijo in okolico spet pričel postopno pritekati toplejši zrak in dnevne temperature so se pričele dvigovati.

Glede na arhivske podatke iz minulih let se lahko obdobja izjemno vročega vremena pojavljajo od zadnje tretjine junija do konca avgusta. Statistično gledano lahko vsako leto v Ljubljani pričakujemo od 6 do 15 dni s temperaturo nad 30 stopinj, najpogostejše so najvišje dnevne temperature v takih dneh v intervalu od 30 do 34 stopinj. Izjemno redka so poletja, ko se temperatu-

ra v Ljubljani niti enkrat ne dvigne nad 30 stopinj. Taki sta bili poletji 1926 in 1978. Poletja z izjemno visokimi temperaturami v Sloveniji so bila v tem stoletju naslednja: 1905, 1935, 1939, 1950, 1957, 1968, 1971, 1983, 1988 in 1992. V večini krajev smo doslej najvišje temperature izmerili v poletjih 1935, 1939, 1950, 1952 in 1957. Kljub temu da lani niso izmerili absolutno najvišjih temperatur, je lansko poletje izjemno po trajanju obdo-

bja vročega vremena. S kratkotrajnimi osvežitvami je trajalo od druge polovice julija do konca avgusta. V več krajih smo lani izmerili doslej najvišjo avgustovsko temperaturo zraka.

V spodnji tabeli je navedenih 16 krajev z dnevnim izmerjeno najvišjo temperaturo.

V svetu so doslej najvišjo temperaturo zraka v senci izmerili v Libiji v kraju El Aziz. Namerili so kar 58 stopinj, tri desetinke manj pa v Dolini smrti (Death Valley) v Kaliforniji.

Tabela:
Najvišja temperatura zraka v posameznih krajih

kraj	temperatura	dan
1. Krško	40.7	5. 7. 1952
2. Radovica	40.5	28. 6. 1935
3. Murska Sobota	39.8	5. 7. 1950
4. Solkan	39.6	6. 7. 1957
5. Celje	39.4	5. 7. 1950
6. Maribor	39.2	7. 7. 1957
7. Ljubljana	38.8	6. 7. 1950
Sempeter	38.8	6. 7. 1957
9. Tolmin	38.5	6. 7. 1957
10. Loče	38.4	7. 7. 1957
11. Kočevje	38.3	22. 7. 1939
12. Lasko	38.2	28. 6. 1935
Novo mesto	38.2	5. 7. 1950
14. Sodražica	38.1	7. 7. 1957
15. Cernomelj	38.0	6. 7. 1950
Kredarica	21.6	27. 7. 1983

TEMPERATURE ALPE JADRAN včeraj ob 7. in ob 13. uri	TEMPERATURE PO EVROPI včeraj ob 8. in ob 14. uri
LJUBLJANA..... 17/27	HELSINKI..... 11/16
TRST..... 24/-	STOCKHOLM..... 9/19
CELOVEC..... 16/24	KØBENHAVN..... 12/19
BRNIK..... 13/26	MOSKVA..... 11/18
MARIBOR..... 17/27	BERLIN..... 12/20
CELJE..... 14/27	VARSAVA..... 7/19
NOVO MESTO..... 16/29	LONDON..... 15/26
NOVA GORICA..... 19/31	AMSTERDAM..... 13/22
MUR. SOBOTA..... 15/27	BRUSELJ..... 14/23
PORTOROŽ..... 20/30	PARIZ..... 12/28
POSTOJNA..... 17/28	DUNAJ..... 11/26
ILIRSKA BISTRICA..... 13/29	MÜNCHEN..... -/-
KOČEVJE..... 14/27	ZÜRICH..... 13/28
CRNOMELJ..... 15/27	ZENEVA..... 14/31
SLOV. GRADEC..... 13/25	RIM..... 20/30
BOVEC..... -/-	MILAN..... 20/31
RATEČE..... 11/24	BEOGRAD..... 13/29
VOGEL..... 12/-	BARCELONA..... 20/32
KREDARICA..... 7/9	ISTAMBUL..... 20/29
VIDEM..... -/-	MADRID..... 21/39
GRADEC..... 15/25	LIZBONA..... 21/31
MONOSTER..... 14/27	ATENE..... 22/33
ZAGREB..... 18/28	TUNIS..... 20/34
REKA..... 25/31	MALTA..... 22/34
	KAIRO..... 23/-1

DOLŽINA DNEVA
Sonce bo danes vzšlo ob 06.08 in zšlo ob 20.00. Dan bo dolg 13 ur in 52 minut. Luna bo vzšla ob 10.50 in zšla ob 21.32.
SETVENI KOLEDAR
Luna je v znamenju Tehnice, elementu zraka. Se lahko potaknete sadike pelargonij in brsljink.
TEMPERATURE JEZER, REK IN MORJA
Ježera: Blejsko 24°C, Bohinjsko 23°C.
Jadransko morje: Koper 25,0°C, Trst NP, Gradec NP, Crikvenica NP, Pulj NP, Lošinj NP, Split 23,5°C, Hvar 22,1°C, Vis 25,1°C, Reka NP.
Reke: Mura (G. Radgona) 17,8°C, Sava (Radovljica) 15,0°C, Savinja (Lasko) 18°C, Ljubljanska (Moste) 18,6°C, Bistrica (Sodražica) 15,3°C, Paka (Sostanj) NP, Sora (Suha) 17,2°C, Gradščica (Dvor) 14,9°C, Iska (Iska) NP.
PLIMOVANJE
Danes: ob 6.02 najnižje -47 cm, ob 12.28 najvišje 51 cm, ob 18.49 najnižje -37 cm, ob 0.36 najvišje 26 cm.
Jutri: ob 6.31 najnižje -36 cm, ob 13.01 najvišje 45 cm, ob 19.36 najnižje -32 cm.

Horoskop

piše

Aleksandra Zorc Berce

OVEN 21-3/204 : Če se boste izognili pretiravanju pri delu in čustveni izčrpanosti, vam bo najbrž uspelo zadržati odlično ravnotežje med fizičnim in čustvenim življenjem.

BIK 21-4/205 : Ljubezen in romantika delata čudeže - celo iz vas naredita pohlevno ovčko. Očitno ste naleteli na pravo osebo, ki vas uspešno ovija okoli malega prsta ...

DVOJČKA 21-5/21-6 : Vase finančne zadeve so se nekoliko ustavile, kar je tudi najbolje, saj jim okoliščine niso bile naklonjene. To ste nedvomno ugotovili tudi sami.

RAK 22-6/22-7 : Stresno obdobje, povezano s splošnim pocutjem, količino energije, živci in popuščanjem, se mora v kratkem končati. Zato zadržite hladnokrven videz.

LEV 23-7/23-8 : Če iscete malo ljubezni in veliko sprostitve ter načrtujete krajši izlet, se kaj lahko zgodi, da boste prijetno presenečeni. Vendar ne bo vse po vaše ...

DEVICA 24-8/22-9 : Poslovne zadeve so obetavne, zato je obdobje primerno za nadaljevanje že začelih načrtov in preverjanje vseh podrobnosti, ki omogočajo gladek razvoj dogodkov.

TEHNICA 23-9/22-10 : Če razmišljate o hitrem zaslužku, je morda zdaj pravi trenutek za prodajo, nakup ali oddajanje nepremičnin. Vsekakor pa se prej posvetujte s partnerjem.

ŠKORPIJON 23-10/22-11 : Zivahno družabno življenje vam daje dobre možnosti za novo ljubezen in nove izzive, saj je ste brez svoje ljubezni prevec osamljena duša.

STRELEC 23-11/21-12 : Nakopilo se vam je polno zamisli in tudi veliko težav. Dan je prekratek, da bi izpolnili vse svoje želje, zato boste morali biti nekoliko bolj izbirčni.

KOZOROG 22-12/20-1 : Napočili so dnevi, ko se boste izmenično počutili na vrhu svojih moči ali pa pri samem dnu. Nujno bi se morali postaviti po robu samopomilovanju.

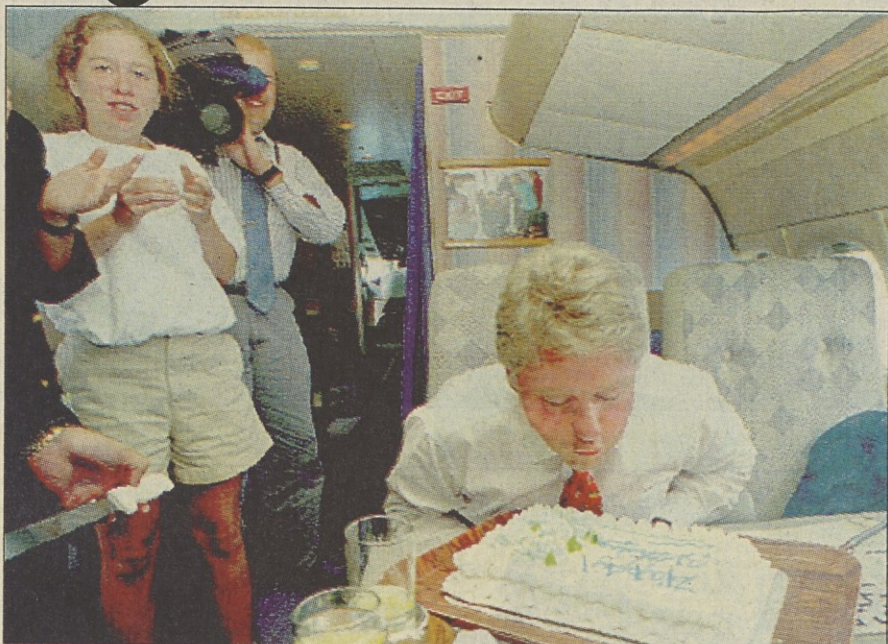
VODNAR 21-1/19-2 : Različne ovire in izraženi izgovori so za vas nepojmljivi, zato pomenu nadčloveški napor, ki ga morate vložiti, če želite obdržati mir v zvezi. Pa se splaca?

RIBI 20-2/20-3 : Varujte se tveganja in pasti, ki jih prinaša navidezno sprejemljiva finančna ponudba. V vsakem primeru dobro razmislite, kaj boste storili.

ZDA / ŠEF BELE HIŠE JE NA POČITNICAH

Predsednik Clinton ugasnil 47 svečk

Predsednik ZDA Bill Clinton je praznoval svoj 47. rojstni dan. Šef Bele hiše se trenutno nahaja z družino na počitnicah v Marta's Vineyardu, kjer je tudi pihal na svečke (AP)

INDIJA / SREDNJEVEŠKE NAVADE

Pravica v slogu tradicije

Vaška sodišča »srednjeveško« ukrepajo proti kršilcem navad

NEW DELHI - V mnogih indijskih vaseh so zal se veljavne tradicije, ki segajo v srednji vek, ko so si ljudje sami krojili pravico in tožili, preganjali ali celo usmrtili druge vascane po lastni uvidnosti tudi zaradi najmanjših prekrškov.

V zadnjih mesecih so v posameznih vaseh v Utar Pradešu, v severnem predelu države, zaradi kršitev plemenskih pravil usmrtili ali hudo kaznovali več ljudi, kar je sprožilo val polemik in diskusij. Usmrtili so mlad par, ker sta se vzela kljub temu, da sta pripadala različnim kastam. Junija so na glavnem vaskem trgu izpostavili golo žensko, ker naj bi si zaslužila javno osramotitev, pred tedni pa so obglavili drug mlad par, ker nista spoštovala predvidenih vaskih pravil. V večini primerov kazni določa skupina oseb, ki jim pravijo

»panchayat«, v njihovo obrambo pa je spregovoril znan indijski politik Singh Tikait, ki poudarja, da je treba vaska pravila uveljavljati in seveda kaznovati tiste, ki jih kršijo. »Panchayat« imajo funkcijo vrhovnih sodišč in njihova dolžnost je tudi ta, da primerno ukrepajo proti tistim, ki se ne držijo reda in družbenih navad.

Kljub ogorčenju in polemikam javnosti, pa se najbrž ne bo nič spremenilo, saj ima Tikaitova partija veliko privrženec v Utar Pradešu in v sosednjih indijskih predelih, kjer je vse v rokah notranjega političnega sistema in vse poteka v skladu s tradicijo. Mozakar, ki je pred kratkim obglavil mladi par, bo vsak čas na prostosti, saj je dovolj, da plača varščino državi ter majhno odškodnino staršem in očitvidi so tako prisiljeni »pozabiti« na tragični dogodek.

SUPERMAN

Oživiljeni junak bo spet rešil Zemljo

NEW YORK - Ljubitelji stripov nestrno pričakujejo izid 82. številke revije »Superman«, ko se bo ta priljubljeni junak leto dni po svoji smrti spet vrnil med žive in nadaljeval svoj boj proti krivicam in zločincem. Založniška hiša Dc Comics, ki strip izdaja, je že napovedala okvirno vsebino revije: skrivnostni junak bo tokrat rešil Zemljo pred tremi nevarnimi zlikovci. »Zgodovinska« številka 82 bo izšla v dveh izdajah; prva bo luksuzna s posebno platnico in bo obsegala 30 strani brez reklam, druga pa bo običajna na 40 straneh.

Bralci so že dalj časa pričakovali, da se bo priljubljeni junak vrnil mednje. Od lanskega aprila so se v starih stripovskih mesecnikih - vsi pripadajo isti založniški hiši - pojavile stiri skrivnostne osebnosti, ki so se izdajale za Supermana. Ljubitelji so se spravevali, kateri je pravi.

Superman je ponovno oživel, ker ga je odkopal nekdo, ki je hotel postati kot on. Počasi pa je »ekleni moz« s planeta Krypton ponovno pridobil svoje moči... Poleg hudega boja z nevarno trojico pa bo priljubljenega junaka v novem življenju čakala še ena težka naloga: razloziti bo moral prikupni Lois Lane, kam je za toliko časa izginil Clark Kent - druga identiteta Supermana.

ZDA / POROKA V DOKAJ ZASEBNI OBLIKI

Plavolasa Kim vzela Baldwina

Plavolasa Kim Basinger se je vnovič udala in tokrat vzela Aleca baldwina, s katerim je živela že tri leta. Poroka je bila v bolj zasebni obliki, AP pa je le priskrbelo sliko